

वाख - 23

(त्रुरेतुवार अदबी मैगजीन)
जुलाई - सितंबर 2011

एडिटर
ओमकार कौल

सलाहकार मंडल
शम्भु नाथ भट्ट हलीम
रतन लाल शान्त
रूपकृष्ण भट
सुनीता रैना

व्यवस्था
रमेश रैना

आल इंडिया कश्मीरी समाज
डी-90, सरोजिनी नगर, नई दिल्ली 110023

वाख - 23

(त्रुरेतुवार अदबी मैग्जीन)

जुलाई - सितंबर 2011

पब्लिशर

आल इंडिया कश्मीरी समाज, डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली 110023

फोन 24677114, email: aiksnd@live.com

एडिटर

डॉ० ओमकार कौल, सी - 13, ग्रीनविव अपार्टमेंट्स, 33 सैक्टर 9, रोहिणी,
दिल्ली 110085 फोन 9811885545, 27556197

email:onkoul@yahoo.com vaakh.aiks@gmail.com

हकूक महफूज़

यथ मैग्जीनस मंज लेख वगैरु, इस्तिमाल करनु ब्रॉह गछि लिखैर्य, तरजमुकार तु ए आई के
एसुक इजाजथ ज़ोरूर ह्यनु युन।

कुनि ति (छाप सपृष्ठमुतिस)लेखनस मंज़. जॉहिर करनु आमुचि रायि सुत्य एआई कै एस या
एडिटर सुंद इतिफाक आसुन छु नु जोरूरी।

कवर पेंटिंग: गुलाम रसूल संतोष, मायसुम बाज़र १९५५ (courtesy शकील
रहमान)

म्वल : (देश) अख अंक: 25 रु, सालानु: 100 रु, आजीवन : 1000 रु

(विदेश) अख अंक: 4 डालर, सालानु : 15 डालर, आजीवन: 150 डालर

इशतिहार: अँदर्दर्यम कवर : 8,000 रु, पूर सफृ: 4,000 रु, औड सफृ: 2,000 रु

च्यबाग सफृ: 1,000 रु

चंद्र सोजनुक तु इशतिहार खॉतरु पताह

ए आई के एस नाद

डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली-110023

दिलि न्यॅबरिस्प्यन चेकन गछन ४० रु अलावु आसनि

डी टी पी: रोशन लाल भट RRR Enterprises

Plot No: 469, Sector- 4, Vaishali Gzb. U.P – 201010

+919718118282, +919718503047

प्रस: Joeffry and Bell Publishers, New Delhi

यथ अंकस मंज

पनुन्य कथ	ओमकार कौल	5
लेख		
ललि हुंद जमॉलियात	रविंदर ‘रवि’	7
कॉशुर वनुवुन	प्रेम नाथ ‘शाद’	11
मेखल	अमर मालमूही	19
थालु चूर तु राजदान	महाराज कृष्ण काव	25
अफसाना		
ज़ून डब	रतन लाल ‘शांत’	28
गैस बाल	हृदय कौल ‘भारती’	29
वस्तादन हुन्द वस्ताद	त्रिलोकीनाथ धर ‘कुन्दन’	36
खताह	ओमकार कौल	39
शाँयरी		
संसार	शम्भु नाथ भटट ‘हलीम’	42
मॉज मॅछिज	बाल कृष्ण ‘सन्यासी’	42
जु गजलु	मखन लाल ‘कंवल’	43
जु गजलु	सुनीता रैना	44
गजुल	प्रेम नाथ ‘शाद’	45
जु नजमु	नसीम शफाई	46
जु गजल	जगन नाथ ‘सागर’	48
कैह वाख	रोशन सराफ ‘रोशि रोशि’	49
जु गजलु	ए० एन ‘प्रशान्त’	51
बटन्य	रोशन लाल भट ‘रोशन’	53
म्यानि सोपनो	बृज कृष्ण मोजा	54

ज्यूठ कुसु	त्रिलोकीनाथ धर ‘कुन्दन’	56
सोन म्बलुल सरमायि जु वचन	हबु खोतून	58
तरजम माहिम्नापार	शंभुनाथ भट्ठ ‘हलीम’	58
शुर्य अदब ख्यॉली प्वलाव (पंचतंत्र मंजु)	प्रेम नाथ कौल ‘अर्पण’	61
स्वखन डुस अख गव आदथ, ब्याख गॅयि हॉल, त्रैयिम गॅयि मान।	रतन लाल ‘शान्त’	66
तबस्तु नौव केंछा मेंछा (शुर्यन बापथ नजुम तु कहॉनी यि) गुलाम नबी आतश	ओमकार कौल	69
जिगरुक मिश, मखन लाल ‘कंवल’ रोशन लाल ‘रोशन’		74
खबर नामु (बावु पोश, विचारगोष्ठी, CKLLC फंड, नॅव किताब, यनामु)		75
त्रुहंद वनुन (एम के भट, सरला रैना, राजेश कौल, एम के काव, ए एन प्रशांत)		77
अख तहकीकी सवाल	पीटर हुक	79
लेखन वॉल्य		80

પનુંચ કથ

રાવન ત્યોલ છુ ઇનસાનસ મંજ અખ ત્યુથ છેરેર પોંડુ કરાન, યુસ પુરનુ ખોતરુ ઇંસાન બેકરાર છુ રોજાન। યિ બેકરોરી છે નૅબ્ય જઝુ તુ એહસાસ પોંડુ કરાન, નવિ આયિ સોંચનસ પેઠ મજબૂર કરાન, તુ કેંચન છુ તખલીકી રૂજાનસ બુતિશ મેલાન। યિમવ હાલાતવ મ૱જ્ય ગુજરાન છી અક્સર લૂંખ વારુ વારુ હાલાતન સૃત્ય સમજોતુ કરાન, મસલુ પનુનિ બોજ શોજ સૃત્ય અંજરાવાન તુ નવન કામ્યન કારન કુન લગાન। નવિ આયિ બોજ શોજ કરનુ સૃત્ય છી કેંચન હુંદ્યન દેમાગન મંજ તખલીકી એહસાસન જાયુન લબાન। યિ તિ કેહ રાવન છુ સુ છુન બૈયિ મેલાન, મગર ઇંસાન છુ પનુન છેરેર બરાન તુ બ્રોહ પકાન।

વ્યસ્થાપનુ પતુ આવ કોંશરેન યિ રાવન ત્યોલ ક્રલ નલુ વલનુ। કાંહ તિ ઓસ નુ અમિ નિશિ મુછિ યા અમિ ખોતરુ તયાર। અમિ મંજુ નેરુન ઓસ મહાલ। ખોર હાલાત અંસ્ય તિથ્ય જિ સોંચનસ સમજનસ અંસ નુ વથ્યા। ચિદ્ય મ્વછિ મંજ રેટિથ રાવન ત્યોલ લલુનાવાન પૈયિ દવ તુલુંચ્ય। યિ રાવન ત્યોલ સન્યોવ અંકિસ ગૉરજાન માહોલસ મંજ, યથ સૃત્ય છાવનુ આયિ।

અમાપોજ વખુત છુ મદદગાર। યિ છુ શુમશાન વૉરાગસ તિ હોમરાવાન। રાવન તેલ્ય દ્યુત વારુ વારુ નૅવિસ સોંચસ જાયુન। હાલાતન સૃત્ય આવ સમજોતુ કરનુ। નવિ વતુ ગેયિ યલુ, ખાસકર નવિ પુયિ હુંદિ ખોતરુ। તિમવ કર સખ મેહનત તુ પોરુખ દિલ દિથ। મોજૂ પનનિ મનુ ચોરિખ બજિ બજિ ડિગરી હોસિલ વેરિથ વૉત્ય કતિ કોર। વારયાહ છી આલમુચન બજન બજન કમ્પનિયન મંજ, તુ સરકોરી ઓહદન પેઠ। અગર વન્ય કાંહ વેછ્ય છે સ્વ છે તિમન પનુંચ કોંશિર પ્રજનથ રેછુંચ્ય। પ્રજનથ છે પનુનિ માજિ જ્યવિ સૃત્ય કોંયિમ રોજાન। કોંશિર જબાન છે સ્થાન્ય માજિ જ્યવ। યિ જબાન હૈકિ સિરિફ વરતાવુ સૃત્ય બરકરાર રૂજિથ। અસિ પજિ યિ જબાન જ્યાદુ ખોતુ જ્યાદુ વરતાવુંચ્ય બાકુય કોંશરેન સૃત્ય કથબાથ કરનસ મંજ।

કોંશરિ જબોંચ્ય છુ બાગિ બોરુત, બાવ્યકાર તુ મ્વલુલ અદબ તિ બાગિ આમુત। અસિ પજિ અમિચ જાનકોરી હોસિલ કરુંચ્ય। યોલિ અંસ્ય જબાન બૂલિથ હેકવ, અંસ્ય હેકવ યિ દેવનાગરી લિપિ મંજ પેરિથ તુ લીખિત। દેવનાગરી લિપિ મંજ પસુન – લેખુન છુ સેંહલ। વન્ય છે કૂશિશ યિવાન કરનુ યિ મ્વલુલ અદબ દેવનાગરી લિપિ મંજ ફિરનુચ। યિ છે નુ આસાન કોમ કેહ। કોંશિર જબાન, અદબ

ત કલચર મરક્જ (અભાકાસ) છુ અથ સિલસિલસ મંજ કૂશિશ કરાન। અમિ ખોતરુ છુ સરમાયિ જ્રસુરથ। સૉન્ય કૂશિશ છે જોરી। વ્યમેદ છે પિ મરક્જ છાપિ કેહ કિતાબ જલ્દ। વાખ સ મંજ તિ છે કૂશિશ યિવાન કરનુ કોશરિ અદબુક્ય નમૂન પેશ કરનુચ।

રાવન ત્યોલ લલુનાવાન લેછિ વારયાહવ કોશરેવ વ્યસ્થાપિત અંદીબવ કિતાબુ। યિમવ મંજુ આયિ વારયાહ કિતાબુ દેવનાગરી લિપિ મંજ તિ છાપનુ। ૧૯૯૦ પતુ છૈપેયિ વારયાહ તિમ કિતાબુ તિ યિમ બ્રોહ આસુ લેખનુ આમચુ મગર છૈપેમચુ આસુ નુ। વારયાહ નૅવ્ય અંદીબ તુ તિહુંજુ કિતાબુ આયિ બારસસ। વારયાહ મજહબી કિતાબુ તુ લીલાયિ સોંબરનુ છૈપેયિ દેવનાગરી લિ પિ મંજ। વારયાહન કિતાબન હુંદ્ય અનુવાદ આયિ કરનુ તુ છાપનુ। યિથુકુન્ય છે વન્ય વારયાહ સામગ્રી દેવનાગરી લિપિ મંજ દંસ્યાબ। સૉન્ય નૅવ પુય યિમ નુ ફારસી લિપિ છિ જાનાન હોકન યિમ કિતાબુ પેરિથ।

જ્રબોન્ય તુ અદબસ છુ કલચરસ સુત્ય સોન વાઠ આસાન। જ્રબાન હોકોન નુ કલચર નિશ બ્યોન વેરિથ। અસલી છુ કલચર તોતામ જિંદુ રોજાન, યોતતામ જ્રબાન રોજિ। અગર જ્રબાન વરતાવસ મંજ રોજિ નુ કલચર તિ હોકિ નુ દેરિથ। કલચરસ મંજ છે સૉન્ય વ્યથુબેઠ, રહન સહન, સમ્ભોજી રસુમ રેવાજ, મજહબી રેવોયચ્ચ વગોરુ શોમિલ। વ્યસ્થાપનસ દોરાન વોત સ્નોનિસ કલચરસ તિ વારયાહ જ્ખ છે। અંકિસ ગોર કોશરિસ માહોલસ મંજ આયિ વાર વાર સાન્યન રસુમ રેવાજન મંજ વારયાહ તબદીલિયિ। જાન ચીજ પાનનાવુન્ય છિ જાન, મગર કેહ બુર રેવોયચ્ચ નુ। યિ છુ જ્રસુરી જિ નૅવ પુય ગછિ. પનુનિ કલચરક્યન સારિનુય પહલુવન સુત્ય જોન્યાબ આસુન્ય। અમિ ખોતરુ છિ કલચર રીડર બનાવુન્ય જ્રસુરી। યિમન કલચરક્યન પહલુવન પેઠ ગછિ ખુલ દિલ બહસ કરનુ યુન। અસિ પજિ બોજ શોજ કરુન જિ અંસ્ય કિથુકુન્ય હોકવ પનુનિ કલચરક્ય જાન ચીજ રેછારિથ।

યિથુકુન્ય છુ અસિ બ્રોહકનિ સારિવુય ખોતુ બોડ મસલ કોશિર જ્રબાન, અદબ તુ કલચર રેછારનુક। અસિ છુ કોશરિ જ્રબોન્ય હુંદ વરતાવ બોલનસ, લેખનસ, તુ પરનસ મંજ બડાવુન। નુવ પુય પ નુ નિસ કલચરસ સુત્ય જોન્યાબ કરુન્ય।

ઓમકાર કૌલ

એડિટર

लेख

ललि हुंद जमालियात

रविंदर 'रवि'

लल छे कोसि कजाहुक्यन रंगन हुंद्य पॉठ्य पनुनि हुसनु जमालुक्य स्वंदर तु रुपीठ अलंकार तु उपहार ह्यथ दीदमान यिवान। अँम्यसुंद सोरूप तु बावँच बल छु तीजमान तु मुशकि बैदिजि हुंदि मनस तु आत्माहस फरहथ बखशन वाजिनि सुगैंदी हुंद बागि सदा बहार। पदमान पोरिचि अँमिस ललि हरगाह सँहजानंद ह्युव बाकमाल आत्मा पनुन अवतार मानि तु यूगियन, मुनियन, तपस्वीयन, रेशन तु सादन हय वचरेंती तोर अँम्य सुंदि तीजुक एतिराफ आसि, तिक्याजि लल छे नु सिरिफ अख शिव योगिनी बैलिक पानु दीवी हुंद अख रूप। यसु प्रकाशमान छे तु नूरौंनी छे। च्वदैहिमि सँदी अंदर येलि ललि हुंद प्रकाश सपुद यि ओस सु ज़मानु येलि सोन पनुन फलसफु (तरकु शास्तर) ओरुजस प्यठ जोरि ओस मारान। रुहॉन्यतकिस अँथ्य माहोलस मंज़ येलि यि प्रेथेयि तु बडेयि यि लॅज अँथ्य फलसफस पनुन्यन ओचार तु व्याचारन मंज़ ललुख्वल करानि। चूंकि लल आँस ज़्यनु पानु प्यठय परमार्थचि वति, ल्याहज़ा असरी सोंचनत्रायन तु वखती रँविशन हुंजु वावु ग्रायि ति द्रायि नु अँमिस ॲद्य कैह। यि वॉच तथ मँजिलस तु कमालस येति बैड्य बैड्य व्यदवान ताम क्रेशन आँस्य। फिकरि, नज़रि, क्रैयि तु व्यवहारु किन्य ललि हुंद बा सिफत आसुन ओस पानय अँम्य सुंद जमालियात ब्रोंह कुन अनान। जमाल प्रेडि नु तोत ताम न्यबर योत ताम नु अँम्य अँदरु फुलय छॉवमुळ आसि। जमाल छु रियाजत, परहेज तु श्रूचरु क्यव मरहलव मँज्य नीरिथ जायुन लबान। ललि आँस दयि तु ग्वरु कृपा य्यहय छु वजह जि ग्वरु सुंद वाख तु वचुन बन्यव अँम्य सुंजि पदवी तु वयखोरी हुंद आगुर।

ललि हुंदि जमालियातुक अख ग्वन छु अँम्यसुंदिस बिसियार पासल व्यखतितवस मंज़ मूजूद। अमि वुछ गरु ग्रहस्त, दुनियाँवी ल्वह लंगर, परमार्थ, वॉरिव गरिच ॲड ज़ॉड, वखती शहरि आशूब, ज़मानुच रियाकॉरी तु कदरन हुंद छलु छांगरि गछुन ति। लल छि अख ग्वनमाथ ति तु अख फलसैफी ति, यिम द्वशवय छि अख ॲकिस सूत्य तिथय कॅन्य जुडिथ यिथु वॅन्य नम तु माज अख

ॐકિસ સૃત્ય રૅલિથ છિ । લલ દ્યાદિ કોર પનુન્યવ ખયાલવ, મુશ્શાહિદવ, તજરુબવ તુ સેચિ પરવાજિ સૃત્ય પનુન્યન વાખન તુ ફલસફન મ્યુલ । તસુંદિ જમાલિયાતુક છુ અખય બોડ બાર વસુફ જિ તખયુલ ક્યવ આલા ત૱રીન પડાવવ નીરિથ કોર તમિ ત્યુથ અખ સંસાર ઉતપન યુસ ર્ખંદર આસનસ સૃત્ય સૃત્ય અખ દિવસથલ બનાન છુ । તુંઘ્ય સુંજિ શાખસિયેંચ હુંદ બજર તુ થજર છુ યી જિ તમિ કેર અખ તિછુ ઔંડરન તયાર યથ મંજ પ્રથ કેહ છુ । તસુંદ વાખ છુ નુ સિરિફ અકી કોલિબુ મંજુ નેરાન બેલિક છિ તસ બ્રોંહ કનિ ઔંથુ રોસ કોલિબુ મોર્ય મંદ્યન વાખન થુરાન છિ । તુંઘ્ય સુંદ વાખ છુ નુ કુનિ મોજૂહસ માતહથ તિક્યાજિ તસુંદ ખયાલ છુ નુ કુનિ ખાસ ન્યખતસ તૌબીન રોજાન બેલિક છુ યિ અખ spontaneous flow આસાન । યિ છુ અખ ગોર મનસ્થુ બંદ impulse આસાન । યિ છુ તસુંદુય તખલીકી મેરાજ જિ સ્વ વૉંચ તિમન ઔવિલ્યન તુ જોવિલ્યન રમૂજન યિહુંજ કલપના કરુન્ય સ્યઠાહ મુશકિલ છે । તમિ દૂંછુરોવ્ય યિમ રમુજ તુ યેમિ સોશ્ટી હુંદ સત ઓનુન બ્રોંહ કુન । યિ મેરાજ હ્યોકિ લલિ હિવ્યસુય ઔજીમ ગ્વનમાતસ બાગિ યિથ । તસુંદ ફન તુ યકસોઈ છે તસુંદિસ બાવેંચ બલસ યીચ શક્તી અતા કરાન । યિ છુ લલી પોશતુ જિ તસુંદ અખ અખ વાખ છુ અખ અખ અનમૂલ મગજન આયતન થાવાન । લલુ વાખન હુંદિ જમાલિયાતુક અંદાજુ હ્યોકિ યેમિ હુંકીકતુ સૃત્ય કરનુ યિથ જિ સ્વ યિમ તિ જજબુ તુ એહસાસ હ્યથ યિવાન છે તિમ છિ નુ આમ ફહમ બેલિક તિમન એહસાસન તુ જજબન અંદર છુ ઇનતિહોઈ સન્યર તુ શિદત । તુ યિમ જજબાત તુ એહસાસાત છિ સ્થોન્ય હ્યસ આવુરાવાન ।

લલવાખન હુંજ પયકર તરાંશી છે કોબિલિ દીદ । અખ અખ વાખ છુ જમાલિયાતિ પયકરન હુંદ અખ લામિસાલ નોમૂન । યિમન વાખન હુંદ્ય મિસરુ યોદવય બ્યોન-બ્યોન છિ મગર પતો લાકન છિ ત્યુથ તૉસુર પૉદુ કરાન જિ ચ્વશવુન્ય મિસરન હુંદ અછ્યન રિશતુ છુ અખ હુંકીકથ બનાન । લલિ હુંદ ફન છુ અંમ્ય સુંદ્યન વાખન હુંદ ત્યુથ વરદન યુસ હર હમેશિ નોવ તુ સોંદરવાર છુ બાસાન । હતાકિ દ્વાબિ દ્રાવ તિ નુ । લલ ફિકરિ તોર્યતન કાંસિ યા ન મગર અંમ્ય સુંદ ગંડુલ અધ્યન છુ ઔમિસ તુ અંમ્ય સુંદન વાખન લાજવાલ બનાવાન । યિ છે અખ બેડ બાર ખૂબી । લલિ હુંજ સ્યકનાતીસી કેંશિશ છે યેમિ હુંકીકતુચ ગમાજ જિ અંમ્ય સુંદ જમાલિયાત કોતિહાન છુ મૂહિત કરાન ।

લલ વાખન યુસ ગેંહનુ હુસનુ જમાલ અતા છુ કરાન સુ છુ યિમન હુંદ સાજુત તુ મૂસીકી । યિ સાજુત છુ યિમન અખ ફરહત તુ તાજુગી બખશાન । વાજિ હુંદિ

ક્રોકુક્ય પૉઠ્ય છુ અંધ્યસુંદ અખ અખ લફજ્જ દુરદાન તુ મ્વલુલ લાલ, ગૌહર યિમન લફજ્ન હુંદ અંદરિમ સાજુત છુ પેઝ્ય પૉઠ્ય જોડ કરાન। સુ જોડ યુસ positive energy પૉદ છુ કરાન। જમાન-મકાનક્યવ બનવ આજાદ લલ વાખ છિ તિછ અખ શૂબ ઘ્યસુ કર્ય યસ મુખતોલિક વસ્ફવ સૃત્ય અલંકૃત કરાન છિ। લલ છે પેઝ્ય પૉઠ્ય અખ તિછ કમાલુચ મુસવિર તિ ઘ્યસુ પનુન્યવ અલફાજવ સૃત્ય બેમિસાલ વાખુ પેટિંગ બનાવાન છે। દરઅસુલ છુ લલિ હુંદ દોખલી દુનિયાહ મર્ય મોદ। ચાહે અથ અંદર કુચ કશમુકશ ઑસ્પ્યતન, કુચ જિદુજહદ ઑસ્પ્યતન, કમ દૂલાબુ ઑસ્પ્યતન યા કરુબ ઑસ્પ્યતન તુ ઘ્યહય ઓદર્સ્ની મસબત attitude છુ જ્રાહિરી વ્યવહારસ મંજ સોંતુ ફુલય છાવુનાવાન। લલ છે યિ જ્રોતી પનુનિ બર જસ્તુગી તુ બાગી બેરતિ અનહાર સૃત્ય બાવેચ બલસ વુસવોરી અતા કરાન તુ ઇમતિયાજ બખશાન। લલિ હુંદિસ જમાલિયાતસ યુસ બ્યાખ અખ પહલૂ થજર અતા છુ કરાન સુ છુ અંધ્ય સુંદ નોવ બામુન અનુન તુ અથ ચૂનિ જરનિ। કમુ તશબીહ તુ તરકીબુ છે અજ તિ તિછ ખૂબસૂરથ યિછુ યિમ પનુનિસ વખતસ મંજ આસુ।

(પહલિ રોસ ખ્યોલ ગછુન), (ક્રેજિલિ પોન્ય), (લતન હુંદ માજ વતન લારુન), (પોત જૂનિ વેથિથ મોત બોલુનાવુન), (કહન ગાવ રાવુન્ય), (સ્યેકિ લવર બુઠુન્ય), (મંજ બાજરસ કુલફુ રાસ વાન ગછુન), (નાબુદ્ધ બારસ અટ ગંડ ડ્યોલ ગછુન), (વાખ તુ વચુન ગછુન), (શુન્યસ શુન્યાહ મીલિથ ગછુન। (બેરંગ રંગ કેરિથ ગછુન) હિવ્ય દેંઘ્ય છિ પનુનિ હર સાતુ લગહાર આસનુક પાનુ સૌબૂત દિવાન। લલ છે પનુનિ જમાનુચ હિસાસ કવિતાકાર। તમિ છુ સુય લફુજ ગોરમુત, ચોરમુત તુ કામિ લોગમુત યુસ situation નિ સૃત્ય અમલ દખુલ થાવાન ઓસ। અસરી મિજાજિ મુતોબિક છુ તમિ લફજુ રાશ બારસસ ઓનમુત। ઓબ્ય ગોબ્ય, ગોર માનૂસ તુ ના લગહાર શબદવ નિશિ છુન પરહેજ કોરમુત। કાંશિરિ જબોન્ય હુંજ યિ નગમુ કારહ છે તિથ્ય શાંદાર લફુજ વરતાવસ અનાન યિમ વાખન મોતબર તુ અંજીમ બનાવાન છિ। રાવન ત્યોલ, રતુન દીપ, ચ્યતુ ત્વરુગ, હલોદ્ય નોટ્ચ રસ, ચિતા મૂહ, નહંગય નચુન, કરતલ પાલુન્ય, ગાલ ગંડુન્ય, બોલ પડુન્ય, અંદરયુમ ખાર્યુક, સેંહજ વ્યચારુન, ગ્યાનુ મારુગ, હૂટ બટ, લોલુક વ્યખુલ, વ્યપદેશ, દેલ્ય ત્રાવુન, દિહ, શોશ્ય કલ, પ્રકાશ થાન, બ્રહ્માંડન, દમન હાલ, ગ્યાનુ અમ્બર, સતુચ ગનટા, બેત્રિ અલફાજ વરતાવસ અંનિથ છે લલ વાખન હુંદિસ જમાલિયાતસ મ૱ઝીદ બોશ ખારાન। લલિ હુંજ બેંડ બાર ખૂબી છે બુથિસ પ્યઠ કથ વનુન્ય। સ્વ છે નુ કિંહી તિ

नखटान। तॅमिस यि दीदमान यिवान छु स्व छे तथ प्यठ जोरुर कैह नतु कैह वॅनिथ गछान।

ललि हुंद्य खयाल छि मीठ्य तु मोदुर्ध, रंबुवुन्य, वुशनेरदार तु जोरदार। यिम कॉर्य यस मूहित निथ तथ संसारस वातनावान छि येति तस असली पज्र छु अँचन ब्रोह कुन यिवान।

चूंकि ललि ओस बोध, शिव, सांख्य तु वैष्णो बेत्रि फलसफन हुंद कोबूल प्रोवमुत अमी तु युस उधयन तु माहरथ तस हॉसिल छे सु छु तसुंदि जमालियातुक थॅर कॉड। ललि हुंदि जमालियातुक खास ग्वन छु यि ज़ि स्व छे नु फलसफु दगान तु न वाज्ञ परान बॅलिक छे स्व पनुन व्वंद तजरुब बावान। तु कॉर्य यस छे यि पनुन्य कथ बासान। लल ऑस आदि कालु प्यठय परमार्थुचि वति लॅजमुच। तु ख्वहय परमार्थ बन्योव अँम्य सुज़ि जिंदुगी हुंद निशात फराहम करन वोल साजु सामान तु अमी कोर तस व्यकार, बजर तु थजर अता।

रुहॉनी वातावरनस मंज लसनस बसनस द्युत अँमिस sublimation नुक मुकाम। लल छे येमि हॅकीकतुच गमाज्ञ जि येमी पनुन पान परज़ुनोव तॅमी परज़ुनोव बगवान ति। ललि हुंद शॉयिरी जमालियात छु सु scent मुशकावान येमि सुत्य प्रथ कांह मोतर तु महफूज्ज छु सपदान।

लल छे सानि हॅकीकी कॉशिरि मीरासुच ड्यकु टिकु। ललि हुंद जमालियॉती शऊर छु सानि तखलीकी तु इखतिराँई बॅसीरतुक गाशुर मीनार।

शायिदुय आसि त्युथ कांह नकाद युस ललि हुंदिस अजमॉली शऊरस थॅर खारि नु। लल छे रचनाकार तिथ्यन बॉरीक व्यचारन तु रमूजन हुंज यिम unearth तु unfold करनु पतु खॉलिकि कायिनात सुङ्जन असली व्वपदौयिशन ज्ञानुन्च तु परखावनुच तहरीक छे मेलान। तु मनुष पनुनिस मँजलि मकसूदस प्रावनस मंज कामियाब छु सपदान।

“कॉशिरि सुत्य छि अँस्य कॉशिर्य सॉरी, नतु छि वॉरानुक्य हॉरान काव।”
अमीन कॉमिल

कॉशिर ज्बान तु संस्कृति रॅछिव। यि छे सॉन्य प्रज्ञनथ।
शुर्य हेछनॉव्यूख यि ज्बान। यि छे सॉन्य बॅड दवलथ।

લેખક

કોંશુર વનુવુન

પ્રેમ નાથ ‘શાદ’

લુકુ અદબ છુ કદીમ ઇનસોની સમાજન ઇનસોની તહ૜ીબન તુ રસ્મ રયવાજન હુંદ ઑનુ આસાન। યિ છુ કોમન હુંદિ કલચરુક નુમાયંડુ તુ તરજુમાન। કોંશુર લુકુ અદબ તિ છુ બાગિ બોરૂત માનિ સોવ તુ શિહુલ। યિ છુ વેંશીરિ હુંદિ બખતાવાર પથ કાલુક અમાનથ દાર તુ પોજી તરજુમાન। લુકુ અદબ છુ લુકુ શૉયિરી હુંદિ ખજાનુ સૃત્ય માલામાલ યથ મંજ ગ્યવન બોથ, હિવિચ બોથ, ખાંદર બોથ, વીગ્ય વચ્ચુન, રોવ યા રોફ, મેખલિ વચ્ચુન, દાનિ મુનુનુક્ય બોથ, લડી શાહ તુ વનવન વચ્ચન બેતરિ શૉમિલ છિ।

બુ કરુ યથ લેખસ મંજ કોંશિરિ વનવનુચ કથ। વનુવુન છુ સાનિ શૉયિરી હુંદ સુ અંગ યુસ હમેશિ ખાંદરન ખુંદરન હુંદન તમામ રસમન તુ રયવાજન દરશાવાન છુ તુ બ્યોન બ્યોન રસમન તુ સંસ્કારન હુંદ સૂરતિ હાલ ઑછન બ્રોંહ કુન અનાન છુ। વનવન હુરયન હુંદ શ્વજર મેછર તુ સહલ લફજુ વરતાવ છુ બોજન વાલ્યન જેહની સોકૂન તુ શૉતી અતા કરાન। કોંશિરિસ વનવનસ મંજ. છુ પ્રાચીન જ્માનુ પ્યઠુ અજ્જકાલસ તામ પનુન મખસૂસ રંગ તુ આહંગ કોંયિમ। અથ અંદર છુ જુવ જોતુ, અખ રફતાર તુ અખ શિનાખ્ટ મૂજૂદ। આમ તોર છુ ગ્યવુન આવાજી સૃત્ય સાજ્ઞ આસનુચ મંગ કરાન અમા પોજ કોંશુર વનુવુન છુ ખોલિસ તુ સાજુ રોસ્તુય આસાન। અથ છે પનુન્ય અખ મખસૂસ લય।

કોંશિર ફોકલોરક્ય મોહિર ત મ્વહકિક ગુલામ નબી આતશ સોબન છુ પનુનિ લુકુ શૉયિરી કિતાબિ મંજ કોંશિરિસ વનવનસ તફસીલુ સાન વખનય તુ વ્યછનય કેરમુચ।

વેંશીર છે પથ કાલુ પ્યઠય મુખતૅલિફ તહ૜ીબન હુંદ સંગમ રોજમુચ। હિંદૂમત પ્રથ્યોવ, બુદ્ધમત વોત ઓર્લોજસ તુ ચ્વદોહિમિ સી મંજ વોત વેંશીરિ મંજ ઇસ્લામ।

વેંશીરિ મંજ છિ વારયાહ રસુમ તુ રયવાજ બટન તુ મુસલમાનન મુશતરકુ તુ રલુવુન્ય યિમન મંજ કોશુર વનુવુન તિ છુ।

બટ વનવનસ છુ બુનિ તિ વેદ મંત્રન હુંદ આહંગ સૃત્ય તુ મુસલમાન વનવનસ મંજ છે હતુવાદ વેરિયન હુંજ લુકુ લય મૂજૂદ। યિ અમલ છે મુલ તલ કુની અમા સૂર્ચ છેસ અલગ અલગ। દપાન પથ કાલુ આસુ બટનિ તુ મુસલમાન જનાનુ ખાંદરન ખુંદરન અલાવુ બૈધિ તિ વારયાહન રસમન પ્યઠ વનુવાન-મિસાલે જરુ કાસનસ, કન ચ્વમ્બનસ, દપનિ યિનસ, મસાલુ ચેટનસ, જ્યુન ચટનસ તુ ફાલવુનસ। વરદન સુવનાવનસ, માહરેનિ ડૂલ્ય વાતનસ, લેંગનુ ચીરિ, સાલુ મ૱હનિવિસ તુ વુર લાગનસ બેતરિ। યિમન મોકન પ્યઠ આંસ્ય હખ હમસાયિ સોમ્બરાવનુ યિવાન, શાંદિયાનુ તિ કરાન તુ સાલ તિ કરાન।

જરુ કાસનુક રયવાજ છુ બુનિ તિ બટન તુ મુસલમાનન મંજ મૂજૂદ। મુસલમાન છિ નૈચિવિસ તુ કોરિ દુશવુન્ય જરુ જકાસાન। જરુ છિ વનાન શુર્ય સુંદિસ જા મસતસ। કન છિ કોર્યન બટુ તુ મુસલમાન દુશવય લ્વકચિ વૉસિ મંજુય ચ્વમ્બાન। મસાલુ ઓસ ગરુનુય મંજ કંજન મંજ ચેટનુ યિવાન। ખાંદર બાપથ જ્યુન ચટનુક દ્વહ ઓસ વાજુ યિવાન લાગનુ। વરદન સુવનાવનુ બાપથ ઓસ સુચ ગરુ યિવાન અનુનુ। યિમન સારિનુય રસમન પ્યઠ છુ નુ વ્યન્ય વનવનુ યિવાન। મગર વનવન હુર્ય આયિ નુ મનસાવનુ। અલબતુ છિ યેનિવૉલિસ મંજમ યા લેંગુન કરનુ વખતુ યિમ હુર્ય તિ કનન ગણાન।

જરુ કાસનસ આસુ બટનિ યિથુ વેંબન્ય વનુવાન :

જરુ કોંસિથ દ્રાખ ઓબર તલુ સિરિયો
ગોબુર છુખ વાસદીવ રાજોનુય
સરુ કી પમ્પોશ ટૂર્ય ગયિ તાજ્ય
જરુ માહરાજ્ય લેં સીનય

મુસલમાન જનાનુ આસુ જરુ કાસનસ યોમિ આયિ વનુવાન :

બેસમિલા કેરિથ જરુ કાસોયો, ઇસમે-અજુમ પરાયો (યા)
મ૱ઘમતિ ગોબરો જરુ કાસોયો, બડુ કાસોયો વજહદાર

બટ તુ મુસલમાન આંસ્ય કોર્યન કન ચ્વમ્બનસ વનુવાન। મુસલમાન જનાનુ આસુ યિમ હુર્ય વબનાન :

કન ચ્વમ્બેયે સાહબજોદી –સ્થાન્ય શાહજોદી બોજિ વનુવોન

ખાંદર મેખલિ યા ખતન હોંજ બ્રોંહ કેંહ દૃહ છુ હખ હમસાયન યારન
દોસ્તન તુ અંગન આંશનાવન અથ વછ્ઘબસ મંજ શિરકથ કરનુ ખતર દાવથ
યિવાન દિનુ | અથ છી દપુન વનાન | દપનસ છે મુસલમાન જનાનુ યિમ હુર્ય વનાન:
 દપુને દ્રાયખય પનુ નિસ પૂરિસ
 દપુવન્ય અનિથય ટૂરિસ ક્યથ
 દપુને દ્રાયખય હાકુ પચિ મ૱ઝિયે
 કાકુ દેદ્ય યેઝમન બોયિયે
 તુ બટનિ યોમિ આયિ વનવાન:
 દપુને દ્રાયખય જંગિ કુસુય ઓયે
 મંગલા દીવી તુ નંદુકીશ્વર
 યિ હુર છે દ્વશવય બટનિ તિ તુ મુસલમાન જનાનુ તિ વનાન:
 દપુને ગ્વડુ ચ્છાય માલ્યુન ચાયિખય
 સતિ સિનિ કેરહ્યાય જિયાફત
 નૂન, ચ્વચિ, અત-ગથ તોરુ હ્યથ દ્રાયખય
 દેપિથ આયિખય બાંદોવન
 મસાલુ ચેટનસ આંસ્ય યિમ હુર્ય વનાન:
 લ્યંડુર બોદ્યાનુ થાવ મચન બેંય બેરિયે
 યેઝમન બોય રંગ ચ્છરિયે લો (યા)
 ઓલુ તુ દાલચીન લૉલુ છિ ચારાન
 દુનિયા દારન કોરિ યેનિવોલ (યા)
 મસાલુ દગ્યો સ્વનુવ્યન કંજન
 રવપ્વયન પરિન્યન છાન્યો
 જ્યુન ચેટનસ તુ ફાલવનસ આંસ્ય યિમ હુર્ય:
 સ્વનુ સુંજિ મકચે રવપુ સુંદ આરય
 જ્યુન ચટુનોંવ્યાજ્યમ વાર વારય
 તોમુલ છટનસ છિ અજ તિ યિથુ કેન્ય વનુવાન:
 આંવિલ્યન શુપિનુય તોમુલ છટોયો
 ક્યેસુર વટોયો લછટલે સુત્ય

માહરેનિ માહરાજસ વરદન સુવનાવનિ ઑસ્ય તેલિ સુચ્રસ ગરય અનાન તુ ત૱તી ઓસ સુ પલવ તિ સુવાન તુ રોજાન તિ |:

વરદન ઓનમય દિલિ હુંદિ વાનય

ગિલિ હુંદ્ય થોવિજ્યસ નિશાનય

વુર લાગનુ દ્રુ તિ આંસ દોહ્ય દ્રુહસ વસુ દ્રવસુ આસાન તુ જનાનુ આસુ વનુવાનઃ

વુર લાગ્યો લબિ દેરિયાવસ——યિવુનુકિસ યાવસ દસ વોથુયો

વન્ય કરુ બુ તિમન રસમન તુ રયવાજન હુંદ જિકિર યિમન પ્યઠ અજ્જકાલસ મંજ્ર તિ વખતી તબદીલિયવ બાવજૂદ જોકુ તુ શોકુ સાન વનુવનુ યિવાન છુ |

વનુવન બટન હુંદ ઑસ્યતન યા મુસલમાનન હુંદદ્વશવન્ય હુંદ સકાર્યેતીઆગુર છુ કુનુય। વન્ય ગવ તવોરીખી તબદીલિયવ કિન્ય યુસ લિસોની બદલાવ તુ આહંગ બદલી અથ બાગિ આયિ તમિચ નિશાનદિહી કરુન્ય છિ જોરૂરી। બટુ વનવુનિસ મંજ્ર છુ દેવમાલાયિ હુંદ બરપૂર ઇજહાર યુસ અથ મુસલમાન વનવનુ નિશ બ્યોન કડાન છુ। દેવમાલાયિ હુંદિ ઇજહાર રોસ છિ વારયાહ વનવન હુર્ય તિમ તિ યિમ બટુ તુ મુસલમાન દુશવન્ય મંજ મુશતરકુ છિ। બ્યાખ ફરખ છે જોરૂર જિ બટનિ છે વનવન હુર્ય કલાસિકી આયિ જેઠુરાંવિથ યા વનવ તોથ ગેડિથ વનાન તુ હોઝે તુ શોકલામ લફજ્જવ સુત્ય શોરૂ કરાન। તથ મુકાબલ છે મુસલમાન જનાનુ છોટ છોટ તુ વુછુ સાન વણવાન તુ બિસમિલા સુત્ય શોરૂ કરાન। મિસાલે બટનિ છિ વનાનઃ

હોઝે—શોકલામ કેરિથ વનુવન હ્યોતયે —શબ ફલ દ્વૃતયે માજિ ભવાને તુ મુસલમાન છિ યિથુ પોઠ્ય વનુવાનઃ

બિસમિલા કોરિથ હ્યોતુય વનુવોનુય ——સાહિબન અંજામ ઓનુયે કોંશિર્યન લુકુ બોતન હુંજિ મકબૂલિયેંચ હુંદ બોડ વજહ છુ જિ યિમ છિ સમોજી તકરીબન હુંદ લોઝી હિસુ કરાર દિનુ આમુત્ય, મેખલ ઑસ્યતન યા મોઝિરાથ ખતન હાલ ઑસ્યતન યા ખાંદરસ સુત્ય વાબસતુ કાંહ તકરીબ વનુવન છુ અસ્યુક લોઝિમી જુજા |

બટુ લેડકસ યેલિ મેખલ કરુન્ય આસિ અથ મોકસ પ્યઠ છિ ગરુનાવય, દપનિ નેરુન, કનિ શ્રાન, ક્રૂલ ખારુન, મસ કાસુન, દિવગોન દ્વુન, મોઝિ રાથ પતુ યોનિ ત્રાવુન તુ ઑંખરસ કવશલ હુમ હિવ્ય રસુમ અંજામ યિવાન દિનુ। યિમ સોરી રસુમ છિ મેખલિ તુ કવશલહુમ વર્ય લેડકુ યા કોરિ ખાંદરસ પ્યઠ તિ પૂરુ યિવાન કરનુ |

ખાંડર ગવડુ છી બટ તિ તુ મુસલમાન તી માહરોનિ મસ મુચ્ચતાવાન । અથ મોકસ
પ્યઠ છુ યિથુ પાঁઠ્ય વનવનુ યિવાન ।

મુસલમાન વનુવુન:

હૂરન તુ પેરિયન અથ વનુનાવય - રમુ રમુ મસ મુચ્ચરાવોયે (યા)

કલુ પ્યઠુ વાલતય જેરી ટાકાંની—-પેરી ક્યા ગામુચ નુદુબોંની

તુ બટુ છિ વનુવાન:

કંગને ચાનિ છી સ્વનુ સુંદ્ય બંસિયે —ગહોરિયે વોતુય વ્યવાહ કાર (યા)

રમ છી જોવિલ્ય સુમ સ્યેજ્ દ્રાયી —શારિકા આયી વૉકુ પારુને

મુસલમાન છિ ખાંડરસ પ્યઠ માહરોનિ યા માહરાજુ સુંદિસ શાન કરનસ આબ શેરુન
વનાન તુ બટુ છિ મેખલિ યા ખાંડરસ પ્યઠ લેડકસ યા કોરિ હુંદિસ શાન કરનસ
કનિ શાન વનાન । વુછતવ અમિ રસમુક્ય ખૂબસૂરથ હુર્યબ । મુસલમાન છિ વનુવુન:

આબય ટઠલિસ ખોર વોલૂથો —સ્વનતે મહ્મદ પોલૂથો

વુન્યુકતામ ઓસુસ ચેન્ય તલ વેન્ન્યયે - અજાહય કૂર્ય દ્રાયખ ડેકુ પ્રેનિયે

યા

બાબન ઓનુનય સાબનિ બ્વક્સય - યિના મલ અકસય રોજીયો

બટ વનુવુન:

સ્વનુ સુંજિ પીરે રવપુ સુંદ્ય સુંગ્યે - વ્ધથી માનુરોનિયે કનિ શાનસ (યા)

આમે દ્વદુ સૃત્ય ગર ગર કર્યો - જામુતે દ્વદુ સૃત્ય તન મલુયો

તોલિ ઓસ માહરાજ્જસ ખોરિ સૃત્ય સોર્ય મસ કોસિથ ટિનિ કલુ બનાવનુ યિવાન ।

મગર વન્ય છુ નુ તિ સપદાન બેલિક ગોલ કટોય કરાન તુ બસ । પોજ્ઝ વનુવન હુર્ય
છિ અજ તિ કોયિમ । મુસલમાન વનુવુન:

મસ કાસોયો ઓનુ હાવોયો - જોનુ શાહ સોબુને મરીદો

બટ વનુવુન:

નોવિદ દપાન ક્યા કરુ તોમલસ-મે ગફેમ દુસુ તય જોરે શાલ

ખાંડર બ્રોંહ છિ બટ તુ મુસલમાન દ્વશવય લિવાન ડુવાન તુ સફોઈ કરાન । બટુ છિ
ગર દારસ ચૂન સૃત્ય લિવાન અથ પતુ દ્વશવન્ય તરફવ ખૂબસૂરથ ગુલકાંરી રંગવ
સૃત્ય કરાન । અથ છિ ક્રૂલ ખારુન વનાન ।

બટ છિ અથ યિથુ પાঁઠ્ય વનાન:

ક્રૂલ ખારોનસ જેંગિ કુસ ઓયે- પરમીાર તુ પારવતી મોજ (યા)

ક્રૂલ ખોરુથય ક્રૂલત ગેરિયે - નર્યન કુંદનદાર વેર્ય છી

બટ છી લેંગનુ બ્રોંહ દિવગોન દિવાન। કોરિ દિવગોનસ છુ યિથુ કેન્ચ્ય વનવનુ યિવાન:

દિવગોનસ બ્યુદુખ ગોર તય પાનય - સ્વનુસુંદ્ય બાનય વાહરાવસે
મોঁજ લાગનુચ રસુમ છી દ્વશવય બટુ તિ તુ મુસલમાન તિ અંજામ દિવાન। કૂર
આસિ યા ગોબુર મોঁજ લાગુન્ય છે જોસુરી। યિ છે રાતસ મંજ લાગનુ યિવાન તવય
છી અથ “મોঁজિ રાથ” વનાન। મુસલમાન છી મોঁজિ યિથુ પાঁઠ્ય વનુવાન:

મોঁজે મજમન મ્વખતુ છુય અંદુન્ય - અસિ વોત ત્રોટ તય ચંદન-હાર
મોঁজે પ્યાઠુ કનિ સ્વનુ સુંદ બાદમ - નજરે આદમ દૂર ગંછિનોય
મોঁজે ડુલિસુય અંદ્ય અંદ્ય ખોસી - વલય વન્ય મોસી લોલ બરુસે
તુ બટનિ છે યિથુ પાঁઠ્ય વનુવાન:

મોঁજ લાગોનસ જાંગિ કુસ ઓયા-મંગલા દીવી તુ નંદુકીશર (યા)

પફુ જિગુર છેય સ્ાં માંજ લાગાન

પનુન્ય મોંજ છેય સ્ાં કવછિ લલવાન (યા)

પાદશાહ બાગસ દ્વૃતમય વૌનુયે-છોડિથ ઓનમય મોঁজે પોશા

મેખલ યા યોનિ ત્રાવુન છુ બટન હુંદ અહમ રસુમ। અથ સૂત્ય છી લ્વકુટ્ય
લ્વકુટ્ય વારયાહ સંસ્કાર વાબસતુ યાને અંગનુ કવંડ, કકલુશ, મંડુલ, ટૈક્ય
પૂચ, ટ્યોક કરુન, નોર્ઘવન ગંડુન, તુ વ્યૂગ ત્રાવુન બેતરિ। બટુ વનવનસ મંજ છી
યમિન સારિનુય રસમન રયવાજન હુંજન વખનય તફસીલુ સાન મેલાન। પ્રથ મોકુ
ખોતરુ છી વનવન હુર્ય તુ વખનય મૂજૂદ। વુછ તવ યિમ હુર્ય:અંગનુ કવંડસ:

ક્યેસરિ કનિ કવંગ તય પાનિ કનિ અમરયથ-

સોમ્બરિથ ખોરમય અગનય કવંડ

નોર્ઘવન ખારનસ:

કૃષ્ણ મેખલે ગેંડુથ સરદોરી —તલય વનહોરી નોર્ઘવન હાવ

કલશસ - અર્શિ વેંથ્યમુતે અર્જન દીવો-ફરશસ પ્યઠ કર કલશસ જાય

ટ્યોક કરનસ:

વાસુદીવ રાજુને ગુર્ય ગંડ બાગસ - બંડિ બ્રહ્મમનુ કર દાતસ ટ્યોક

મંડુલ ત્રાવનસ:

વુછતવ ગરુજી પનુને અથય - મંડુલ કિથય ખારાન છુ

યોનિ ત્રાવનસ:

દીવકી વ્યોછ, નય સબ્બાદ્રાયિ કોતુયે-યોનિ સૂજૂયો નારોની

व्यूग त्रावनसः:

व्यूग त्रावोयो सतय रंगय—जङ्गे ओयो परमीष्वर।

व्वन्य करव तमि वनवनुच कथ येलि माहराजु होहवुर नेरान छु तु
निकाह पैरिथ माहरेच्य ह्यथ वापस यिवान छु। निकाह नामु छु द्वन बॉचन हुंजि
जिंदगी हुंद मजहबी तोर रिशतु गंडुनुच दसतावेज़।

माहराज छु होहवुर नेरनुच सखर करान तु ज़नानु छे वनुवानः

यारव दोस्तव कोरयो गेरो——व्वथु व्वन्य शेरो चेर हो गोय

होहवुर वातनस प्यठ छिस वनुवुन त्रावानः-

गेसुक गाह प्यव ज़ाविजि मूरे—वुनि हय यौसयफ दूरे छुम (या)

कोरे मॉजी तपु तपु चोलुये—-नपु नपु करुवुन राजि हय ओय

निकाह परनसः:

निकहस बीठी कम कम कॉज़ी - कूरी बब चोन रॉज़ी गव (या)

निकाह छी लेखान सॅतरे सॅतरे—-क्वंगुचे पैतरे तु अंतरे सुत्य

माहरेनि सुत्य छे दूदु मॉज ति सखरान तु वनुवान छिसः

हतय दूदु मॉजी वति वलसॉव्यज्यन - तति करुनॉव्यज्यन सावेनि तोन

कूर येलि वॉरिव नेरान छे। सु मंजर छु वॉलिंजि खंजि करनबवोल
आसान। कमन कमन संग दिलन छु ओश ठेंचि वसान। अमि सातुक वनुवुन छु
जज्ञबातन वुतुश दिवान, वुतव यिम कैह हुर्यः

पथ रोज्ज बॉबरो यैंबरज्जल नेरी - मुशुक हो फेरी द्यमागस (या)

मालिनिचि कुंजु कर माजि हवालु -नेरि व्वन्य वॉरिविकि सवालय (या)

डोले चाने स्वनु सुंद्य कुबु छी -माजि छय वॉलिंज दुबु फेरान (या)

चसदुकुय हॉव्यज्यस दिलुकुय बॉव्यज्यस

बिल्ला छुय मोल मॉज मॱशरॉव्यज्यस

माहरैन्य छे वॉरिव वातान तु तति छे ज़नानु दैर्य गैडिथ यिथ्य हिव्य हुर्य वनुवानः

ओबरय तलुची काच्य ज़ूना - अॅन्यखय अफलातूनिये (या)

यैज्जमन बॉयी तॉर क्या गैयिये - कॉर हय लूसुय म्वहर तुलसे

यिथ्य पॉठ्य येलि बटु कोरि माहराजु यिवान छुबटनि छे यिथु पॉठ्य वनुवानः

म्वलुलुय क्रॉख छुस स्वनु सुंजि वाजे-त्रैन भवनन हुंद राजे आवपॉर्य पॉर्य
लॅग्यतोस अथ सवारे - माहराजु राजु कुमारे आव

लੱਗੁਨ ਅੰਜਾਮ ਧਿਥ ਛਿ ਕੋਰਿ ਸਖਾਰਾਵਾਨ ਤੁ ਵੱਖਿਵ ਨੇਰਨੁ ਭ੍ਰੋਂਹ ਛੇ ਸ਼ਵ ਮੱਲਿਸ ਮਾਜਿ
ਤੁ ਕਰੀਬੀ ਅੰਗਨ ਆੱਸਨਾਵਨ ਵੰਖਸਤ ਹ੍ਯਵਾਨ। ਧਿ ਛੇ ਡੌਂਠ ਹ੍ਯੁਵ ਔਸ਼ ਤ੍ਰਾਵਾਨ ਤੁ
ਸਾਰਿਨੁਧ ਛੁ ਅੱਛਨ ਮੰਜ਼ ਓਸ਼ ਧੀਰਾਨ। ਵਨਵਨ ਵਾਜਿਨਿ ਛੇ ਧਿਥੁ ਪੱਕਧ ਵਨੁਵਾਨ:

ਦਸ਼ਟਾਰਸ ਛਧ ਕੋਸ਼ਟੂਰ੍ਧ ਰੱਛੀ - ਅੱਛਨ ਅੰਦਰ ਰੱਛੀ ਜਧਨ (ਯਾ)

ਧੈਤਿ ਦਿਚ ਕਵਂਗੁ ਮੌਡ ਤਤਿ ਨੋ ਤੱਛਿਜੇ - ਕੂਰ ਹੋ ਰੱਛਿਜ਼ਧਨ ਲੁਕੁ ਹੁੰਦ ਮਾਲਤੁ
ਧਿਥੁ ਪੱਕਧ ਛੁ ਖਾਂਦਰੁਕ ਸੰਸਕਾਰ ਅੰਦ ਵਾਤਾਨ।

ਬਦਲਾਵ ਛੁ ਜਿੰਦੰਗੀ ਹੁੰਦ ਵੱਤੀਰੁ। ਰਸਮਨ ਤੁ ਰੋਵਾਜਨ ਛੁ ਜਸਮਾਨੁ ਬਦਲਨੁ ਸੁਤਧ
ਜੋਝਰ ਅਨਹਾਰ ਬਦਲਾਨ। ਮਗਰ ਮਜ਼ਹਬੀ ਰਸੂਮਾਤਨ ਹੁੰਜ ਬੁਨਿਆਦ ਛੇ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਆਸਾਨ। ਮਨ ਰੰਜਨਾਵਨੁਕਧਨ ਵਸੀਲਨ ਮੰਜ਼ ਜ਼ਬਰਦਸ਼ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਵਜੂਦ ਛੇ ਵਨਵਨਸ
ਤੀਚ ਤਵਛ ਜਿਧਿ ਰੋਜ਼ਿ ਸਾਂਨਧ ਮਨ ਰੰਜਨਾਵਾਨ ਤੁ ਪ੍ਰਾਂਨ੍ਧ ਧਾਦ ਤਾਜੁ ਕਰਾਨ।

ਾਂਖਰਸ ਧਿਠ ਕਰੁ ਬੁ ਤਿਮਨ ਦੁਨ ਬਟੁਨ੍ਧਨ ਹੁੰਦ ਜਿਕਿਰ ਧਿਮਵ ਬਟੁ ਵਨੁਵੁਨ
ਪਨੁਨ੍ਧਨ ਦੁਨ ਕਿਤਾਬਨ ਮੰਜ਼ ਛਾਪ ਕੱਖਿਥ ਮਹਫੂਜ਼ ਕੋਰਮੁਤ ਛੁ। ਅੱਕਿਸ ਓਸ ਨਾਵ
ਖਵਨੁ ਬਟਨੀ ਤ੍ਰਕਰੁ ਧਵਸੁ ਰੈਨਾਵਾਰੀ ਸਿਰਿਨੱਗਰੁਚ ਆੱਸ ਤੁ ਕਿਤਾਬਿ ਹੁੰਦ ਨਾਵ ਛੁ
ਕਾਂਸ਼ਿਰ ਵਨੁਵਨਮਾਲਾ ਦੋਧਿਮ ਆੱਸ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾਵਤੀ ਕੌਲ ਧਵਸੁ ਧਛਕੂਟ
ਬਡਗਾਮਿਚ ਆੱਸ ਤੁ ਕਿਤਾਬਿ ਹੁੰਦ ਨਾਵ ਛੁ ਲੋਲੁ ਵਖਨਧ~ ਧਿਮੁ ਦ੍ਰਵਾਵਧ ਛੇ ਨੁ ਵਨ੍ਧ
ਧਥ ਦੁਨਿਆਹਸ ਮੰਜ਼। ਈਸ਼ਰ ਕੱਖਨਖ ਸਵਰਗਸ ਮੰਜ਼ ਜਾਧ। ਵੁਨ੍ਧ ਵੁਨ੍ਧ ਲੋਗੁਸ ਧਧ ਜਿ
ਅੜਤਨਾਗੁਚ ਬਧਾਖ ਬਟੁਨ੍ਧ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਖਮੀਧਰੀ ਕਾਨਦਰੁ ਤਿ ਛੇ ਹੋਂਜੇ ਨਾਵੁਚ ਅਖ
ਵਨਵਨ ਕਿਤਾਬ ਪੱਤਿਮਿਸ ਦੱਹਿਲਿਸ ਮੰਜ਼ ਲੀਛਮੁਚ। ਸਵ ਛੇ ਤੁਨਿਕਧਨ ਓਮ ਨੱਗੁਰ
ਉਦਧਵਾਲਾ ਰੋਜਾਨ।

ਲੇਖਕਨ ਤੁ ਪਰਨ ਵਾਲਧਨ ਅੱਪੀਲ

- ੧ ਵਾਖੁ ਖੋਂਤਰੁ ਸ੍ਰੂਜਿਵ ਕਾਂਸ਼ਿਰਿ ਜ਼ਬੋਨ੍ਧ, ਅਦਬਸ ਤੁ ਸੰਸਕ੃ਤਿ (ਸਕਾਫਤਸ) ਪੋਠ
ਪਨੁਨ੍ਧ ਤਾਜੁ ਲੇਖ, ਅਫਸਾਨੁ, ਸ਼੍ਰੋਧਰੀ, ਨਵਧਨ ਕਿਤਾਬਨ ਹੁੰਦ ਤਬਸਰ
ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪਿ ਮੰਜ਼।
- ੨ ਵਾਖਸ ਮੰਜ਼ ਤਬਸਰੁ ਕਰਨੁ ਖੋਂਤਰੁ ਸ੍ਰੂਜਿਵ ਪਨਨਿ ਨਵਿ ਕਿਤਾਬੁ ਧਾ ਸੋਜਨਾਵਿਵ
ਤਿਮਨ ਪੋਠ ਤਬਸਰੁ।
- ੩ ਪਰਨਵੱਲਧ ਸ੍ਰੂਜਿਨ ਪਨੁਨ੍ਧ ਕੁਮਤੀ ਰਾਧ ਧਵਸ ਛਾਪਨੁ ਧਿਧਿ।

લેખ

મેખલ

અમર ‘માલમૂહી’

મેખલ છે કોશિર્યન બટન હુંજ સારિવુય ખોતુ બેડ પ્રજનથ તુ યોનિ છુ અમિ પ્રજન્નેચ હુંજ અહમ અલામથ। યોદવય મેખલ ઓસૂલન કોશિર્યન બટન હુંદ્યાવ ચોવુહવ મજાહેબી રસમન મંજ અખ રસુમ છે મગર અમલન છુ અંમ્ય અંક્ય રસમન ત્યૂલ કાડ કોડમુત તુ સુ વાહરાવ પ્રોવમુત જિ અકિ તરફ છુ વારયાહ મજાહેબી રસુમ અંથ્ય મંજ ચમાન તુ બોયિ તરફ છે અથ તીચ મજાહેબી અહમિયથ તુ સમ્જોજી પ્રજનથ જિ અમિ રસુમ રોસ ન છુ અખ લેંડકુ બટુ બનાન તુ ન કુનિ સમ્જોજી યા મજાહેબી જિમુદોર્સી હુંદ અહલ।

લફુજ મેખલ છુ વેદિક મેખલા યાને મે – ખ – લા। અકિ તશરીહ મુત્તોબિક ગવ મે સ્વ બ્વદ યોમિ સૃત્ય “ખ” યાને દય “લા” જાનુનુ યિવાન છુ। અસ્યુક મતલબ ગવ જિ મેખલ છુ સુ શરૂ યુસ ઘર ચાટસ દય પ્રાવનુ ખોતર દિવાન છુ। અવય છુ યોનિ ત્રાવનુ બ્રોંહ ઘર મેખલિ માહરાજસ શોલૂકન મંજ વનાન ચુ છે મ્યાનિ બબિ દૂદ તુ ચેન તિથય પૉઠ્ય યિથુ પૉઠ્ય બુ ચેનાન છુસ। ઉપનિશદન મુત્તોબિક છિ મેખલ તથ દરબિ રજિ વનાન ઘ્યસુ ત્રોગુન્ય કેરિથ રસમસ દોરાન માહરાજસ કમ્બરસ ગંડુન્ય છે આસાન। યિ હલિ ગંડ છુ અમિ કથિ હુંદ અલામેંતી ઇજહાર જિ વ્યન્ય છુ અંમિસ લેંડકસ જિંદગી હુદ્યાન સન્યન તુ વગન્યન મંજ વઠ છાંઠ તિ કરુન્ય તુ પનુન્ય અસલિયથ પ્રજનાવનુચ કૂશિશ તિ કરુન્ય। મેખલ છિ તથ ડેરિસ પનસ તિ વનાન યુસ શુરિસ કમ્બરસ છિ ગંડાન તુ યથ મંજ સુ આંઠ ગિરાહ ખોલ તુ સ્વાદ ગજ કપર ટુકરુ બંદ છુ સપદાન। યથ શાનુ પઠ વનાન છિ તુ યુસ સંતર પૂશી કરાન છુ। અમિ આયિ છિ મેખલ ઑટ્ય પનસ વનુનુ યિવાન। શાસ્તરાવ મુત્તોબિક યસ શાખસસ ઑટ્ય તુ શાનુપટ લોગિથ આસિ નુ તુંમ્ય સુંજ કાંહ તિ મજાહેબી અમલ છે ફોજૂલ તુ સુ છુ પોશિસ બરાબર।

મૈ છુ બાસાન જિ આર્યન હુંદિ હિન્દોસ્તાન યિનુ બ્રોંહ છુ મેખલિ હુંદ રસુમ તિમન મંજ મૂજૂદ ઓસમુત તિક્યાજિ ઑટ્ય પનુક તસવુર છુ પારસીયન મંજ તિ મૂજૂદ। વ્યાં ગવ અજ કલ છિ નુ તિમ પન ગંડાન બેલિક ડ્વડ ઑટ ખોલ અખ ડોર।

યોતામ નુ તનિ પ્યઠ તિમન યિ હલિ ગંડુન આસિ તિમ હ્યકન નુ પનુન્યન મંદરન અંચિથ તુ ન ચંદ અવસ્તા પેરિથ ।

અજ કાલસ છિ મેખલિ મુખતલિફ નાવ । મિસાલે યોનિ ત્રાવુન । ઉપાયન યાને ચાટ સુંદ ગ્વરસ નિશ ગછુન । ઉપનૈન યાને સુ ઑનક યેમિ સૃત્ય દૂર્યુક ચીજ નજીદીક બાસિ । મતલબ ગવ સુ અઝર યેમિ સૃત્ય સૉલિકસ દય નખુ છુ બાસાન । અથ છિ ગાયત્રી સંસ્કાર તિ વનાન યાને ગવર છુ મહાગાયત્રી મંજ બ્રહ્મચોરિસ કનસ મંજ વનાન તુ તમિ આયિ વાદુ કરનુક તરીકુ બાવાન યુથ હનિ હનિ ગોર શારી પાર્ઠ્ય અંસ્ય સુંદ ખસુવુન તુ વસુવુન શાહ ફકત સ્વ-હમ-સ્વ શબ્દ વરતાવિ તુ અથ છિ અજપા ગાયત્રી વનાન ।

મેખલિ રસમુક રૂહ છુ યજ્ઞોપવીત યા વનવ ઉપ નૈન । ગવડુ છુ ગ્વર તુ પતુ મોલ બચસ યોનિ ત્રાવાન । યોનિ ગવ સુ પન યથ ત્રે લરુ આસન મગર ગંડ છુસ અકોય આસાન । અથ ગંડસ છિ બ્રહ્મ ગંડ વનાન તુ અથ છે સ્વવય અહમિયથ વ્યસુ સુમરન માલિ સમીરો ફેંગલિસ આસાન છે । યિ પન હોકિ યોનિ છેનિથ કુનિ કામિ તિ લાંગિથ મગર ગંડ ઓસ આસાન યા તુ જાલુન યા પોનિસ ત્રાવુન યા કુનિ શ્રૂચિ જાયિ થવુન । યોન્યસ છિ બ્રહ્મ સૂત્ર તિ વનાન । કપસ કતનુ વિજિ પન ખાલનુ તુ ગંડ દિનસ તામ ઓસ લગાતાર લફુજ્ઝ ઓમુક જફ કરનુ યિવાન તુ યિ લફુજ્ઝ છુ બ્રહ્મ સુંજ અલામથ ।

બટ છુ ફકથ યોનિ સૃત્ય પ્રજનથ પ્રાવાન । યોનિ ચિ ત્રે લરુ છે પ્રથ દ્વહુ તુ પ્રથ વિજિ ત્રે કરરુ પૂરુ કરનુચ યાદાવોરી કરાન ।(1) યિમ ત્રે કરરુ છિ બુજર્ગન હુંદ કરરુજ્ઝ (પેત્રુ ઋણ) યોનિ ત્રાવનુ પતુ છુ લેંડકસ ખાનદાનચિ નેક નોમી કુન તવજહ દ્વાન તુ તિમ કામિ કરનિ યિમવ સૃત્ય તુંસ્ય સુંદ્યન બુજરગન હુંદ નાવ નેશનાવનુ યિયિ । પેંચ્યાન ચ્વન પીર્યન તામ છિ યિમ બુજર્ગ અહમ । યાને મોલ, બુડ્ય બબ, બડુ બુડ્ય બબ, મૌજ, નાન્ય, બડુ નાન્ય, માતામાલ તરફુક્ય બુજર્ગ તુ હશ હિદુર તિ । (2) રેશન હુંદ કરરુજ્ઝ (રૈશ્ય ઋણ) અલિમસ, અદબસ, સકાફતસ પોછર દ્વાન તુ પન નિસ માશરસ મંજ જ્યાદુ ખોતુ જ્યાદુ ગાશ હુરરાવનુચ કૂશિશ કરન્ય, ખેંદમતિ ખલુક કર્ય કર્ય પનુનન પાન મહજ સમોજી પાપર જોઈ હુંદ વોંસિલ જાનુન । (3) દેવતાહન હુંદ કરરુજ્ઝ (દિવુઋણ) યિ કરરુ છુ રૂહોની રંગ પોછર પ્રોવિથ નખુ વાલુન । રૂહોની પોછર પ્રાવુન તુ પનુન વજૂદ લબુ ન છુ ઇનસાનુ સુંદ બુનિયોદી મકસદ । ગવડુનિક્ય જુ કરરુ નખુ વાલનુ સૃત્ય છે રૂહોની તરકી હુંજ વથ વારયાહ હમવાર સપદાન ।

ખાંડર વિજિ છે લેંડકસ યોનિ ચિ ત્રે લેર દોગનિ સપદાન તુ યોનિ છુ શુ-લોર ગછાન। અમ્યુક મતલબ ગવ જિ મરદસ છુ આશિનિ હુંદ કરુઝ નખુ વાલનુક ફરુઝ તિ પૂર કરુન। યિ કથ છે હાવાન જિ પ્રાનિ વખતુ કોતાહ રૂતબુ તુ ઇજથ છુ અંકિસ જનાનિ ઓસમુત। પનુનિ ગરેલૂ જિમુદોરી નખુ વાલન્ય ઓસ જનાનિ ખોતરુ યિમ ત્રે કરુઝ પૂર કરુન્ય મુશકિલ। તુંસ્ય સુંદ વાહિદ તુ અહમ ફરુઝ ઓસ ગરુ અકિ રૂહોની તુ ઇખુંઓકી લાકમિ રેટિથ સ્વખુ સૉવ્ય મ૱જિલ બનાવુન।

મેખલ છે સારિવુય ખોતુ અહમ બ્રહ્મન રસુમ। યોદવય બાકુયવ જ્ઞાંચવ મંજ તિ કેહ લૂખ યિ રસુમ પૂર કરાન છિ તિક્યાજિ મનૂ સુંદિ વનુનુ મૂજૂબ છુ પ્રથ કોંસિ રૂહોની પોછરુક હખુ |વેદ મુત્તોબિક છુ યોનિ ત્રાવનુ સુત્ય મરુદ દૌયિમ જ્ઞનુમ યૈમી જનમુ લબાન। અથ છિ દૂજ વનાન। યિ દૌયિમ જ્ઞનમુય છુ મરદુ સુંદ દુનિયાહસ યુન રથિ ખારાન। તિક્યાજિ મેખલ છે શોદ શાઊર સમોજી રૂતબુ તુ ઇખલોકી અજમથ પ્રાવનસ કુન ગ્વડન્યુક મુસતનદ કદમ।

બટવ કોર હર હમેશિ મજહબુક્ય બુનિયોદી અસૂલ મદિ નજર થોંવિથ હાલાતન સુત્ય તમિ આયિ સમજોતુ યુથ તિહુંજ સ્વરનય તિ વજિ તુ ગૅલ્ય તિ ખસન નુ। ય્વહય વજહ છુ જિ અજ કલ ચિ મેખલિ પ્યઠ છિ તિમ સ્થારી મજહબી તુ સમોજી રસુમ પૂર કરનુ યિવાન યિમન મેખલિ સુત્ય કાંહ તોલુક છુ નુ। બટન ખોતરુ છિ યિમ રસુમ બિલકુલ તિમય દ્વાર શોરુ ગછાન યૈમિ દ્વાર જનાન મોજ બનુનસ કુન ગ્વડન્યુક કદમ ત્રાવાન છે। ગ્વડન્યુક રસુમ છુ બીજુ સંસ્કાર યાને ગવબિ ખ્વર રોજનુક રસુમ। પ્રાનિ જ્ઞમાનુ ઓસ યિ બેરચિ ગ્વડનિક્યન ત્રેન રેતન મંજ કુનિ દ્વાર તિ કરનુ યિવાન। યિમ રસુમ છિ ખ્વખ્રૂય આસનુ બજાયિ વેદિક રેશન હુંદ્યન સમોજી, ઇકતિસોદી, મજહબી, નફસિયોંતી તુ રૂહોની તજરૂબન હુંજ બાવથ કરાન। મિસાલે છિ તિમ અથ કથિ પ્યઠ જોર દિવાન જિ શર્ય સુંદ જોહની ઇરતિકા છુ માજિ હુંદિસ શિકમસ મંજ ચૂરિમિ રેતુ પ્યઠ શોરુ ગછાન। માજિ હુંદ માહોલ, તુંસ્ય સુંદ સોંચ તુ તુંસ્ય સુંજ વથુ બેઠ છે શુરિસ પ્યઠ કોફી અસર ત્રાવાન। અવય ઓસ ચૂરિમિસ રેતસ મંજ સમતો રસુમ કરનુ યિવાન। યથ મંજ માજિ હુંદ પાન, તુંસ્ય સુંદ માહોલ પ્રથ આયિ પોરનુ શેરનુ યિવાન ઓસ। વન્ય છુ મેખલિ દ્વાર યિ રસુમ નોર્યવન ખોલીથ તુ ટેક્ય તાલ લોંગિથ પૂર કરનુ યિવાન। “પુન સૂહન” યુસ બચિ સ્થાર્યસુય ખ્વશ તુ ખ્વશહાલ બનાવનુક રસુમ છુ ઓસ પુંચિમિ રેતુ પૂર કરનુ યિવાન। યિ ઓસ અલામેતી યિ બચિ સુંદ શાઊર ગાશુર તુ શીતલ બનાવનુક સંજ। પુંચિમિ રેતુ ઑસ કોરિ તુ શેયિમિ રેતુ નેચિવિસ અનુ પ્રાવિશ કરનુ યિવાન।

તિક્યાજિ કૂર છે લેંડકસ ખોતું શરીર રંગ જ્યાદુ જલુદ ફબાન। અમિ પતુ ગયેયિ જરુ કાસય। તુ તમિ પતુ મેખલ યાને આંટ્ચય પન તુ શ્રાનુ પઠ લાગુન તુ અમિ સૃત્ય ઓસ શુર બ્રહ્મચરી આશ્રમસ મંજ અચાન। અમિ પતુ ચોતરુ હોતરક વિદ્યા આરમ્બ, યજોપવેત, પ્રવરવાથ યાને પ્રકરુંચ હુંજ જાનકારી। અમિ પતુ સંદ્યા ત્રિવેદિક યાને ત્રૈન વીદન મુતોબિક સૉરિસુય જિંદગી અમલ કરનુક ઇરાદુ, ઉપાન તુ ઉપવર્ગ યાને રોજાનુ અમલ। અરુનુ વ્રત યાને વનવાસ યાને ગ્વરુ ક્વલસ મંજ શ્રી કરુમ યાને ખ્વશહાલ બનુનુક્ય તોર તરીકુ હેછિથ યશ કરુમ નેક નોમી હુંદ સંજ કરુન તુ આંખરસ પ્યાઠ ઉપનિશદ વૃથ। યિમ સ્ારી રસુમ આંસ્ય કેંશીરિ અંકિસ દ્વાહસ રાતસ મંજ કરનુ યિવાન તુ અથ સ્ાર્યસ્ય અમલિ છુ મેખલ નાવ।

યિમ રસુમ કિથુવેન્ચ્ય ચમેયિ મેખલિ મંજ તથ વાશ કડનુક છુ નુ યિ મોકુ। વ્ખાં ગવ યિ ઇશારુ કરુન રોજિ મુનોસિબ જિ ચ્વદાંહિમિ સ્નેદી યોર કુન ન રૂજ બટન સ્વ ખ્વશહોલી, ન જેહની સકૂન તુ ન સ્વ ફુરસથ। બડશાહ સ્નોબનિ દેંપ્ય લોગ તિમવ ફારસી પરુન તુ સરકાર્ય મુલોજિમત બનેયિ તિહુંદ તકદીર। તિક્યાજિ અથ ન ઓસ ફિરનુક ખતરુ તુ ન જાલનુક। કરીબન નમથ ફીસદ બટુ બનેયિ કારકુન તિમવ કમ કલીલ બટવ મંજુ યિમવ ઇસલામ કબૂલ ઓસ નુ કોરમુત। યિમવ થોવ રસમન હુંદ હર તર મૂજૂદ યુસ પઠાન દોરસ મંજ બેયિહન મ્વચ્યાયોવ।

મેખલ છે તમિ દોરુચ યાદગાર યોલિ શુર્ય કુનિ જંગલસ મંજ કાંસિ રેશિસ તૉલીમિ તુ તરબિયેંચ ખોતરુ હવાલુ કરનુ આંસ્ય યિવાન। અતિ ઓસ સોકુ અસ્સુલન મુતોબિક સખુત રબતુ જબુત સાન આશરમ યા વેંન્યૂસ ગ્વર ક્વલ ચલાન। અતિ આંસ્ય તૉલિબિ અંલિમ પરાન, કોમ કરાન તુ આશરમ ચલાવનુ ખોતરુ બેખ્યાયિ તિ નેરાન। બાસાન છુ જિ પઠાનન હુંદિસ દોરસ તામ મા આસિહે કેંશીરિ મંજ તિ યિ ચલન। વુહ ત્રુહ વેરી બ્રોંહ તામ ઓસ કિશતવાર અલાકુ ક્યન કેંચન ગામન મંજ યિ ચલન તુ અતિ છે અજ તિ મેખલિ જાયિ ન્યેબરુ અબીદ રટનુ યિવાન। બેખ્યાયિ હુંદ યિ રસુમ છુ મેખલિ અજ તિ જ઼બરદસ અહમિયથ દિવાન। અબીદ ત્રાવુન્ય છિ અખ સમ્માંજી દારુ હોરય યા અખ રુચ અમલ તિ। 1990 તુ પતુ યોદવય બાકુય રસુમ બેયિ તિ ચ્રમાન ગેયિ મગાર અબીદિ લોબ જ્યાદુ ચાવ તુ ચલન। ગોર આંસ્ય વારયાહ બ્રોંહ પુજોર્ય બનેમુત્ય તુ જલાયિ વતની પતુ રૂદ્ય નુ યિમ પુજોર્ય તિ તુ તવય છિ યિમ વ્ખન્ય રસુમ પૂર કરનુ બજાયિ અબીદ થાલસ કુનુય યોંચ નજર થવાન તુ જ્યાદુ ખોતું જ્યાદુ તૂલ લાગાન।

બટ છી વુનિ નેચિવિસ મેખલ દિન્ય કોરિ ખાંદર કરુન પનુન અહમ તરીન ફરુજ જાનાન। વુનિ તિ છુ નુ સુ કાંહ બટ નજરિ ગઢાન યુસ યસ મેખલ આસિ નુ દિનુ આમુચ યેલિ જન વારયાહ પરિ મચુ બટનિ અજ કાંદર રોસતુય છે। નેચિવ્ય ખાંદરસ છે નુ સ્વ સમ્ભાજી યા મજહબી અહમિયથ ય્યસ મેખલિ છે।

બટવ થોંવ તિમ રસુમ જ્યાદુ જિંડુ યિમન મંજ માશરુક કાંહ દખુલ છુ। મેખલ છે સુ રસુમ યથ મંજ જબરદસ વ્યસુ દ્રવસુ છે આસાન। ગરનાવયિ તુ સાથ રટનુ સૃત્ય છુ યિ રસુમ શોરૂ સપદાન તુ અમિ દ્વાહ પ્યઠુ છુ શામન તુમ્બખનારિ દસ તુલુન જોરૂરી। કેંશીરિ મંજ ઓસ ગરનાવયિ હુંદ રસુમ કેંહ કાલ બ્રોહ આસાન તુ શામસ આસુ મહલચિ યા ગામુ જનાનુ મેખલિ વાલ્યન હુંદ ગરુ વનવુનિ તુ ગ્યવનિ ગરિ બતુ ખ્યથ યિવાન। બાહ અખ બજે રોચ તામ ઓસ ગિંદુન ગ્યવુન આસાન યુસ ગ્રુકુલી જનાનિ ખોતરુ અખ રંજુવુન અખ તફરીહ તુ બોસ લોચરાવુન ઓસ। ગ્રનાવયિ દ્રહય છે યેંજમન બાય માલિન્યન વેર હ્યથ સાતુ દપનિ ગઢાન। તુ અંથ્ય સૃત્ય છુ દપનિ નેરુન તુ દપન બતુ ખ્યોન શોરૂ સપદાન। દપન બતુ ખેનિ ઔંસ્ય મેખલિ વાલ્યન સૃત્ય વારિ વારિ તિહુંદ્ય અંગ ઔંશનાવ તુ યાર દોસ તિ આસાન। અમિ પતુ ગ્યા મૌજ્યરાથ, દિવગોન તુ મેખલ। બટ છી ફિતરતન માજ ખેનુ વૉલ્ય મગર મેખલિ પ્યઠ ઓસ નુ આમ પોઠ્ય માજ રનુનુક કાંહ ચલન। તિક્યાજિ માજ ખ્યથ અબીદ ત્રાવુન્ય છુ પાફ માનુનુ આમુત। અમિ કિન્ય ઓસ મેખલિ દોયિમિ દ્વાહ ક્વશલ હુમ કરનુ યિવાન યુસ માજ ખ્યનુ કિસ રગબતસ રંજુવાન ઓસ। ક્વશલ હુમ છુ માજ ખેનુચ બટ રેવાયથ તુ તાંત્રકચ પ્રજનથ તિ યથ મંજ શિવ સુંદ બહસિયતિ બૈરચ તસવુર તિ છુ। ક્વશલ હુમ ગવ ઔમિસ બૈરવસ કારિ ખોર રુત્ય પોઠ્ય અંદ વાતનાવનુ ખોતરુ બોગ દ્યુન યુસ તોહર ચરવન તુ શુશનોર આસાન ઓસ। આસન વૉલ્ય ઔંસ્ય ક્વશલ હુમુક દ્વહ માજ સાલ તિ કરાન મગર આમ પોઠ્ય છે વ્યન્ય તોહરય યોચ કરનુ યિવાન।

મેખલિ પ્યઠ છી માતામાલ દુર્ય બતુ ચાનાન યથ મંજ માહરાજસ, તોંમ્ય સુંદિસ માંલિસ માજિ, પ્વફન તુ નાનિ બુઝબબસ તુ પ્યેંતરન પેચિન્યન ખોતરુ પલવ દલવ તિ આસાન છુ। ગુલિ સ્થૂઠ છુ કરનુ યિવાન। મામ તુ માસુ છિ અકિ તરફુ કુસમુ કુસમુ ચાયિ કરાન તુ બોયિ તરફ છે પ્વફ મિઠાયિ, સ્થવુ બેતરિ કિમામુ સાન બોગરાન। પ્રાનિ વખતુ ઔંસ્ય ફકત ગારિ આટિક્ય શકર પારુ બોગરનુ યિવાન મગર અજ છુ પ્રથ દોર પનુન્ય શાન વખરુ વખરુ પોઠ્ય હાગાન।

યોદવય નોર્ઘવન ખારનસ વન્ય કાંહ ફિકરી ત્વછુ ત નફસિયોતી ઇફોદિયત છે નુ મગર તોતિ છુ યિ રસુમ માહોલસ હના જમાલિયોતી રંગ દિવાન તુ નોર્ઘવન વાજિનિ હના બોશ તુ ચાવ। શાયદ અમિ મૂજૂબ જિ તોંમ્ય સુંદ બોંચ છુ તસ સારિનુય થિય પાનસ નખુ રંટિથ કનસ યા લઠરિસ મંજ તુલમૂરિ સુત્ય નોર્ઘવન તારાન।

અબીદ ત્રાન્ય છે મેખલિ હુંદ અખ અહમ રસુમ। ગવડનિચ અબીદ છે માસ ત્રાવાન। માખલિ યેઝમન છુ માસન તુ પ્વફન પલવ અનાન। પ્વફ છે વારિ દાનસ પ્વવાન યથ શૈયિત્રહ ચ્છોર્ય આસાન છિ તુ અથ પ્યઠ છુ શૈયિત્રહન લ્વકચન વાર્યન મંજ બતુ રનુન યિવાન યુસ શૈયિત્રહન દિવતાહન બોગ આસાન છુ। અજ કલ ચિ પ્વફ છે વારિ દાનસ તલ ગૈસ યા સ્ટો થવાન। બોય છુ બેનિ વારિ દાનસ પ્વવનુચ જ્રંગ દિવાન। શામન છુ મેખલિ હવન સમાપ્ત સપદનુ બ્રોંહ સારિનુય અથિ ફોલ યાને અર્ગ બોંગરનુ યિવાન। યથ મંજ વુશકુ તોમુલ તુ તેલ આસાન છુ। યિ સોરુય છુ શાંતિ પાઠ પરનુ પતુ યથ મંજ આલમુક્યન લૂકન, રાજ્ઞસ તુ મુલકસ વનન તુ વનાસપતી, જાનવરન તુ હયવાનન તુ સારિનુય ફિતરી અનસરન હુંજ પાપરજોઈ તુ સકૂન ખોતર દુઆ છુ કરનુ યિવાન તુ અંગનુ ક્વાંડસ ત્રાવનુ યિવાન। મેખલ મ્વકલનુ પતુ છિ માહરાજ્ઞસ પલવ તુ દસ્તાર ગંડનુ યિવાન। વીગિસ ખાલનુ પતુ છિ તુંમિસ યારુબલ વાલાન। જનાનુ છે અમિ પતુ વીગિસ પ્યઠ નચાન તુ અખ અંકિસ વેનિવી વેનિવી વખનય કરાન। માહરાજુ યારુબલ નિનુક ઇનતિજ્ઞામ ઓસ આમ પૉર્ચ માતામાલન હુંદ આસાન।

અજ્જકલ છુ માહરાજુ આમ પૉર્ચ કારિ મંજ યારુબલ વાલનુ યિવાન। વન્ય ગવ યેતિ યારુબલ આસિ નુ તતિ છુ મંદરસ ગછનુ યિવાન। બ્રોંહ કાલિ ઓસ નુ માહરાજુ યારુબલ વાલનુ વિજિ વેંડલસ તરાન તિક્યાજિ અમિ વિજિ ઓસ પોન્ય લોંકુન પાફ માનુનુ યિવાન। યારુબલ વાપસ યિથ છિ ગવડુ ફાકુ વોલ્ય નવીદ કરાન તુ પતુ બાકુય લૂખ। અમિ દૃદુ છિ આમ પાંદ્ય દાલ, હાખ, મ્વંજિ નદુર, ઓલવ તુ ચેટિન્ય સ્યુન આસાન। મેખલિ સુત્ય છિ લેંડકુ મજહબી પ્રજનથ પ્રાવાન, સુ છુ વન્ય બટુ બનાન તુ કરમુ કાંડુક હકદાર તિ બનાન। અગર કાંસિ બચસ કુનિ હોંડિસુ કિન્ય મિસાલે મોલ મરનુ કિન્ય બ્રોંટુય કરમુ કાંડસ અચુન પેયિ તસ છુ બાંગિ વિજિ ચુવેંતિસ પ્યઠ યોનિ ત્રાવનુ યિવાન મગર અથ સૂરતસ મંજ છે શેન રેતન તામ મેખલ દિન્ય જોસ્લરી મગર હાલાથ બદલનસ સુત્ય આવ અથ મંજ તિ બદલાવ। વન્ય છિ જ્યાદુતર મેખલુ રોજગાર પ્રોવિથ ખાંદર બ્રોંહ દિનુ યિવાન।

लेख

थालु चूर तु राजदान

महाराज कृष्ण ‘काव’

पथ कालि ओस बटन खिंगरि मारनुक स्पठाह शोक। अगर काँसि हुंदिस बबस ओस करतान्य बोड मंदुल, तॅमिस ऑस नु कांह शरुम अगर तॅम्य सुंदिस सॉरिसुय खानदानस वनुहॉव ‘मंदल’। या, अगर काँसि ऑस थफ दिनुंच तु तॅम्य सुंज जाथ बनिहे ‘थपल’, सु ओस तथ खोशी खोशी कबूल करान।

अज्जकल छि हालाथ यिथ्य कि हर कांह छु यछान पानस “कौल” वनुनावुन, तु कौलेन मंज ति गछि आसुन दत्तांत्री कौल। वन्य छु अख नफर दोयिमिस मिलनावुन मुशकिल। ए एन कौल छि मिलनावान के एन कौलस टी एन कौलस सुत्य। काँसि छु नु तरान फिकरि जि कुस म्यूल कस।

क्याह ओस तेलि, तोह्य हरगाह मीलिहिव काँसि, त्वहि ओस तरान यकदम फिकरि जि नफर व्युथ छु, ल्वकुट म्वहन्युव छा किनु बोड। वैसे ति ऑस्य सॉन्य बुर्जां 99 % कर्लके आसान, खासकर ढूगरु राजस मंज। फरख ऑस यिचृय जि कथ महकमस मंज ऑस्य तिम क्ललॉरुक या तिम किथ्यन इनसानन या जानावारन ऑस्य पेठोवली करान। या तिम वॅमिस ऑस्य रिपोर्ट करान।

असि पजि समजुन जि सुलतान ऑस्य नु यूसुफ शाहि चक हिव्य सुलतान। तिम ऑस्य सुलतानस कारंदु याने नोकरी करन वॉल्य। दोयिमु तरफु ऑस्य नु बटु ऊंट चलावान। तिम ऑस्य ऊंट वाल्यन निशा टेकुस वसूल करान।

जॉच्चन सुत्य ओस यि ति पताह लगान जि सॉन्य जिठ्य कमन ओहदन प्यठ ऑस्य कॉम करान। मिसाले मीर ख्वर ऑस्य बादशाहन हुंद्यन गुर्यन हुंज देखबाल करान, हेस्य वॉल्य ऑस्य हसित्यन हुंज पेठोवली करान, तु तुफुच ऑस्य तोफु चलावान, नतु ज्यादुतर तोफु महकमस मंज क्लाँरुक आसान। लंगॉर्य आसुहान चोकु संबालान तु कैच्चन ओस बतस पोन्य ज्यादु पहन गछान युथ जन बतु वुगरु गछान ओस तु प्योख नाव वुगरु।

अज्जकल छि बटन गलत फहमी यि जि बटु ऑस्य नु तिजारथ करान। मगर कारवान ऑस्य करु मुठ कुनान। कलुपूश जनानन हुंद्य कलुपोश, बादॉम्य ऑस्य

બાદામન હુંદ કાએબાર કરાન। બજાજ આસહોન બજોઝ્ય, બાન આસહોન બાન કુનાન તુ દ્રોલ્ય ઑસ્ય મેંજિમયારુજ (દ્રાલુજ) કરાન। બટન ઓસ ગુજારુ કરનુક બૈયિ તિ જેરિયિ। મોટ્ચ ઑસ્ય મરન ઇંતિજામ કરાન, હાખ ઑસ્ય સબજી પોંડુ કરાન, હોંશિયિ ઑસ્ય કાકજસ પ્યઠ હોંશી બનાવનસ મંજ મોહિર। જુતિશ ઑસ્ય જોતુશ કારસ મંજ તુ સાદ્યન આસિહે કાંહ ગર ત્રાવિથ સાદ બન્યોમુત।

અગર જોંચ આસુ અંકિસ નિરંજન નાથસ બૈયિસ નિરંજન નાથસ સુત્ય ફરખ કરનુ ખાંતરુ। મગર નોકરી પેશિય યોત હ્યોકિહે નુ યિ ફરખ કેરિથ। અથ બરઅકુસ યોદવય કાંહ દુર્ઘટના કાંસિ આસિહે પથકાલિ સપુજ્ઞમુચ્ચ તમ્યુક ઓસ જ્યાદ અસર પ્યવાન। કાંહ બુજર્ણ યોદવય કુનિ સાતુ બૈસોલી સાલસ પ્યઠ કાંસિ નજરિ ગેંયોવ તસ ઑસ્ય ડુડુ વનાન તુ તસુંદિસ ખાનદાનસ છુ ડુડુ નાવ ચાલૂ રૂદમુત। તુ કાંસિ હય બતુ થાલ ચૂરિ ઓસ ન્યુમુત તસ ઓસ થાલ ચૂર નાવ દર્યોમુત, યા કાંહ હરગાહ બ્રાષ્ટ ગયોવ તસ ઑસ્ય બ્રોઠ વનાન। કાંહ ઓસ જારુક શોકીન આસાન તુ તસ ઓસ જ્ઞાર્ય નાવ પ્યવાન।

યિથય કેન્ન્ય ઓસ અસિ આદથ જિ કાંસિ હુંદ કુનિ કુસમુક કાંહ તિ નોકુસ યા કાંહ કેંમી દુછિથ છિ ઑસ્ય તુમિસ રેછ કડાન, યસુ તસ દેરિથ છે ગઢાન તુ જાથ બનાન। મસલન જીટિસ વન્યોવ દરાજ, છોટિસ વન્યોવ છોટ, શો ઔગજિ વૉલિસ બન્યોવ શોંગુલ, કૌબિસ કોબ, તુ નિકિસ નોર બેતરિ। કાંહ હરગાહ કુહુન પહન આસિહે તસ પ્યવ નાવ કાવ, કાચરિસ કાચુર્ય। હાલાંકિ કુહુન યા કાચુર છુ અખ યા જુ. નફર આસાન મગર તૈફંડિ ખાનદાનુક નાવ છુ તી દેરિથ ગોમુત। યિથય કેન્ન્ય પ્યવ તોતુ નસતિ વાલિસ ‘શોગુ’, બિલુ અંછ વૉલિસ ‘બ્રોર, ગેશોમિસ ‘ગુરુટ’, લંગિસ ‘લોંગ’ નાવ તુ યિંહદ્યન ખાંદાનન ગયિ જાથ દેરિથ। કેંચન આદતન યા કુનિ જિસમાંની કમજૂરી પ્યઠ તિ ઓસ નાવ પ્યવાન તુ જાથ બનાન। ખોશ પાયિ નફરસ ઑસ્ય ‘ખોશ’ વનાન, તુ ત્રામુ કલુ વૉલિસ વોનુખ ‘ગોજ’ તુ હજિ ગરદનિ વૉલિસ ‘કારિ હોલ’ બેતરિ।

અંકિસ ઇનસાનસ ક્યુથ મિજાજ છુ તથ પ્યઠ તિ છે જોંચ બનેમચુ। પ્રથ કુનિ સનન વૉલિસ ઑસ્ય ‘મામ’, ગરુમ મિજાજિ વૉલિસ ઑસ્ય ‘મરચુવાંગુન, સખુત મિજાજ થવન વોલ બન્યોવ ‘ત્રકુર, રેછુ કડન વોલ ગયોવ ‘ચ્ચોવ’ તુ ખ્વશુક યા ન સનન વોલ હ્યુવ નફર ‘હોખ’।

મ્યોન્ય પસંદીદુ જોંચ છિ “ગમખાર” તુ “રાજદાન” | મે છિ પતાહ જિ સાન્યવ લિખાર્યવ છિ યિમન પ્યઠ વેછિ વેછિ કિતાબુ લેછિમચુ, મગર બુ છુસ તોતિ યછાન સોંચુન જિ સોંન્ય બુજર્ગ આસુહોંન નુ સોરી રેછુ કડાન | જાન તુ સમુજદાર તિ આસુહોંન | સ્યાનિ મુત્તાબિક આસિહે ગમખાર બેયન હુંદિસ ગમસ મંજ શરીક સપદન વોલ નફર, યુસ તિંહિદ્ય અંશ્ય ફેર્ય વ્થથરાન આસિહે | મે છુ નુ બાસાન જિ રાજદાન છુ રાજાનક પ્યઠુ દ્રામુત | મે છુ નુ યિ સંસ્કૃતુક લફ્જ બાસાન | મ્યોન્ય કિન્ય આસુહોંન સોંન્ય કેહ બુજર્ગ ગાટુલ્ય યિમ જન રાજન નજદીક તોલુકાત આસુહોંન થવાન | તવય છુસ બુ સોંચાન જિ રાજદાનુક મતલબ આસિ રાજદોન્ય યાને રાજુસી હુંદ વૉકુફકાર | મ્યોન્ય કિન્ય આસુહોંન તિમ અંજિકય ડાઇરેક્ટર હિવ્ય | યિ ક્યાઝિ છુ નુ મુનોસિબ ?

દેવનાગરી તુ કોંશુર

વેંશીરી નેબર હૈકિ કોંશરિ ખોંતરુ દેવનાગરી અખ અંહમ લિપિ બૌનિથ | દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરન તુ લેખુન સેહલ | વેંશીરિ નેબર કોંશુર પરનુ તુ લેખુન ખોંતરુ છે દિલચસ્પી બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જરૂરી | અમિ ખોંતરુ હૈકિ વાખ અખ અંહમ વસીલુ બૌનિથ | યિ ગોઢ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન | વાખ પેરિવ તુ પરનોયૂખ બાકી તિ |

કોંશિર જબાન છે સોંન્ય પ્રજનથ, અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ કોંયિમ થાવુન્ય |

દેવનાગરી લિપિ

દેવનાગરી લિપિ મંજ કોંશુર લેખુનુ ખોંતરુ કેરિવ યિમન નિશાનન હુંદ ઇસ્તિમાલ:

- તુર, કર, પર, ગછુ
- તૂર,
- ઈ ગેર, નેર, અંર, હેજ
- ગોર, નોર, દોર, આંઠ,
- બેહ, ચે, મે, પેઠ
- દોર, તોર, નોર, હોલ, દોલ, ચોલ

अफसान

.जून डब

रतन लाल ‘शांत’

पॅडिथ द्राव ठोकुर कुठि तु मैंजिन न्वशि चाय। चाय ऑस नु तयार। बॉच्च
ओस न्यंदरि व्वथान तु स्व ऑस चायि खोस खोस लागान। पॅडिथ
रुड्योस।

“अकि दूह जन डाजोथ रुटीन। बोड चायि ब्वहगुना थव्योथ वॅरिथ। युस
वछोव तु चेयेयनब्लु अन व्वन्य दूदु खोसुय। पतु लगि जून डब।”

लॅडकु ओसुस शुर्यन स्कूल वरदी कुंद्य करान। पॅडिथ वोल्पोव।

“ऑसुख नु जन अज्ज कुंद्य वॅरिथ। पतु ? रंगा रँगी छि यिम अंग्रीज्य स्कूल
सिरिफ यक रँगी बडावान। हुंह! यू-नी-फारम!”

लॅडकन वोनुस नरमी सान। “बुनि माहरा बजेयि स्वादय सथ। साडि सति
कडु बु कुंद्य तु रेडियो त्रावु।”

पॅडितन ह्याचोस खबर क्याह वनुन जि प्यठय खेचुस ज्ञानान ब्वनु प्यठु दवान।
तैस्य कुन वोथ,

“कांह शोक छु नु यिमन म्यान्यन शुर्यन। सुबहॉय आसुहान रेडियो त्रावान।
मुलुख बोजान जून डब। यिम बनेयि जादय अंग्रेज। तलय अनुन न्वश ति। बूजिव
अज्ज क्याह वनन। क्या ड्रामा लागन!”

“यि ओस शुर्यन अज्ज अकुस्करशन गछुन। सुली गव चिर्य ग्युश। चै गैयी
न्यंदरि खेंचल तु अज्ज गोहस पनुनि वाँसि सुली हुशार। क्रख क्या लॉजिथ
सुबहॉय। बु खेचुस दवान। गौर ऑसुस पिहान। मे दोप खबर कुस वशुफ गव।”

“गछ वस। दि ग्रटस फ्युर फ्युर। तोह्या सॉरी छिव हिवी। दिवान ग्रटस फ्युर
फ्युर.....”

बैयि खबर क्याह क्याह वनिहे यि नय न्वश दूदु खोस नैरिस प्यठ थविहेस।
वुशुन दूदु गोल चवान-चवान ह्याचन पॅडितस डिकसु गछनि।

द्वहदिशिक्य पॉर्च्य ऑस रेडियो हस प्यठ “जून डब” लॅजमुच मगर खोस
त्रॉविथ ओस पॅडितन नोर शांद द्युतमुत।

अफसान

गैस बाल

हदय कौल ‘भारती’

सनु छुम नु यिथु पॉर्ट्य याद, व्वन्य गव येमिस सनु ज्यादु अहम बासि,
सु हैकि यिम निशानु छाँडिथ ज़ि तिमन द्वहन ओस ताज़ु ताज़य महमद अली
जिनाह येमि कथि हुंद तसला सपदिथ जहलिमि हुंजि वति (जहलिम वेली रोड)
वापस करांची गोमुत ज़ि कॉशिरिस मुसलमानस कथन हुंज जॉद्य मॉथुर दिन्य छु
नु फिलहाल मुमकिन तु जवाहर लाल नॅहरिस ओस “दुमेल” वातनस प्यठ
कॉशिर्यन पॅंडितन (बटन) हुंद “क्वंग” त्वहफु कनि रटुन व्वन्य बाकुय!...व्वन्य
ऑसिन जिनाहस जनतस तु नॅहरिस स्वरगस जाय (द्वशवुन्य हुंदि खॉतरु मा
बनि अकी जायि बापथ दुआ करुन, तिमन आसि नु कांह हरजि दफ येति व्वथन
फसाद!

बहरहाल तिंहदि खॉतरु दुआ कॅरिथ कोर असि सिरिफ यि सॉबिथ ज़ि
अॅस्य ति छि म्वहजिब नतु सानि कथि छु नु तिमन सुत्य मुलय कांह तोलुक। ति
हंदि हवालु प्यव महज़ अकि खॉतरु द्युन युथ ज़न सनु हैकि मुकरर सपदिथ ...
वेठ्य पॉर्ट्य बूजिव ज़ि अंग्रेज़ बहादुर ओस वुनि येत्य तु पॉकिस्तान ओस वुनि
तसुंजि यॉड मंज़य याने वुनि थनु पैनय !

मे छि असली फकु बालन हुंज दॅलील वनुन्य मगर सनु मुकरर करनु
खॉतरु पैयि यि फोज्जूल दॅंदर जेठुरावुन्य ... तिमन द्वहन आसु फकु बालु
इंगालिस्तानु प्यठु यिवान, मँज़य मँज़य ति यिवान असली रबडुचि रंगु शोख,
अॅजिकि खोतु वारयाह ज्याद नरुम तु मलॉयिम। अख फकुदम दिवान ज़ि
फकुबाल पूरु बनान, मगर यिमु आसु फटान जलदुय, मोमूली गासु तुल ति
हरगाह सनि हे ...टास ज़ि फकुबालि ऑस्य नु बुदन यिवान अथि। अज़ कल छे
ना फकुबाल फॅटिथ ति बचेमुत्यन रबड द्यलन दुठन प्यठ रॅटिथ अंदर कुन दाम
दिवान तु ल्वकचि ल्वकचि बालु बनान। बांटु हिशि। तेलि ओस नु यि मुमकिन
गैस बालन ति छु व्वन्य सिनथॅटिक (synthetic) रबड आसान तवय छे हना
दारि पहन ति आसान। तेलि ओस अमि कुसमुक मसनूर्ड रबड ईजाद सपदनु

किस औंखरी पडावस प्यठ। बस सिरिफ अख कदम दूर! बु ओसुस ल्वकुट
यिहय बूजिव अठ सठ पॉर्ठ्य वुम्बर ऑसुम फ्वकु बाल न गिंदनुच। त्रुक ओसुस
तवय छुम सोरुय याद। वैसे छुस बु अज ति त्रुक मगर मानि मा कांह। कॉशुर नु
बिलकुलुय.....तु म्यानि खॉतर छु अहम ती, इसलिये छु यि वनुनुय फोजूल !!

बुनि वैन्य नु मे असली दँलील, कथ छे सय असली फ्वकुबालि हुंज
वनुन्य। स्येक्युलरइज्जमुक नारु ओस तोतताम ईजाद सपदनय मगर रहनुमा
ऑस्य मेहनथ सखुत करान। अमि बापथ सानि बस्ती मंज ओस शामु पॅडितस,
टवुन एरिया कॅमीटी हुंदिस दफतरस, तु नबु तिलुवॉनिस रेडियो। क्वकर
चानुनुक वखुत ह्युव ओस वातान जि त्रैशिवन्य जायन ऑस्य फ्लकन टॅर्ठ्य
लगान। शामु पॅडितुनि बैठकि मंज ऑस्य तसुंदि होहवर्य दरिक्य ऑशनाव,
मुनसिफी हुंद्य मुलॉजिम, (पॅडिथ ओस पानु अति मुहरिर) तु कैह खास हमसायि
जमाह सपदान। टवुन एरिया कॅमीटी हुंदिस रेडियोहस प्यठ ऑस माशटरन,
कलॉरकन, तु डाखानु क्यन किहो बम चोकि हुंद्यन मुलॉजिमन हुंज बीरु बारय
सान मगर मे ऑस ल्वकचारु पानु स्व खलकथ ख्वश करान, यसु नबु तिलुवॉन्य
सुंदिस ल्वकटिस रेडियो सैटस ब्रोह कनि जमाह ऑस आसान। ल्वकटि
बाजरुक्य दुकानदार फंबु मिठॉय कुनन वोल, अहम्द्य बॉज्यगरुन लॅडकु यैमिस
सु कपर चादरि तल मॉरिथ द्वहय दुबारु जिंदु ओस करान। तुलिनि डडस
फ्वकुबालि तु टिकु वावजि गॅंडिथ कोचि कोचि फीर्य करन वोल समुद्य चाचि।
समुद्य चाचस ओसुस बु असुल पॉर्ठ्य वनि। असि दरमियान ओस फ्वकुबालि हुंद
रिशतु। कालु फटान पगाह नैव फ्वकुबाल यिवान। बैयि वॉच कथ खबर
कोत, मूल बूजिव बुडिथ छेनु पतु दलील ति तगान फिरन्य। मुदा ओस
असली वनुनुक यि जि स्येक्युलरइज्जमुक नारु ईजाद करनु खॉतर ऑस्य रहनुमा
बडु सखुत मेहनथ करान तु अमि कथि हुंज चेनुवन ऑस रेडियो प्यठ मेलान तु
त्रुक्य ऑस्य पतु यिछ्न खबरन पनुनि पनुनि जायि ख्वखलान, छ्वख कडान,
इस्तरी करान तु दूर अंदेश ऑसिस ओबरु मायि कॅरिथ चमकदार ति बनावान।
नबु तिलुवान्युन रेडियो बोज्जन वॉल्य ऑस्य बोज्जान बोज्जानुय यि सोरुय करान
फिलफोर। ऑथ्य मंज गव मे अकि द्वह कनन जि वैन्य छे गैस बालु योर ति
कुनुनि आमचु। यि अहम निवुज वैन्य मे शायद पनुन्य मॉल्य। स्वरगस जाय
आसनु खॉतर छे नु तस म्यानि सुफॉरिशि हुंज ज्ञोरुरथ ख्वदा दोस ओस तु
तसुंद दोस ओस अख दोबु बदलुय यारानु ओस यिमन दवन पानु वॉन्य दोब ओस

હોઁચ્ય | દુશવય ઑસ્ય ગનટ વાદન બિહિથ ખબર ક્યાહ કથુ કરાન, યેમિ દ્વાહ મે મોલ ગુજર્યાવ તમિ દ્વાહ પ્યઠુ ત્રોંવ્ય હોઁચ્ય ખલકન હુંદ્ય પલવ છલુન્ચ્ય | અમિ દ્વાહ પતુ વોથ નુ સુ ગાઠસ પ્યઠ જાંહ | વાસકટસ (સદરિ) મંજ ઓસ પેઠિમિસ ચંદસ ચેનિ સુત્ય બંદ ચંદ ગેર થવાન | અકિ દ્વાહ મુચરોંગુન તુ દિચુન નેચિવિસ યિ વેનિથ જિ વન્ય ક્યાહ છુ વખતસ કરુન ? બોયિ વોતુસ બુ ખબર કોત! અસલી છુ પજી બુજરસ મંજ દલીલ બોજનાવનુક છ્ણનર તિ સોરાન....કથ ઑસ ગૈસ બાલિ હુંજા | યિ ખબર બોજુનોવુસ બુ મૌલ્ય....બાલિ છિ મિશીનિ સુત્ય ફવકુ બદલ ગૈસ બરાન, પન ગંડાન તુ બાલ પતુ પાનય હ્યોર ખસાન | કુઠિસ મંજ ત્રાવોન તુ તાલવસ સુત્ય લગાન, ન્યેબરુ ત્રાવોન તુ અસમાનસ મંજ ગોંબ ગછાન | અમિ દ્વાહ પ્યઠ પ્રારયાસ બુ ગૈસ બાલ બાજરસ મંજ યિનસ | લિનિ ગાંડિથ ટિકુ વાવજિ તુ ફવકુબાલ હ્યથ નફર ઓસ દ્વાહય કોચિ મંજ્ય હચ દિથ નેરાન તુ દ્વાહય ઓસુસ બુ તસ કુનુય સવાલ પ્રાણાન | તુ પતુ ઓસ સુ મે વુછ્થુય ઓરય વનાન જિગરા વુનિ આયિ નુ | યેમિ દ્વાહ સ્વ બાલ યિયિ બુ યિમુ ગવડુનિચ બાલ હ્યથ ચેય.... |

મુલુખ ગવ આજાદ, વારુ કારુ જાવ પૉકિસ્ટાન | રહનુમાહન હુંજ મેહનથ લેજ બંઠિસ સ્યેક્યુલરઇઝસુક નારુ સપુદ ઈજાદ | અંથ્ય મંજ ગવ સુ ડંડસ ગાંડિથ ટિકુ વાવજિ તુ ફવકુબાલ કુનન વોલ જન ખબર કોત ગોંબ | વખુત ચોલ જન વાવ તુ અંથ્ય મંજ ગોયિ અકિ દ્વાહ ક્રખ ગૈસ બાલ છે બાજરસ મંજ આમચુ મગર મ્યોન વખુત ઓસ ઓત તામ મ્વકલ્યામુત | બટુ કેંટિસ બનેયિ નોકરી તુ ખાંદરન છિ ટેંઠ્ય ગછાન, તમિ જ્રાનુ ઓસ યી સપદાન | વૈસે જીન જૈકટ અલાવ છે નુ અજ્ઞ તિ અથ જ્યાદુ તબદીલી કેહ આમુચ | યેમિ દ્વાહ મે લેંગુન ઓસ તમિ કાલુ વેથ્ય સખુત ફસાદ, રેડિયો સ્ટેશન ઑસ્ય વન્ય બિસિયાર ગોમુત્ય તુ રેડિયો તિ ઑસ્ય મછન હુંદ્ય પૉઠ્ય શુમાર રેસ્ય | મગર શામુ પેંડિથ ઓસ ઇસરાર કરાન જિ તસંદ રેડિયો છુ “pye” અસલી જરમની હુંદ | હિટલર સુંદિ વખતુક | અથ પોશિ નુ કાંહ | બી-બી-સી છુસ ત્યુથ યિવાન જન તસુંદિસ કમરસ મંજ બિહિથ નિવજ્ઞ રીડર તસ ખબર બોજુનાવાન છુ | યિ વનુનસ બ્વહર્યાવ નુ તસુંદિસ મરનસ તામ કાંહ જિ ચે નય અંગ્રીજ્ય પોરમુતુય છુય તુ બી-બી-સી યસ ક્યાહ છુય કરુન | નબુ તેલી ઓસ ખવશ જિ થફ વેંછ્છ, વગવિસ ઓસુસ નુ રેથ તિ નેરાન તિ ઑસ્ય રેડિયો બોજન વૉલ્ય અથ બીહ્ય બિહ્ય ગ્યખુર કરાન !! ટાવુન એરિયા કેમીટી હુંદ રેડિયો ગવ અકિ દ્વાહ હંગુ મંગુ પાનય ગોંબ | હતવ વનિ હથ કથુ મગર રેડિયો દ્રાવ નુ નોન કેહ | વન્ય છે અખ કમીટી મુકરર કરનુ આમુચ યથ પેંતિમ્યવ પુંચુહવ વેનિયવ

प्यठ मामलस सनान वोत। चूंकि वॅमीटी मुकरर करन विजि छु अथ स्येक्युलर किरदारुक खास खयाल थवनु आमुत। अबु किन्य छे वॅमीटी हुंज कॉम कुनि रखनु बगौर हमवार तरीकु ब्रौह कुन पकान। स्येक्युलर किरदार मतलब वॅमीटी मंज छि जु मुसलमान, जु बटु तु अख सिख शॉमिल। अमी किरदारु किन्य छु नु अडिटर ति अथ मामलस अथु लागनास ब्हरान। बलाय म्यॉनिस बुजरस बैयि वॉच कथ डुलु गॅछिथ खबर कोत इथु छि नु बुडस पैनशन दिवान। अंगरेजन ऑसि मग्ज डॅल्म्यमुत्य ज़ि रिटॉर लफुज़ कोरुख ईजाद। बहरहाल कथ ऑस ज़ि तमि वखतु ऑस्य सखुत फसाद चलान, यैमि द्वहु मे लॅगुन ओस रेडियो तु रेडियो स्टेशन ऑस्य बेशुमार। अमिकिन्य ऑस फसादव ख्वतु यिंहुज़ शोवय ज्यादु। दृशवय फसॉद्य दर्ये ऑस्य पनुनिस पनुनिस अवामस अपील करान ज़ि यथ नोजुख वखतस मंज गछन नु तिम स्येक्यलरइज़मुक नसबुलैन नज़रि निशि डलनु दिन्य। बाकुय पनुन पनुन एहतिजाज गछि जॉरी थवुन तु सु रुद जॉरी। रंगरन ओन बैबि मंज चूरि चूरि तोर केसरी रंगु दसतार, सु गॉडुख मे कलस तु फॉसलु गव ज़ि माहराजु गछि कोचव कोचव बॉसकलस प्यठ होहवुर लॅगुन करनि। ब्रौंठ ब्रौंठ रोज़ि ब्याख नफर शेंख ह्यथ बैयिस बॉसकलस प्यठ। प्रोगरामु मुतॉबिक द्राव अख नफर बॉसकलस प्यठ माहराज्जस याने मे ह्यथ तु ब्रौंठ ब्रौंठ द्राव शेंखु वोल दोयमिस बॉसकलस प्यठ कोचव कोचव। ऑथ्य मंज पैयि मे याने माहराज्जस बुथि फच्कुबालु वॉलिस प्यठ नज़र-गैस बाल ऑस पज़ी बैसती मंज वॉरिद सपज्जमुच। लिनि लोरि अलाव आसु तस पनस गॅंडिथ वारयाह फच्कुबालु ह्योर असमानस कुन लमान। मे ज़ोन पानय ज़ि यि आसि हे अवय गॉब गोमुत। गैस बालु छांडनि। फच्कुबालि वोल ति ओस कोचव कोचवुय पकान। मथ गोम ज़ि माहराजु दसतार दिमु अकि तरफु दॉरिथ तु गैस बाल ह्यथ नेरु पानस गिंदिनि मगर म्योन वखुत ओस म्वकल्यामुत दसतार लायिनु सुत्य नेरिहे नु कैह। वखुत यियिहे नु वापस।

फसाद हमेयि तु फसॉद्य रहनुमाहव कोर पनुनिस पनुनिस अवामस शाबश तु मरहबा ज़ि नोजुख दोरस मंज स्येक्युलर कद्रु तु शीरुशकरुक बॉईचारु बरकरार थॉविथ कोर तिमव अँज़ीम रेवायतन हुंदिस तॉरीखस मंज अकि स्वनुहेय बाबुक इजाफु। दोयिमि द्वहु द्रायि खलख बैयि कोचि तु वॉरफिव मॅशरिथ सडकन प्यठ अलु तु म्वंजि हैनि। गैस बालु आसु जायि जायि कुनुनि। मगर मे रुद यि शर अँदरी, बालि गिंदुनुक।

तथ कालस ऑस्य कॅशीरि मंज बटु ति रोजान। मे ज्ञाव जनानि लॅडकु
तु तेंथ्य सृत्य ज्ञाव मे ति एडिया। सूचुम अदु म्वकल्याव म्योन वखुत। म्योन नेचुव
आसि गैस बालन गिंदान, मँज्य मँज्य आसु बु ति ल्वकचारुक तमाह पूर करान।
दुनियाह छु पतु वथ यिथ्य पॉठ्य पकान आमुत। मे द्युत पानस तसला। बाकुयन
हुंज छे नु मे खबर मगर पानु छुस बु पॉन्य पानस तसला दिनस यकता तु मॉहिर।
वसुफ ओस मे ज्यन वैरियि बगवानन द्युतमुत। ह्यूरिथ ह्यकस नु। असली आसिहे
तस ति यि अंदाजु जि सॉरुय ज़िंदगी बॅरमस अबावु सुत्य यि वसुफ हरगाह नु
दिमस यि मरि ज्यवान ज्यवानुय। बॅल्य छिस नु बगवान वनान। प्रथ कथि छि
ग्वडय वॉतिथ आसान। यिथ छिसु खलख पूजा करान।उफ....आव कथि
बैयि वती खबर मे ज्ञन छे व्वन्य यि बैमॉरी लारेमुच, कथ आसान खबर क्याह
चलान बु वातान खबर कोत वैसे पनुनि जायि छे कथ बु ओसुस द्वहय मगज्जव
युथुय दफ जवॉनी ऑस बास ओस नु लगान। बैयि ओसुस ना बु खैरिफु
आ.... अवुकिन्य ओसुम नु कांह कैह वनुनस ब्वहरान।....खॉर कथ ऑस
चलान जि मे सूच जि नैचिविस सृत्य आसु बु ति मँज्य मँज्य गिंदनुक शोख
कडान।मगर ति ह्योक नु मुमकिन सपदिथ तिक्याजि योत ताम सु गैस बालि
गिंदनुचि उमरि वोत, तोत ताम ओस बाकुय चीज्जन सृत्य सृत्य अशराफ शुर्य हुंद
ल्वकचार छावनुक मीज्जान ति बदल्योमुत। स्यैक्युलरइज्जमस सृत्य सृत्य ऑस्य
रहनुमाहव बैयि ति बिसियार नारु ईजाद कैर्यमुत्य। असुल ख्वश यिवुन्य,
वज्जनदार तु अकी तॉलीमि याद रोजन वॉल्य। व्वन्य ऑस्य नु स्कूलन मंज परान
“लब पे आती है दुआ बन के तमन्ना मेरी।” म्योन नेचुव गव ग्वडु प्रपस दॉखुल।
अमि विजि ओस सु अडुकोलुय येलि सु नरसरी, लोवर-के-जी, अपर के-जी
द्वन च्वन वैरियन वोत। अदु तोर मे फिकिरि जि हम्टी डम्टी सैट आन ए वाल
परान। अवलस ताम वातान वातान ओस ल्वकचार हम्टी डम्टी यन पानस सृत्य
देवारु प्यटु ब्वन द्युतमुत दॉरिथ। गैसबालि सुंब ओस तोति वखुत वारयाह बचान
मगर फीस, टिवशन, ट्रानस्पोर्ट, किताबु, वरदी तु बाकुय ऑडिन्य गॅडिन्य ह्यनु
पतु ओस नु गैस बालि खॉतरु कैह बचान। हरगाह लॅडकु कैह बनावुन छु तौलि
गयि बुनिक्यन लागथ लागुन्य।

यि मूल मन्त्र ऑस्य सॉरी वनान। तु यि मन्त्र प्रखटावनस लॅग्त सॉरी
शोख तु वारयाह ज्ञौरुरत छेपि। मगर लॅडकु बन्याव पज्जी कैह। बॅल्कि
वारयाह कैह....अम्युक सारिवुय ख्वतु ज्यादु एहसास ओस लॅडकस पानस तु

तसुंदि ख्वत ज्यादु तसुंद्यन ह्वहर्वर्यन। अख अजीब कथा अजीब क्या बैलिक ना कॉबिलि बवर कथ ऑस यि जि गैसबालु तु टिकुवावजि कुनन वोल ओस वुनि ति सुय तेंथ्य लिनिवि लोरि गँडिथ बालु तु टिकु वावजि कुनान। तिथ्य पॉर्च्य ओड सिग्रेट छेतु कॅरिथ बिटु कनस प्यठकनि थवान यिथु पॉर्च्य पथ कालि चिठी रसान कलम थवान ऑस्य।

व्वन्य ऑस्य अलेकशन वारयाह सपदान। जोमहूरियत ऑस ना कॉफी फॉलेमुच। अज म्यूनसपलटी हुंद्य पगाह असम्बली हुंद्य, कॉल्ल्यक्यथ पारलीमेनटुक्य। गरा जनरल तु गरा बाई। गरा कांह मरनु किन्य तु गरा कांह मारनु किन्य, सरकार गिरनु किन्य या सरकार गिरावनु किन्य। गैसबालु वोलओस प्रथ एलेखशनु विजि मुखतॅलिफ सियॉसी जमॉचन हुंद्य इनतिखॉबी निशान वॅरिथ गैस बालु कुनान। यिथ्यन द्वहन ओस तस कनस प्यठुकनि फिलटर दार बिट, आसान। मे छु बासान बु ह्वोतनस बैयि असली कथि निश डलुन, बैहतर छु दलील छोटरावुन्य! सपुद यि जि मे जायि लॅडकस ग्वंदुर हिश लॅडकी, बु गोस स्यठाह ख्वश, संचुम जि व्वन्य छे नु मे कांह पाबंदी। व्वन्य गयि सॉरी पेनशन पाँसु बालन, गैस बालन प्यठ खरचिन्य। मगर निच ज्यनु सृती आयि मे दोयिमि पोरुच कूठुर दिनु यथ महज वोब हिश अख सीकुदाँर ऑस। व्वन्य ओस बोड कमरु म्यानि न्वशि लॅडकस तु तिहंदिस अयालस ज्यादु ज्ञोरुरथ। मीजान ऑस्य ओत ताम वारयाह बदलेमुत्य। तु जोमहूरी कदरव ऑस फूलिथ कोचन ताम छुर कॅडमुच। हॉरॉनी हुंज कथ छे जि फवकुबालु कुनन वोल ओस अज ति सुय द्वहय ओस म्यानि सीकु दारि निश रुकिथ नरकॉन्य कलमुक बीन टाँ वॅरिथ वायान तु बु ओसुस सीकु दारि मँज्य दजि गँडिथ पाँसु त्रावान तु सु ओस ॲथ्य दजि अकि तरफु गैस बालि हुंद पन गंडान। बु ओसुस बडु कशालु वॅरिथ द्वयव सीकव मँज्य बाल अंदर चानान। पकु ओसुम बिहिथ जि अकि द्वह खसि निच बुड्यबबस छांडनि ह्वोर तु बु दिमस यिमु रंगाबुरँगी बालु यिमन प्यठ वारयाहन बालन मुखतॅलिफ रहनुमाहन हुंद्य इनतिखॉबी निशान ति बनॉविथ ॲस्य। बालु गयि वारु वारु म्यानि कूठरि मंज्ज जमाह गछान, सारेय आसु गैस बाल। अवु किन्य आसु सारेय यलु गछवुन्य वुफ दिथ तालवस सुत्य लगान। अकि वखतु आव सोरुय तालव बालव सुत्य बॅरिथवारयाह वखुत लोग अथ शायद, न्यैबरु ॲस्य वारयाह मीजान बदलेमुत्य तु अँदरु ओसुस बु खबर क्याजि वारु वारु बालन मंज्ज रुजिथ जन पानु ति द्वह ख्वतु द्वह हलकु गछान।अकि

ਦੂਹੁ ਧੋਲਿ ਬੁ ਸੁਬਹਨ ਨਿੱਦਰਿ ਵੋਥੁਸ....ਬੁ ਓਸੁਸ ਪੜੀ ਬਾਲਨ ਸੂਤਿ ਤਾਲਵਸ ਲੱਗਿਥ
ਬਾਲਨ ਮੰਜ ਛਾਨੁ ਆਮੁਤ। ਬੁ ਓਸੁਸ ਵੁਨਿ ਅਥ ਪਿਠ ਸੌਚਾਨੁਧ ਜਿ ਬਨੁ ਗੱਧਿ ਵਦਨ
ਕ੍ਰਖ। ਗਵਡੁ ਸ਼੍ਵੋਨਿਸ ਲੱਡਕੁ ਸੁੰਜ ਪਤੁ ਸ਼ਾਨਿ ਨਵਿ ਛੁੰਜ। ਸੂਤੀ ਤੁਜ ਨਿਚਿ ਤਿ ਵਦਨ
ਗ੍ਰਯ.....ਬੁ ਓਸੁਸ ਪਿਠੁ ਕਨਿ ਸ਼ਟਾਹ ਹਲਕੁ ਗੱਛਿਥ ਬਾਲਨ ਦਰਮਿਆਨ ਤਾਲਵਸ
ਸੂਤਿ ਲੱਗਿਥ ਖ਼ਬਰ ਕਾਝਿ ਖ਼ਵਸ਼ ਛੁਵ।

ਕੇਂਚਿ ਦੋਹੈ ਧੋਲਿ ਕੂਠਰਿ ਮੰਜੁ ਬਾਲੁ ਨੋਬਰ ਆਧਿ ਕਡਨੁ ਬੁ ਤਿ ਦ੍ਰਾਸ ਧਿਮੁਨੁਧ
ਸੂਤਿਕਵਨ੍ਯ ਛੁਸ ਬੁ ਪਨੁਨਿਨ ਰਾਂ-ਬ-ਰੱਗੀ ਬਾਲਨ ਸੂਤਿ ਖੁਲੁ ਅਸਮਾਨਸ ਮੰਜ
ਆਜ਼ੋਦੀ ਸਾਨ ਫੇਰਾਨ !! ਬਿਲਕੁਲ ਹਲਕੁ!! ਸਨੁ ਤੁ ਤੱਤੀਖ ਛੁਮ ਨੁ ਧਾਦ ਧਿਥੁ
ਪੱਠਗ, ਕਵਨ੍ਯ ਗਵ ਧੋਮਿਸ ਸਨੁ ਜ਼ਧਾਦੁ ਅਹਮ ਬਾਸਿ, ਸੁ ਛੋਕਿ ਧੋਮਿ ਨਿਸਾਨੁ ਛੋਂਡਿਥ ਜਿ
ਬਟਨ ਓਸ ਕੱਸ਼ੀਰਿ ਪਿਠੁ ਚੱਲਿਮੁਤਿਸ ਵਾਰਧਾਹ ਕਾਲ ਗੋਮੁਤ।

ਵਾਖ ਗੋਛ. ਗਰ ਗਰ ਵਾਤੁਨ

ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪਿ ਮੰਜ ਛੁ ਕਾਂਸ਼ੁਰ ਪਰੁਨ ਤੁ ਲੇਖੁਨ ਸੱਫਲ। ਕਾਂਸ਼ੁਰ ਪਰੁਨ ਤੁ ਲੇਖੁਨ
ਖੱਤਰੁ ਛੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਡਾਵੁਨ੍ਯ ਤੁ ਬਰਕਰਾਰ ਥਾਵੁਨ੍ਯ ਜ਼ਰੂਰੀ। ਅਮਿ ਖੱਤਰੁ ਛੋਕਿ
ਵਾਖ ਅਖ ਅੱਹਮ ਵਸੀਲੁ ਬੱਨਿਥ। ਧਿ ਗੋਛ ਸਾਰਿਨੁਧ ਗਰਨ ਮੰਜ ਵਾਤੁਨ। ਕਾਂਸ਼ਿਰ
ਜ਼ਬਾਨ ਛੇ ਸੋਨ੍ਧ ਪ੍ਰਜਨਥ, ਅਸਿ ਛੇ ਧਿ ਕੁਨਿ ਤਿ ਸੂਰਤਸ ਮੰਜ ਕਾਂਧਿਮ ਥਵੁਨ੍ਯ। ਵਾਖ
ਖੱਤਰੁ ਸ੍ਰੂਜਿਵ ਤੁ ਸੋਜਨਾਂਵਿਵ ਚੰਦੁ। ਵਾਖ-ਪਰਿਵਾਰਸ ਦਿਧਿਵ ਤੁਸ਼ਾਰ। ਧਿ ਛੁ ਤੁਹੁੰਦ
ਪਨੁਨ ਮੈਗਜੀਨ।

ਚੰਦੁ

ਵਾਖੁ ਗੋਛ ਗਰੁ ਗਰੁ ਵਾਤੁਨ! ਵਾਖੁ ਖੱਤਰੁ ਸ੍ਰੂਜਿਵ ਤੁ ਸੋਜਨਾਂਵਿਵ ਚੰਦੁ। ਵਾਖ-
ਪਰਿਵਾਰਸ ਦਿਧਿਵ ਤੁਸ਼ਾਰ। ਧਿ ਛੁ ਤੁਹੁੰਦ ਪਨੁਨ ਮੈਗਜੀਨ।

ਅਪੀਲ

ਅੱਸਧ ਛਿ ਅੱਦੀਬਨ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਾਨ ਜਿ ਤਿਮ ਸ੍ਰੂਜਿਨ ਪਨੁਨ੍ਯ ਤਾਜੁ ਛੋਟਚ ਲੇਖ,
ਅਫਸਾਨੁ, ਸ਼ਾਂਧਰੀ, ਤਬਸੁਰ, ਅਦਬੀ ਖ਼ਬਰੁ ਬੇਤਰਿ ਵਾਖਸ ਮੰਜ ਛਾਪਨੁ ਖੱਤਰੁ।

अफसान

वस्तादन हुन्द वस्ताद त्रिलोकीनाथ धर 'कुन्दन'

यूरपस मंज छि जु मुलुख, आँस्ट्रिया तु हंगरी यिम अख अकिस नखु नखु छि। यिहिन्द्य सरहद छि रलान मगर ज़िन्दगी हुन्द मिजाज छु यिमन ब्योन ब्योन। अख छु ओस्टू हाल तु अख छु हना कम पायि पहान। अमि किन्य छि सरहदस प्यठ सामानु चूरि छोपि अनुनुच निनुचि छोम्बु वार्याह वरतावनु यिवान। अमी ओस हंगरी सरकारन अख बडु कॉबिल, तजरुबुकार तु सीनियर कस्टम अफसर अथ बोडरस प्यठ ड्युटी लोगमुत। तस ओस नाव अलफ्रड। मुलॉजिम आँस्य अॅमिस यूत खोचान जि यिम आँस्य अॅमिस हिटलर वनान।

आँस्य ओस अथ बोडरस प्यठ त्युथ कतु गंड वॅरिथ थोवमुत जि चैर ते अपॉर्य वुडिहे तस ति आँस गरदनि थफ यिवान दिनु। अलफ्रड ओस पानु सुबहँय ओत वातान, इतिज्ञामस साम ह्यवान त, सारिनुय अलग अलग कॉम मटि थावान। बसि मंज यिहे कांह या कारि मंज तस आँस्य यि बूजिथ ति पलव ताम कडान तु तलॉशी वॅरिथ त्रावान। मजाल छा अकि डालुरुक कांह चीज़ ति हेकि हे कांह चूरि यपोर तॉरिथ। दोहस रातस आँस यिहय बॉश्य। अतिक लूख आँस्य अपॉर्यम्यन हँद्य पलव, गरि, साजु सिंगारुक सामानु बेतरी बडु पसंद करान। तमी आँस यिमन चीज़न थपु थफ तु अगर अपोर यिम चीज वाचॉयि यिम आँस्य यिवान द्रोगि म्वलु वॅनुनु। खास वॅरिथ लिप स्टिक, मुशकुदार साबनु, पोडर ड्रबु तु यावु पलव।

हंगरी हुन्द युस गाम अथ कस्टम दफतरस अँद्य पॅख्य ओस तथ ओस नाव गराड। अति ओस अख शख्सा रोजान योहय वॅहरि पंचाह मरि। तस ओस फिलिप नाव। यि ओस बडु शोकीन मिजाजुक, असुवुन तु ख्वश यिवुन। आँस्य ओस गरस निशि बोड बाग लगोवमुत। अथ मंज ऑसिन कुस्मु कुस्मुक पोश वॅव्यमुत्य। यि ओस कमि लोलु पोश ववान तु कमि मायि यिमन रॉछ करान तु सगुनावान। कमव कमव जायव प्यठु ओस यि अमि बापथ ब्यॉल्य अनान, खास कुस्मच म्बेच तु खाद अनान। अॅडिस हिस्स बागुकिस ओस आँस्य पश द्युतमुत युथ तत तल वॅव्यमुत्यन पोशन न वाति ज्यादु ताफ न ज्यादु रुद। अकि अंदु

ऑस्य ऑम्य गमलु ति तंदलि थॅवमत्य। यिमन मंज ति ऑस्य रंगाबरँगी पोशि जँच, यिमन सगुवान तु चूर दिवान ओस ऑमिस अख बदलय कुस्मुक सरुर यिवान। ऑछन ऑसुस मस्ती यिवान तु यिमन गुलालन ओस कमव लोलु चेशमव थलि थलि वुछान। ऑमिस ओस कस्टमु क्यन अहलकारन सुत्य जान दोस्ती। यि ओस यिमन निश गंट, वादन बिहान तु पनुनि अमि शोकुच श्येछ बावान।

दोहु अकि आव फिलिप अलफ्रड़स निश। ऑल्प्यवाखा कॅरिथ वोननस, हे करख ना वोपुकाराह? मे छि ऑकिस खास पोशि जँच बापथ खास मेचि हुन्द ज़रुरथ। स्व मेचि छि सरहदु अपारि बिसयार दस्तियाब। बु तारुहा ठेलु दह वुह अकि अकि दोयि दोयि अगर तोद्य इजाजत दियिव। अलफ्रड़न त्रोव असुनाह तु वोननस, ऑशा कॅरिथ। तेंम्य कोरुस शुकरिया तु द्राव गरु कुन।

अलफ्रड़ ति ओस वोस्ताद। तेंम्य बुलॉव्य सॉरी मुलॉजिम तु वोननख, येमि कथि गॅयि यि कथ, फिलिपस सुत्य। सु छु मे जानान चोर ज़ॉहिरा। क्याहताम फ्येट छस द्यमागस मंज। नतु छा ऑमिस मेचि तारुन्य? वोन्य कॅरज्यवु तोद्य कॉम। येलि यि मेचि ठेलु ह्यथ तरि ऑमिस गछि कलु नलु तलॉशी करुन्य। मेचि ताम गछि दोनुन्य तु कंहँन चीज़ गछि नु तलॉशी बगॉर त्रावुन। असि छि ऑम्यसँज शेताँनी नॅन्य कडुन्य। ऑमिस छुनु अलफ्रड़ स्वपुन्य ति आमुत। बु हय वुडवुनिस जानवारस छुस ठूल ह्यवान। बु त्रावनु यि यिथय योताम नु ऑम्यसँज छोम्ब नॅन्य कडु।

दोयिमि दोहु आव फिलिप बॉसकल कैरियरस प्यठ बडि बोड मेचि ठेला ह्यथ। कस्टमक्यव कॉरिन्दव कॅरहस नरि थफ। कुठिस अंदर निथ कॅरहस पूर पूर तलॉशी, लगबग कोरुख नंगु। पतु फ्युरुख मेचि ठेलु पॅथरिस। रचि रचि दिच्छस दून्य, अथव तु ऑगज्यव सुत्य, मगर अति द्राव नु केंह। यिम गॅयि साहबस निश तु वोनहस, हे अति नसॉ द्राव केंह, छराह मेचैय यॉच, मतलबुक नु कांह चीज़। साहबन दोपनख, म बॅरिव फिकिर, मे तोर फिकरि, यि छु यछान चालॉकी करुन्य। दोन त्रन दोहन अनिनु यि किहीं योताम ऑस्य गफलुच मंज प्यमव तु गछव बेफिकिर। पतु करि यि अकि दोहु छल तु तुलि सानि गफलतुक फॉयिदु। तोद्य वॅरिव कॉम, ऑमिस कॅरिव प्रथ दोहु खूब तलॉशा। या ह्यकि नु यि केंह चीज़ ऑनिथ नतु यी अकि नतु अकि दोहु रटनु।

फिलिप द्राव गरु कुन तु बॅरुन यि मेचि बागस अकि अंदु। ख्रोपि सुत्य वॅरुन हमवार तु वॅव्यनस पोश। अमि पतु गव यि दोहय अख अख ठेलु अनान,

बागस मंज फिरान तु खोपि सृत्य हमवार करान तु नवि नवि पोशि जाँच ववान। दोहय रुद्य कस्टम वॉल्य अॅमिस तलांशी करान तु दोहय गॅयि तिम मुजि ख्यथ सरुद येलि नु अति किहीन अथि आख। तिमन रुद योहय बीम जि अगर अकि दोहु असि डेजर त्रोव यि नी केंह नतु केंह चूरि वॉडिथ तु अँस्य रोजव वुछान। तिमव कॅर अॅमिस दोहु खोतु दोहु ज्यादु सखती मगर मैचि वरॉय आख नु केंह लबनु। यि मामलु गव चलान योताम दोह वुह पँचुह मरु गॅयि। अॅम्य वाहरॉव ज़मीनि पतस प्यठ यि मैच। अथ बनॉविन डूर्य तु वॉव्यनख पोश तंदलि। बडु मेहनतु सान सजोव अॅम्य पनुन बाग।

अलफ्रडु ओस स्यठा सीनियर। वोन्य ओस तस रिटायर गछुन। आँखरी दोहस ताम कॅर तॅम्य कूशिश जि फिलिप सँज छोम्ब गॅछ पताह लगुन्य मगर रुद अथय मूरान। न सु न तसुन्द्य मुलॉजिम ह्यक्य कामयाब गछिथ तस चूरि रटनस। आँखुर आव सु दोह ति येलि अॅमिस ओस रिटायर गछुन। अमि दोहु लोग अति जेशन। दफतर वाल्यव कोर बजि पारटी हुन्द इन्तिजाम। ख्यन च्यन, बाजि गाजि अलावु सपुज ल्यक्कर बॉजी ति। आँथ्य मंज आव फिलिप पनुन मैचि ठेलु ह्यथ। मगर यिमव त्रोव नु यि अमि दोहु ति। स्यठा लिथु लोर कोरहस मगर अज ति द्राव नु अॅमिस निश केंह।

फिलिप ओस पनुन ठेलु ह्यथ गरु गछनस तयार तु त्युथुय कोडनस अलफ्रडन आलव। हे ठेहर सॅ, मे छि ज़रुरी कथ करुन्य चै सृत्य। यि वनिथ न्युव यि अॅम्य खलवख कुन तु यारुज लॉगिथ वोननस, ‘वोन्य वनतम पोज पोज। चै क्याह छोम्ब वॉरुथ? भु ह्यकु नु यि मॉन्यथुय जि चु क्याह ओसुख मैच सारान अपारि प्यठु। वुछ सॅ वोन्य योसु कथ गॅयि स्व गॅयि। बु गोस अज रिटायर। वोन्य करय न बु केंह न वनु चोन राज काँसि। यि गव म्यिन वादु चै सृत्यन। चु वन मे पोज क्याह छु। नतु रोजि मे अम्युक हसरथुय। फिलिप वोथुस दर जवाब, ‘वोन्य येलि तोहि वादु कोरवु कथ ख्यनुच बु वनोवु असलियथ। कथ छि यि बु ओसुस प्रथ दोहु अख अख नोव बॉस्कल यपोर तारान तु तोपतु सु कॅनान तु जान नफा कमावान। तुहँद्य अहलकार रुद्य मैची छाँड दिवान तु नॅविस बॉस्कलस कुन गोख नु ज़ोनय। अलफ्रडन छुन्य जेवि तल औंगुज्य तु हुकु चोलुस नीरिथ, वुम्बिंहँज यबादथ वॉरथम क्यलि। चु द्राख व्वस्तादन हुन्द ति व्वस्ताद।

अफसाना

खताह

ओमकार कौल

यि छु नूरआबादुक अख स्यठहय खूबसूरथ ल्वकुट गाम।
द्यव तरफव छु थद्यव पहाडव तु जंगलव सृत्य वैलिथ तु अकि तरफु छु अख बोड
दैरियाव वसान। येम्युक आब सॉरिसुय गामस छु सॉराब करान। लूकन चेनु आब
फराहम करान। लूख छि दैरियावस प्यठ श्रान करान। अँती पलव छलान।
गामुक्य चारवाँय छि दोह्य द्वहस दैरियावुकिस आरस तु जंगलु दामनस गासु
ख्यवान।

लूख छि जँमीनदौरी करान, वारि तु बाग कमावान। पैतिम्यव केंच्व वैरियव
प्यठु छु येतिक्यन चूंठय बागन जान फसुल नेरान।

येति छि कैह ल्वकुट्य म्वकुट्य दुकान ति। सारियुय खोतु बोड दुकान छु
विजय कुमारन। तसुंद मोल नंद लाल ओस दोयिमि अकि गामु प्यठु पंचाह वैरी
ब्रोंठ योर कारुबार करनि आमुत। तँम्य बनोव येति बोड मकान तु दुकान ति। तु
बन्योव येतिक्यु बँसकीन।

मोल गुजरनु पतु प्यव विजय कुमारस ल्वकटिसुय मॉल्य सुंद कारु बार
संबालुन। कालेज प्योस त्रावुन। मॉलिस ओसुस अथ गामस मंज स्यठाह यजथ।
यि ओस कुनुय बटु गरु सॉरिसुय मुसलमान गामस मंजः। नंद लाल ओस गामस
मंज सरपंच ति। तँम्य सुंदि गुजरनु पतु चोरुख विजय कुमार पंचायतुक मेम्बर।
यिथुकृन्य बन्योव सु ल्वकटुय मैर्यद्यादुम।

विजय कुमारस ओस बचपनुक सोपुन थेंज तॉलीम हॉसिल करनुक, मगर सु
गोस नु पूर। सु ओस येमि गामुक ग्वडन्युक लैडक युस कालेज गव, मगर
जलदुय प्योस त्रावुन। विजय कुमारस कोरुख ल्वकटिसुय नेथुर। तँम्य सुंज़
ज्ञानान फूलु ऑस टीचर अँकिस सरकॉर्य स्कूलस मंज़। नेथुर पतु कैरुख तस
तबदीली ऑथ्य गामस मंज़। स्व ऑस प्राइमरी स्कूलस मंज़ कुनी टीचर। टीचर
आसनु अलावु ऑस स्व अख सोशल वैरकर ति। तमि ह्यॅच यि कॉम गामस मंज़
करुन्य मटि। स्व ऑस गामुचन ज्ञानान तु शुर्यन हुंदि बैहबूदी खॉतरु कॉम
करान। मुडु ज्ञानान ऑस परुनावान। तिमन गरुच सफाई थवनुच तरबियथ

दिवान। गामुचन ल्वकचन कोर्यन तु न्वशन बॅनियानु वोनुनि हेछिनावान तु केंचन सिलॉय हेछिनावान। अॅनिस छि गामुक्य सॉरी ल्वकुट्च, बॅड्च, ज्ञानु, मरुद छूला बहनजी वनान। यिथुकुन्य काँसि तेय कांह कॉम आसिहे, या गरुकुली मामलन मंज सलाह मशवरु करुन आसिहे, तिम ऑस्य विजय कुमारस तु फूला बहनजी निश बे फ्रोक विवान। यिहुंद्य रुत्य मशवरु ऑस्य मानान। दृह खोतु दृह बड्चोव यिमन यथ गामस मंज यज्ञथ। बाकुय नज़दीकी गामन मंज ति ऑस्य यिमन यज्ञथ करान। तु यि यज्ञथ रुद दृह खोतु दृह बडान।

मगर अकि दृह सुबहन वैथिथ वुछ यिमव गरस तु दुकानु दरवाजन प्यठ बड्चन बड्चन अछरन मंज उर्दू पॉर्ट्च “नोट्स” लीखिथ। अथ मंज ओस यि साफ साफ वनुन आमुत जि यिम नीरिन येमि गामु मंजु गरु तु दुकान त्रॉविथ फोरन। वरनु यिन ——यि नोट्स बुछिथ गयि आंगनस मंज लूख जमाह। अॅड्च छि अख कथ वनान तु अॅड्च ब्याख। सॉरी पेयि असमानु जि यिमन कुस खताह खोत अट्स। यिमव क्याह कोर यथ लायख जि यिमन नोट्स दिचुख गरुबार त्रावनु खोत्तरु। यिमव हय सार्निय खाँर छु कोरमुत। प्रथ रंगु छुख लूकन मदथ कोरमुत। तिमन क्याह सॉ खताह खोत मटि। सिरिफ ओस युहुंद मज्जहब अलग तु बैयि नु कैह। घवय मा खोतुख खताह।

लूख ऑस्य सुसरि गुसरि करानुय तु ज्ञेबु वॉच आंगनस मंज तु चार्यन नोट्स लेखन वाल्यन बजि बजि लेकु। तस आव अॅजीब जेरु ह्युव। तस लॅग्य गामुक्य जिठ्च समजावनि जि लेकव सुत्य क्या गढ़ि। अड्चव वोनुसः—

“यिमन छु नु कैह ति परवाय। चु मय गाबर। ऑस्य हय सॉरी यिहांदि खोत्तरु जुव दिमव। चु मतु बर तु परवाय। मगर ज्ञेबन वैर नु छ्वपु। तमि दिचु ज्ञोरु ज्ञोरु क्रकु। विजय कुमारन तु फूला बहन जी ति समजॉव।”

“असि नाय छु नु परवाय। चु मय गाबर। ऑस्य नाय त्रावव गरुबार। ऑस्य गछ्व कोत गरु त्रॉविथ? गछ्व कस निश? यि बनि ति बनि येती।”

यिमु कथु बूजिथ गैयि ज्ञेबस सथ हिश। फूला जी ऑस यि पानस कुन क्वमि रॅट्मुच। तमि त्रॉवुस व्वन्य क्वम यलु।

ज्ञेबु ऑस यिमन हमसायि। तस प्यठ ऑस्य यिहुंद्य वारयाह एहसान। स्व ऑस ल्वकट्य म्वंड गॉमुच। शुर्य ऑसिस ल्वकुट्च। विजय कुमारन परुनोव तॅम्य सुंद नैचुव यूसुफ। पनुनि रोसूकु सुत्य द्यावनॉवनस सरकॉर्य नोकरी ति। सु ओस शहरु व्वन्य नोकरी करान। ल्वकुट नैचुव तु कूर ऑसुस स्कूलु परान। तिम ति

ऑસ્ય ફૂલા બહન જી નિશ પરનિ યિવાન। જેબ તિ ઑસ પિંહંજ લ્વકુટ મ્વકટ
ગરુચ કોમ કરનસ મંજ મદથ કરાન।

જેબન યેલિ મસા મસા છ્વપુ વેંર, ફૂલન ચોન્ય પનુન ગરુ તુ ચોવુન ચાય। બોયિ
તોરનસ ફિકિરિ જિ અંજિકય હાલાથ વુછિથ પજુહાન નુ તસ આંગનસ મંજ ક્રકુ
દિનિ તુ લોકુ ચારનિ।

દોયિમિ દ્વાહ સુબહોય ફોલેયિ યિ ખબર જંગુલ્ય નારુક્ય પોઠ્ય। જેબુ ઑસુખ
ગરી રાથ ક્યુતુય ગોલ્યવ સૃત્ય મૉરમુચ્ય। અમિ દ્વાહ કોર ગામન માતમ। કાંસિ તિ
રોન પ્વચ નુ યોતામ પુલીસ આવ તુ યિ વેંડરોવુખ નુ। ગોમ્ય ગામસ ગવ દમ। વિજય
કુમારસ તુ ફૂલસ ગવ જ્યાદય પહન મહસૂસ। તમિ દિચ્ચ તિંહદિ બાપથ જુવુચ
કવરબોની। અગર નુ ક્રકુ આસુહાન દિચુમચુ, તસ કુસ ખતાહ ખચોવ।

અજ બાસ્યોવ વિજય કુમારસ તુ ફૂલસ ચ્વર્પાર્ય દ્વયુન। તિમન બાસ્યવ જ્ઞન તુ
હ્યોત સારિવુય ગામુ ક્યવ તિમન નિશ પોત। યિમન ઓસ નુ વુનિ તિ પનુન ખતાહ
ફિકિરિ તરાન। દોયિમિ દ્વાહ સુબહોય ઑસ્ય વિજય કુમાર તુ ફૂલ પનુન્ય જુ શુર્ય
દ્વાથ મકાનસ તુ દુકાનસ કુલુફ કેરિથ દ્રામુત્ય।

અંપીલ

વાખ છુ નુ હ્યકાન વખતસ પેઠ છેંપિથ તિક્યાજિ સામગ્રી છેનુ વખતસ પેઠ
વાતાન। ઑસ્ય છિ યછાન જિ અથ મંજ ગેંધ તાજુ સામગ્રી છપુન્ય। અદબી મૈગ્જીન
પકિ તોલી બ્રોંહ કુન, યેલિ અથ મંજ નેવ સામગ્રી છપિ। યિ છુનુ વુનિ મુમકિન
સપદાન।

ઑસ્ય છિ અંદીબન ગુજોરિશા કરાન જિ તિમ સૂજિન પનુન્ય તાજુ છોટ્ય
લેખ, અફસાનુ, શાંયરી, તબસરુ, અદબી ખબર બેતરિ વાખસ મંજ છાપનુ ખોતરુ।

પરનગોલ્ય સૂજિન પનુન્ય રાય તુ મ્વલુલ્ય સુજાવ વાખસ મુતલખ।
વાખસ પોછર દિનુ ખોતરુ છુ યિ જરૂરી। વાખ છુ મહજ અખ અદબી મૈગ્જીન,
નકિ સિયોસી। ઑસ્ય છિનુ સિયોસી મજમૂન યા રાયિ છાપાન।

શાર્યરી

સંસાર

શાંભુ નાથ ભટ્ટ 'હલીમ'

બહસ અક્સર જિ મોલિકિ કુલ કુનિ કાંહ છા કિનુ ન
 મગર વોજૂદિ આદમ નિશિ મુનકિર ગછુન છુ મા મુમકિન
 બુ છુસ યોતામ નફુસ નફુસ છુ રવાન દવાન ક્રંજસ
 વેલ્યુત વેરિથ છુ ક્રંજ અખ હસીન તર જુવ જાથ
 ઘુહય છુ યેમ્ય કાયિનાતસ છુ નાલ વોલમુત
 અજલ તુ અબદુક ગુમાન થનુ પ્યથ યસુંદ અસાસુ બન્યોવ
 મલખ તુ જિન યેમ્ય વ્યપદોવ્ય થેવિન દુંબાલ
 પનુન છ્વચર ખોટુન તુ દરાજ દસ સપદિથ
 દ્વુતુન જલવુ ખયાલસ તુ થુરિન તાહ બ તાહ ઇબહામ
 છોટુન ગાહ તુ તાફ પ્યવ ઈકાનસ
 અંકીદન થફ લોયિન તુ વોલુન નખવ પ્યઠુ બાર
 સન્યર સુ આબુક સર સોદુર કોરુન પાબંદ
 કમંદ લોયિથ ખોત નબસ તુ પ્રોટુન સ્યખ
 સિતાર છેકરનુ આય સેયાર દમ પેટ્ય ગ્યે
 હચર તિહુંદ વોલ્યોવ મચર વેસિથ મદુ ગવ
 તલાશિ મોલિકિ કુલ બન્યવ મુશકિલ તર
 યિ સુતર કવથ ખુર્યલદ બનેયિ બોયિ ખુર્યલદ
 અંદ્યાવ તી યથ નુ વ્યાન્ય શાંદ નય કુનિ અંદ
 મગર વોજૂદિ આદમ નિશિ મુનકિર ગછુન છુ ના મુમકિન
 યિ ડલુવુન બ્યહ કોતાહ બનાન ગોવ મહકમ!
 યિહય છે પેંજ અરજીથ ઘુહય નેદૌર આધાર
 વનાન છિ અંથ્ય દુનિયા, વનાન છિ અંથ્ય સંસાર ॥

मॉज मॅछिज
बाल कृष्ण ‘सन्यासी’

नूर हलम छुय असवुनि ह्वंजि छख
 वसवुन्य आर तुलान छी व्यूर
 मागुचि छँटि मंज शीनु शहर छख
 हारस मंज बरजसतु फुलय
 श्रावुन छख अमृतु वर्शुन छख
 हरदु गव्यन हुंज़ छख अंबार
 महानदी कावेरी कृष्णा
 ब्रह्मपुत्र वितस्ता मॉज
 गुफतारा, ल्वकचारा चोनुय
 चॉनी स्वर लय चॉनी ताल
 ड्यकु बैंज ज़गतस रुत कांछान छख
 मॉज मॅछिज छख सरवु शुहल
 दीवी छख द्वहदिश पूजुन्य छख
 कवह तु संगर चॉन्य चावान शीर
 रंगाबुरँय वरदन लॉगिथ छख
 जन तु समन्दर चेय छी नॉल्य
 कारतिकुच छख ज्ञून चै छ्वपु छय
 नॉर सुभाषिन्य तिलुकुन्य छख
 मालि जॅरिथ छी जाफुर्य पम्पोश
 अँच्कु पेचान क्वंगुपोश ग्वलाब
 ड्यकु टिकु चोन कश्यप रयोश नुंदु रयोश
 संत कबीर अगस्त रेशि
 विन्द्याचल महेन्द्र हिमालय
 अरावली चोनुय अनहार
 सोन्तु फुलय दिवय अस्तानन
 चान्यन बुठनुय हुंद कुमजार
 बुद्ध, नानक, चिस्ती चेय थनु पेयी

चेय ज्ञामुत अशफाक उल्लाह
 पॉज गुरु गोविन्द सुंद चुय छख
 चुय छख अर्जन दीवुन तीर
 ग्यानुक आगुर द्यानु मगन छख
 मॉज मोदुर वॉणी चॉन्य वीद
 अज्जमथ चॉन्य ललुव ख्वनि वीरव
 हीर ग्यवान अनहुर अरमान
 शोज छख, मायि बैरुच, रुच द्यॅच छख
 तिनु कैह कॉली हुंज छख रुफ
 दुर्गा छख गंगा माता छख
 दज्जुवनि अँगनु क्वंडुच छख जूत्य
 भरतुन्य छख धरती भारत छख
 रमन रिआन्य अरबिनदृन्य वॉर
 बैकिम चंदुन्य मनि कामन छख
 चिनामा झांसी हुंद ज़ोर
 इंद्रपरस्त, बुद्ध गया, अयोद्या
 मथरा बिन्द्राबन अजमीर
 चॉनी आंगन, चॉनी वथ कथ
 चॉनेय प्रचंड चॉनी तस्वीर
 मोर चे छिय ख्वनि व्वसि छख आमुच
 ओबरुचि पखु छय छख तुज्जमल
 ज़लुवुन्य ज़लुवुन्य लोलु गज्जल छख
 डलु ख्यलु वैथरस मंज़ पम्पोश
 रुस्य कचन हुंद चंचल मन छख
 जलियानवाला बागुच कथ छख
 ताजमहल छख छख ज्ञून गाश
 चानि प्रभातुचि प्रवु अँस्य सॉरी
 चानी शामुक ज़ूल यकुत
 चॉन्य वरासत भीम, शिवाजी

अभिमन्यू ओबदुल हमीद
 चॉनिस सुबहस शामस कुस फरि
 युस फरि नारस बुथि दियि पान
 मॉज बखुश पॅटा म्यान्य प्यवान छिय
 सञ्जारस चॉनिस लगु पॉर्य

ज़ु ग़ज़लु

मखन लाल ‘कंवल’

१

असि थेँव्य ताकस प्यठ आदाब
 प्रथ कैह बास्योव असि पायाब
 यथ बँस्ती गॅयि फेर्य कामुन्य
 हुथ शहरस फोर आबुय आब
 वखतुच छुर्य वँछ बखतस याम
 च्यय वँगर मॉरिथ छुन स्वहराब
 कथ करनस मा थोवहम वार
 कथ वँर वोनुहम खानु कराब
 होशस मंज़ छुम रावान दिल
 बेहोशी दिम म्वकलि अजाब
 चैनु रोस रिदु क्या जिंदु रोज़े
 साकुय चावुम पानु शराब
 दग हय आसि तु सोहतस खॉर
 ठीख हय आसु तु रावान ताब
 गोबरा द्वितनम ऑन तु गॅन
 पोवा खैस्यथुय छुम पि जिनाब
 हुम्य याम छळ वल लोलस कारर
 पशमीनस ज़न प्यव तेज़ाब
 ‘कंवलस’ तनु मोठ पनुनुय पान
 यनु तस यारन रवय कोर खाब

यनु गव नीरिथ दिलबर सोन
 तनु लॉज द्वशुन्य चेशमन ज्ञून
 वावस वॅर्यतव नबज्जस रॉछ
 दावस लोगुन मोत मैजलून
 अज्ज छम दग जन गॉमुच़ कम
 जखमन म्यान्यन त्रॉविव नून
 कुस्स प्लुस वनतम क्याह छुम नाव।
 लूकव वोनहम आशक चोन
 दॅज्य दॅज्य रातस पानस सृत्य
 अॅम्य शमहन वॅर्य कुत्याह खून
 नज्जरव चॉविन वुहवुन्य जाम
 नज्जरव मॉरिन कम शब खून
 असुवुन्य अछुरय वॅर्य नायाब
 वदुवुन्य छॅकरॉव्य कम मज्जमून
 ‘कंवलस’ प्रुछ्यतव क्याह छुस हाल
 तस हय फोरमुत छुम वैसुतोन

ज्ञु गज्जलु

सुनीता रैना

बेखबर पॉर्ट्यन यिनुक अनुमानु वुछ
 शब छु सौबरान रोवमुत सामानु वुछ
 या चु सुबहुक खाब तस पावुस चैतस
 छयनु गॅछिथ यान्य गोमुत देवानु वुछ
 टारि खारत मा ास वुछिव म्योनुय थजर
 या छु नज्जरन तल तॅमिस ासमान, वुछ

खोफ छुम खामोश नजरन हुंद स्यठाह
 छुम चुकावान अज्ज पैतिम अहसानु वुछ
 तस पजर ब्रोह कनि छु ज़ाहरुक प्यालु जन
 तस छु वुनि लसनुक ति अख अरमानु वुछ
 कल सु म्यॉनी ह्यथ छु द्रामुत तवय
 वुठ छि तस मैय कुन वुछिथ लरज्जानु वुछ

२

बसनस लसनस किछ.तरसान
 बॅस्ती गॉमुच येति वॉरान
 बर दिथ क्याह करि सर वनतम
 अरु-वरु गॉमुत्य येति देवान
 तारख नब ख्यव गटुकारन
 बद रंग गोमुत छुय असमान
 शहरन जर प्यव शोरुय शोर
 राँवुय कुकिलन हुंज पहचान
 दमफटि शकलन हुंज बॅस्ती
 बासान कुनि छुन ख्वश इनसान
 शामुकि जूल छे नॅन्य बॅस्ती
 सिरियस आसन यिम मंदछान

गजुल

प्रेम नाथ शाद

तवारीखु वरकन परान छुस शुहुल
 दज्जान दॉग्य लफज्जव लैखान छुस शुहुल
 बदल रंग बदल विह्य अँछन डेंशमान
 बु दामानु दॉरिथ मंगान छुस शुहुल
 गोमुत व्यहरु जन दुपहरस सिरियि ताम

दपान छुम चै डींशिथ वटान छुस शुहल
 अछर मुनत्तेंशिर थर फिरिथ लय लहन
 पकान तीलु सडकन ग्यवान छुस शुहल
 दिवान बाजरन हख जिगर दोर वॅरिथ
 कुनान खाब स्वनहर्य द्व्यवान छुस शुहल
 बुसर नार ब्रेहयस येत्यन आवुरान
 हुत्यन दूरि रुजिथ असान छुस शुहल
 छ्वकल तावु तन चॉन्य प्यवान शाद याद
 युथुय पुरनि यौंजि चानि वुछान छुस शुहल

जु नज्म नसीम शफाई

१

जँन्य मोत

नॅन्य नु न्यथुनॅन्य आँसुस कनु प्यठु
 छुम नु ज्वनुय
 येम्य येम्य वुछमुच आसु तॅमिस हय
 आसि नज्जर पज्जि तम्बलेमुच
 म्यॉनिस जिसमस वलुवुन्य प्रथ जँट
 आसि ल्वती पनु पनु गॉमुच
 येमिसुय अथु सूत्य सॉरिथ आसु बु चेनुन्य तॅजमुच
 तॅम्य आसि नु क्याह क्याह वोनमुत
 अज्ज पोक म्यान्यव कोचव कमि ताम
 प्रानि वॅबीलुक जँन्य मोता
 तॅम्य ति वुछिस पोक द्राव स्पोदुय
 रछ खंड पोक ब्रॉह पतु ठहर्योव
 वापस फीरिथ नज्जराह वॅरनम बाकि वोदुन
 क्याहताम सूचुन नॉल्य फेरन बेवायि कौडुन

કલુ નોમરિથ રસુ આવ મે કુન અદુ
શુર જન તોથ્ય ફેરનસ વેજનસ

૨

આગહી

તિમ ચિહ તિમ ગરિ
યેલિ અખ દિવતા
બેધિ અખ અછુ રછ
હંગ મંગ સમખિથ
શુર્ય લોજ્ય મંજ્ય
અખ અંકય સુંજિ કલિ
ફેરાન ફેરાન
ફરારુય ગેય અદુ
ગીરાન ગીરાન
યિર વેથ્ય આરસ
વાતાન વાતાન
વૉતિથ ગયિ તથ
બ્વન સેટુહુય બ્વન
તલ પાતાલસ
શહ ખસુ વસિ મંજ્ય
જોનુખ ચ્યૂનુખ
જિ બંડુ ઓસુન
છે ખ્વશ નસીબી
જ્રમીનિ પ્યઠ જ્યોન
છુ બોડ કમાલા
(ન છાય ન અક્સ ૨૦૦૭ કિતાબિ મંજુ)

जु गजलु

जगन नाथ ‘सागर’

१

तिम चिह्य अगर रछ ति तलबगार आसुहन
 संगदिल मे मा तिम यार दिल आजार आसुहन
 अथ वरजु वावस आव मा ख्वश जांह ति बसुन म्योन
 सर खम तेलि मा म्यॉन्य तिम देवार आसुहन
 सॅहराँव्य वतन ओस पकुन ह्यथ सराबुच शय
 रतु दॉव्य पैद्य वतु ति नाहमवार आसुहन
 पैयिहे नु जरुन म्वखतु सियाह रॉचुनुय नालस
 यिम शोक अगर म्यॉन्य नय मिसमार आसुहन
 मेय लोग दावस पान रँछिम तोति पनुन्य नस
 नतु म्यॉन्य पुरवज नाहकु श्रुमसार आसुहन
 रँछ्य रँछ्य थैविथ ‘सागर’ चै यिम सहराँव्य समंदर
 नतु कति सॉ रंबुवुन्य चॉन्य यिमय शार आसुहन।

२

चोट कंड्यव दामानु ख्वनि ललुनाँव्य द्वह
 खोट अँछन मंज औश तु अदु व्लसॉव्य द्वह
 नय छु रोफ व्वन्य नय नचुन नय कांह गिंदुन
 वरजु वावय कॅम्य नु अँक्य मनसॉव्य द्वह
 छु नु नयन मंज अज्ज कुहुय वायान नय
 अँम्य पैहॅल्य कॅट्य कथ कुलिस तल सॉव्य द्वह
 युथ सियाह शब ओस मा जांह कोंछमुत
 वुछ नु यथ सहरुय नय वरताँव्य द्वह
 वुछ तु सुकरातस ति प्यव ना चोन ज़हर
 असि मगर गँड्य लोंचि गम असुनाँव्य द्वह
 म्योन दुनियाह देंदवनाह बासान छु अज
 आँस्य कम ताम तिम यिमव येति छॉव्य द्वह

कॅर्य नु 'सागर' शिकवु यारन दर दिलन
वुछ बितुर क्याह गव क्यथु अज़मॉव्य द्वह

कैह वाख

रोशन सराफ 'रोशि रोशि'

१ राजु होंज

आसुन गोछुम तॉयिरु सुंद परवाज़
साज़ गोछुम पुरिथ राजु होंजु सुंद
खॅसिथ फलकन वुछहान फयाज़
नियाज खारहॉस अमारन हुंद ॥

द्वह लूसिथ थॅकिथ छेनिथ
कॅडिथ वाशा सोंतु लंजे
होखिस अँदरिस पतु ब्रोंह कॅरिथ
सॉरिथ सोंथ असुवुनि ह्वंजे ॥

बेहमुहा घरस पादन तल
जल तु कोस्त्रूर तुलुहॉन सुत्य
शेरि बावुहॉस अमरेथ जल
लोलु बोजुनावुहॉन सोज कुत्य ॥

वुठव नु कैह अँछव वनुहॉस
करुहॉस पॅर्य याद अँश्य कतरव
अकॉय कथ सासि फिरि खनुहॉस
गंडुहॉस मुदय लोसुमच्चव न्यॅथरव ॥

छ्योनमुत हलम रुन्योमुत दामानु
नज्जरानु अनु कति तु निमु क्याह तस
रंज्जनावुन महाल रुठमुत जानानु
यी स्वरान वोतुम द्वहस तु रातस ॥

रंग रंग कोसि कजुहस नख रुजिथ
 रँगिथ पान सथ रंग
 रंगदार चुहिथ सफेद बॉगराँविथ
 चॅटिथ ‘रोशि रोशि’ पार संसंग

२ तमुहन जमाह

असुवुन समा रोजिहे प्रथ दमा
 शमुहा दजिहे रॉत्य रातस।
 नॅव्य तु प्राँन्य पूर गछुहॉन तमाह
 रोवमुत यियिहे जमाह॥

न वदनुय रिवनुय आसुन गोछ
 न आसुन गोछ ज्योन तय मरुन।
 मंदरन मैशीदन गछुनुक कोछ
 ओछ पन श्रदायि हुंद गोछ दरुन॥

सूहम सोजस सूहमकुय साज्ज
 आवाज ग्रजुन्य गेंछ देंहन दारन।
 अख अख तार सासन प्रचन हुंद राज्ज
 माने हयॉति फिकिरि तारुहन॥

अथुवास वॅरिथ गिंदुहॉव रासाह
 लासा लबुहॉव तु बॉगरावव।
 न हावुन लछा न बावुन सासाह।
 कम कासाह सोम्बुरावव तु खरचावव॥

बर तल बेहुहॉव ग्वरुदारस
 आचारस व्यच्छारस दिमुहॉव खेंहरन।
 लोलुय वरतावस तु लोलुय व्यवुहारस
 हारस तु मागस हैछिनावुहोन मन॥

लोलुय रटुहोन चीरु नालुमति
 येति तति करुहॉव कथ लोलुच।
 लोलुय बॉगरावुहॉव फवति फवति
 ‘रोशि रोशि’ प्रजुलावुहॉव वथा अजलुच॥

जु ग़ज़लु
ए० एन ‘प्रशान्त’

१

वावु खबराह अन ततिच, येति मे सुय शेहजार रोव
 ग्रुशमु चंजिवुय सूर कोरहम, यथ रवयस व्वजुजार रोव
 द्रोत वॅम्य द्युत बॉय बंदुतिस, वॅम्य यि कॅन्य शेछ वॅन्य वॅमिस
 बॉयचारस कफनु वॅलिथ्रुय, वॅम्य सना मंज़ कबरि सोव
 वछ च्चटान रेश्य वॉर गुछ्तोन, हाय कम गंदर मे रॉव्य
 माजि हुंज़ि कवष्ठि मंज़ मे बसनुक, तॅत्य पनुन अरमान त्रोव
 वॅम्य दुई हुंद नार दिथ व्वन्य, चूरि नियि अज़ पॉर्यज्जान
 अॅस्य ततिक्य बसकीन, येति ‘ललि’ ह्यौद मुसलमान शीर चोव
 काव लॉगिथ आव कुसताम, करनि मे सुत्य खॉर पाट
 दार लॅज चेशमन मे यामथ, तस पनुन अवहाल बोव
 बायि म्यान्या क्याह वनय, अज़ॅथ तु प्रज्जनथ वॅम्य नियम
 सु ति सपुद ओजुरदु यामथ, तस मे दिलुक्य दाग होव
 वख छु बदलावान बुथ, गाहे शुहल गाहे तचर
 हे ‘प्रशान्तन’ थोव रॅछरिथ, कॉसि मा अज़ ताम बोव

२

कथ गिरदाबस फ्युर चु दिवान, मॅशरावख ना
 गटु जॅलिसुय मंज़ कोत चु दवान, मॅशरावख ना
 सुर बनि मा वोथ कावुय अज़ ताम, बावव कस
 नय बुलबुल नय कुमुर ग्यवान, मॅशरावख ना
 जून खॅच बालव पॅत्य किन्य लोत लोत गाह त्रावान
 कायि वनस छु नु नार छ्यवान, मॅशरावख ना
 मॅत्य आबन मा गुछ पथ ब्रोह पिरु वॉलिन विरिवार
 द्वृष्टि द्वृष्टि छख तेजाब चवान मॅशरावखना

કુન્ય મ્વઠ રોવિથ વતુ ગયિ જેઠાન ફેશાન રૂદ્ય અશૉસ્ય તુઠ
 ચેશમવ કથ છખ અજ ખૂન હારા, મેંશરાવખના
 વશ કથ પ્યઠ છખ ત્રાવાન ,બોર્ય નય વેંમ્ય ચે કન
 કોંત્યાહ અજ તામ યેતિ ગયિ રાવાન, મેંશરાવખના
 “પ્રશાન્ત”વનિ હે શમસુન નનિરાહ મા છુસ વાર
 નેરિ કતિ યોર કુન ગજલ ગ્યવાન, મેંશરાવખના

બટન્ય

રોશન લાલ ભટ ‘રોશન’

રાજુ ગરુચી શૂબુવુન્ય રાજિ રોંની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ।
 દૂખુ જદ છોખ કાઁહ નુ ચોન બોજોની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ॥

હાલ બાવખ કસ વેંમ્ય સુંજ છય આશ
 તુલિ ચાન્યન કથનુય કુસ પુરખાશ ?
 વછ અંદરી ગમ્ય છી કૂરોની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ॥

પર છેન્ય છોખ સ્થકિ સેંહરાવન મંજ
 રવુ તન હય ડેઝુય યથ તાવસ મંજ ।
 સથ સૂરિથ ઓશ છખ હારોની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ॥

શોદ ખ્યન, ચોન તાજુ હવા ઓસુય
 પોન્ય અપ્રેથ, દાદ્યન દવા ઓસુય ।
 રૂદુ કતરન યેતિ ફોર દારોની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ॥

વરતોવુથ કુનિરા ઓસુય હિશર
 તી ઓસુય દરુમ તી ઓસુય બજર ।
 અસ્તાનન તુ મંદરન ચુ ફેરોની
 યી નુ જાનુહાખ તી છોખ ચાલોની ॥

चोन गँहनय शूब तु शरम ओसुय
 सीव निष्कामु करनी दरम ओसुय।
 हमसायन क्युत रुत काँचॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 लरि प्युर द्युत समयन रोव सोरुय
 गरि द्रायख नैह गटि ननु वोरुय।
 शुरिनुय पतु पतु चुय लारॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 रॉछ करुने दरमस द्रायख चुय
 पान पुशरिथ करमस द्रायख चुय।
 दॉद्य ललुवान छेख नैव्य तय प्रॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 मस्त ऑसुख पनुनिस कारस मंज
 गरु किस तथ राजु व्यवहारस मंज।
 राज ऑसुख करान जन माहरॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 सुलि वैथिथुय सुबहन ब्रांदु फश द्युन
 अथु बुथ छॉलिथ ठोकुर चोन पूजुन।
 अदु ऑसुख गरुसुय माज्ञॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 कुठि पथ कुठि गरि ऑसुख फेरान
 शुर्य बॉचन ऑसुख लोल बॉगरान।
 वछि वॉलिजि तय खंदु पेशॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 “ललद्यद” तय “शारदा” रूपु चुय छख
 “र्वपुभवॉन्य” तु मथरा रूपु चुय छख।
 मातृ शख्ती साध छी पूज्ञॉनी
 यी नु जानुहाख ती छेख चालॉनी॥
 चुहुथ अलमास खंजरा चोलुथ चैय
 शूब रॅछरुथ विज्ञि विज्ञि होवुथ चैय।

शाहमीरस ति गॅयि ना हॉरॉनी
 यी नु ज्ञानुहाख ती छेख चालॉनी ॥
 पुशरोवुथ हर विजि दयि सुय पान
 सुय श्रूच्यन जज्जबन रंग छुय बरान ।
 चॉन्य‘रोशनन’छे कॉछिमुच कामरॉनी
 यी नु ज्ञानुहाख ती छेख चालॉनी ॥

म्यानि सोपनो

बी. के. मोजा

नूर चोन वुछुम मे पूर पूरय	दूरि डीशिम छॉप चॉन्य हिशी
राग चोन ग्यैवुम मे गूरगूरय	दूर तारु तोरुस बु बालन निशी
द्यान चोन दितुम कूरकूरय	रोवुस चे पॅत्य बै पनुने खुशी
रुप चोन स्वरुम दूरि दूरय	वोतुस बै कौत मे वथ मा मॅशी
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो	म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो
अँछ लजि तवु मे दरु चाने	विगनि चानि कति कॉत्या बुछिम
ओश कूत त्रोवुम दारि चाने	लोलुक्य तरानु किथु कृत्य हैछिम
वोश्य कृत्य हैतिम चारु चाने	मे चॉन्य दग कमि दादि रॅछिम
गीर अदु गोस बु सीर चाने	लोलु ललुवुम ललु वाख वुजिम
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।	म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।
मुराद चु म्योन सु खाब छुक	थोकमुत बु छुस छांडान च्वपॉय
मकसद चु म्योन हुबाब छुक	करमु वतु पोकुस मांडान कपॉय
मॅंजिल म्योन लाजवाब छुक	कोसन नोचुस बु तांडान ननुवॉर्य
मंदर चु म्योन सवाब छुक	मे डच्चुम यपॉय तु वुछुम हुपॉर्य
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।	म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।
सरहद नु अदु आसान बासान	तारस तोरुस बु कोहन पती
दग आॅसिथ नु दोद बासान	वथ मा डॅजिम मे शायद तॅती
गॅयिल गॅछिथ नु गाव बासान	ह्यस होश डॅलिथ वोश मे हेती
सूर्य गॅछिथ नु नार बासान	मे ज़ोन नो कुनि पानस पती
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।	म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।

वनु क्याह बु यिम कुत्य सितम
मै दग दौंद्य किथु कुत्य सुहिम
छाँप अख वुछिम कुत्य सॅनिम
मै कूता ओसुम तु कूत्य वोदुम
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।

यी गोम ती गोम मै पनुने खुशी
गाश आव देंजिथ मै पन्ने लेंशी
आनंद बु प्रावॅ व्वन्य चै निशी
दरशुन दितम मै दग दोद मशी
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो ।

व्यनती छि म्यॉन्य पूर गछतम
चु पूर गछतम बरपूर गछतम
कामना यि म्यॉन्य पूर करतम
दरशुन दितम मै गाश हावतम
म्यानि सोपनो गछ सॉ पूरो

नंजुम

ज्यूठ कुसु

त्रिलोकीनाथ धर ‘कुन्दन’

बोभरन तस द्युत म्यूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
तॅल्य टारि पोशव ड्यूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
लोकुचार पतु यावुन	बुजरन ह्योत पावुन,
जिन्दगी हुन्द सफर कूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
जिन्दगी हुन्द सफर कूठ	तोति छुय लगान बडु म्यूठ,
काँसि मासॅ पगाह ड्यूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
वॅत्यजव ह्योत वनुवुन	कोतुर कथु करुवुन,
बुलबुल पंजरस ब्यूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
देय दोह गोस ख्यावान	रातस लोति सावान,
सुय शुर तँस्य माजि रुठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
वरतावुन पज्जराह	बैयि प्रावुन स्यज्जराह,
सबखाह यि छु व्योठ पूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।
पज्जरुक पय प्रावुन	असलुक मय चावुन,
यिनु ज्ञानख यि छु लूठ	कुसु छुय यिति बडु ज्यूठ ।

દૂર છા કિનુ છુમ સૃત્ય
કોતાહ ફોટ મે ફ્યૂઠ
કથ તામ ગોમુત મોત
'કુન્દન' અન્દકુન બ્યૂઠ આલવ દિત્યમસ કૃત્ય,
કૃસુ છુય યિતિ બડુ જ્યૂઠ |
બોથુય યેલિ પ્યોસ છોત,
કૃસુ છુય યિતિ બડુ જ્યૂઠ ||

સોન મ્વલુલ સરમાયિ

જુ વચ્ચન હબા ખોતૂન

૧

ચુ વેંસ્યુ સ્વનિ સ્યાનિ બ્રમ દિથ ન્યૂ નખો
ચે કિહોઝિ ગયી સ્યોન્ય દુય |
ચખ ત્રાવ દુય મલાલુ વંદુ છુય નો યિવાન
ચે કિહોઝિ ગયી સ્યોન્ય દુય |
ન્યસુફ રોચ્ચન બર વેંથ્ય થેંબ્ય મયો
સાથા યિખ ના ચુય
ફેરુ છુ નુ કેહ તિ ફેરુ છુખ પાવાન
ચે કિહોઝિ ગયી સ્યોન્ય દુય |
મદન વારો બદન જોલથમ
ગોછહમ મે આદન ચુય
બાદમ ચશમો ખૂન છેસા હારાન
ચે કિહોઝિ ગયી સ્યોન્ય દુય |
શ્રાવનુન શીન જન બુ ગલાન આયસ
બાગસ ફોજિસ બો હી
ચોનુય બાગ તય ચુય વ્લો છાવાન
ચે કિહોઝિ ગયી સ્યોન્ય દુય |
જ્વલ છમ ના યિવાન મ્વલુ છુખ વાલાન
ગમ છુમ વૉલિંજિ સુય

जांह छुख न दोदमुत सीनु शेहलावान
 चै किहो जि गयी म्यॉन्य दुय।
 तन छस नाउवान जामु छस पॉरान
 हावान छसया चॉन्य द्रुय
 पनुनिस पानस ग्रायि छुख मारान
 चै किहो जि गयी म्यॉन्य दुय।
 ओश छस त्रावान बु चालि चाले
 मे बालि गोछ, हम चुय
 चु कवो वतु म्यानि आख मँशरावान
 चै किहो जि गयी म्यॉन्य दुय।
 हबु खोतून छय अर्मान ख्यवान
 वॅरमय नु जांह बंदगी
 यावुन रोवमुत छुम याद पावान
 चै किहो जि गयी म्यॉन्य दुय।

२

वॉरिव्यन सूत्य वारु छस नो
 चारु कर म्योन मालिन्यो
 गरि द्रायस आबु नॅटिस
 नोट मे फुटमो मालिन्यो
 या तु दियतव नटि नोटा
 नतु नटिचे हारु मालिन्यो
 वॉरिव्यन सूत्य वारु छस नो
 चारु करतो मालिन्यो।
 हशि लॉयिनम टॅपिसुय थफ
 सुय मे गव मरनु ख्वतु सख
 यॅदरु पचि प्यठ न्यॅदरु पेयिमो
 चैखुर फुटमो मालिन्यो।
 वॉरिव्यन सूत्य वारु छस नो
 चारु करतो मालिन्यो।

यारु दादे तारि गॅयिसो
बारु बुख छुम आमुतुय
हबु खोतूनि वोन शारो
दिल हुशारे मालिन्यो
वॉरिव्यन सृत्य वारु छस नो
चारु करतो मालिन्यो।
शुर्य पानस सेंदुर गॅयिमो
बुडर खसुन कुडुर प्योम
कतरि सारान कतुर सृन्यमो
वेतरि नून प्योम मालिन्यो
वॉरिव्यन सृत्य वारु छस नो
चारु करतो मालिन्यो।

तरजुम

महिम्नापार शंभुनाथ भट्ट हलीम

अंगव-सान ऑसिथ ति ज़गथ हेकि नु ज्यनु निशि मुछि बॅनिथ
अधिष्ठाता रुस्तुय किथु सपदि स्रष्टी हुंद व्वदय ?
दयस रुस कुस करि युथ ज़गथ पॉदु करनुक कांह प्रयास
मगर ही अमरीक्ष ! मुरुख यिम छि च्रेय प्यठ शख करान ॥६ ॥
त्रे वीद सांख्य, यूग दर्शन, पशुपत तु वयश्नव मथ छि यिम
छे सारेय वतु ब्योन-ब्योन खेसिथ अख बैयिस वयिवुन्य वनान ।
पनुनि गवु स्योद क्यो हजि वतु कुचु पकुनावान लुकन
मगर माठ अख चोनुय क्वल यिमु छे सोदरस मंज व्यपान ॥७ ॥
बृशब व्रद, चारपायि खूर, तबुर सुहु मुसलाह तु भस्माह
सरफ, कलु-ख्वपुरा अख यि छु कुल असासा वरदु ! चोन ।
यि दीवन हुंज सॉपथ यि छे चानि बुमि हुंद कुन हजर
करैस क्याह मृगुत्रषणा यैमिस आत्मु स्वख वुजि अँदुरय ॥८ ॥

ਵਨਾਨ ਅੱਡਚ ਸਮਸਾਰਸ ਅਟਲ, ਅੱਡਚ ਵਨਾਨ ਅਥ ਨੁ ਠਹਰਾਵ
 ਅਡਚਨ ਨਿਸ਼ ਕੁਲ ਆਲਮ, ਦੌਰ- ਅਦੋਰ ਸ਼ਬਾਵੁਕਿ ਬਿਨੁ ਮਵਖਧ |
 ਅਸਰੁ ਨਾਸ਼ਕ ! ਆਸ਼ਰ ਧਿ ਛੁ ਧੋਚ ਸ਼ਟਾਹ ਛੁਸ ਨੁ ਮੰਦੁਛਾਨ-
 ਬੁ ਚੱਨ੍ਯ ਅਸਤਵਥ ਕਰਨਸ, ਵਨੁਨ ਯੁਥ ਦਪਾਨ ਬੁਥਿ ਪਿਠੁ ਤੁਲੁਨ ||੧੧||
 ਗਿਰੀਸ਼ਿ ! ਚੱਨ੍ਯ ਦਧਿ ਗਥ ਗੁਛਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਖੋਤ ਹੋਰਿ-ਹੋਰੂਧ
 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੁਕ ਥੰਬ ਮੇਨਾਨ ਵੋਥ ਬਨਿ-ਬਨੁਧ ਵਧਣੁ ਭਗਵਾਨ।
 ਲੋਭੁਖ ਮਾ ਅਂਦ —ਸ਼ਾਂਦੁਧ, ਗਧਿ ਅਦੁ ਸ਼ਰਨ ਵਾਕੁਲ ਗੱਛਿਥ
 ਪ੍ਰੋਖੁਟ ਸਪਦੁਖ ਪਾਨਧ, ਬਨਿ ਨੁ ਸ਼੍ਰਦਾ ਰੋਜ਼ਿ ਫਲੁਨਧ ||੧੧੦||
 ਸੱਫਲ ਪੱਠਿਨ ਥੋਹੁਨ ਤ੍ਰੇ ਭਵਨ ਗੁੱਟੁਕੁਰਧ ਵਿਨਿਸ਼ ਮਕੁਲ
 ਤਵਧ ਨਾਰਿ ਫਾਰੇਧਸ ਨਵਿ ਨਵਿ ਘਦੁਕਧ ਓਸ ਦਮ ਦਿਵਾਨ।
 ਸੁ ਰਾਵੁਨ ਸ਼੍ਰਦਾਵਾਨ, ਕਲੁ ਚੱਟਿਥ ਲਾਗਾਨ ਪੋਸ਼ ਹਰਸ
 ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਦਾਨਵ ਨਾਸ਼ਕ ! ਧਿ ਛੁ ਫਲ ਸਦਾ ਫ੍ਰਡੁ ਨਿਸ਼ਧਯਸ ||੧੧੧||
 ਯੁਥੁਧ ਮਛੁ ਬਲੁ ਸੁਤਿਨ ਅਰੁ ਕਰਨਿ ਕੱਲਾਸਸ ਤਿ ਲੋਗ
 ਸੁ ਰਾਵੁਨ ਡੋਲ ਨਿਆਸਧ ਖਵੁਨਧਨੁ ਕਿ ਚਾਨੇ ਚ੍ਯਲੁ ਅਕੇ।
 ਸੁ ਗਵ ਤਲ ਪਾਤੱਲੀ ਤਤਿ ਤਿ ਅਥੁ-ਪਾਦ ਲੱਗਧ ਨੁ ਕੁਨਿ ਤਸ
 ਯਕੀਨਨ ਕਮਜ਼ਾਤਸ, ਵੁਨੁ ਵੱਛੇ ਅਗਰ ਪਿਠਚ ਫੌਲ ਗਛ੍ਯਸ ||੧੧੨||
 ਧਿ ਕੁਸ ਆਸ਼ਰੁ ਸ਼ੱਕਰੁ ! ਤ੍ਰੇ ਭਵਨ ਥੱਵਿਥ ਤਸ ਖੋਦਮਤਸ
 ਸੁ ਬਾਨਾਸਵਰ ਧਸ ਜਾਂਹ ਯੰਦੁਰ ਸੰਪਤ ਖੱਚ ਨੁ ਫਿਕਿਰਿਧ।
 ਸੁ ਓਸ ਚੋਨ ਆਰਾਧਕ ਵਰ ਯੁਸ ਮੌਗੁਨ ਸੁਧ ਚੇ ਦ੍ਰਿਤਥਸ
 ਸੁ ਕੁਸ ਹਸਥ ਯੁਸ ਜਨ ਅਥਿ ਲਾਗਿ ਨੁ ਤਸ ਧੇਮਧ ਚੁਧ ਸੋਰੁਖ ||੧੧੩||
 ਧਿ ਕੁਸ ਵਨਿ ਹੱਟਚ-ਨੀਜਰ ਛੁ ਨੁ ਸ਼੍ਰੂਬਿ ਹੁਰੁ ਰਾਵਾਨ ਬੋਸ
 ਸੁ ਵੋਹ ਧੇਮਧ ਦੀਵਾਸੁਰ ਤ੍ਰੋਹਰਾਵਿ ਜਿ ਜ਼ਗਤਸ ਗਛਿ ਪ੍ਰਲਾਧ।
 ਕੋਰੁਥ ਖਲਕਨ ਵਪੁਕਾਰ ਚੋਥ ਜ਼ਹਰ ਚੱਲੁਰੋਵੁਥ ਧਿ ਤ੍ਰਾਸ
 ਵਿਕਾਰ ਤਾਮਥ ਮਵਲੁਨ, ਧੋਮਿ ਸਤਧ ਜ਼ਗਤਸ ਨਠ ਚਲੇ ||੧੧੪||
 ਧਸੁਂਦ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਨਿਧਨ ਦੀਵ ! ਛਿ ਨੁ ਜਾਂਹ ਨਿਸ਼ਾਨਵ ਨਿਸ਼ਿ ਡਲਾਨ
 ਨੁ ਕਾਂਹ ਦਿਵਤਾ ਤਸ ਨਿਸ਼ ਨੁ ਮਨੁ਷ ਨੁ ਦਾਨਵ ਕਾਂਹ ਬਚਾਨ।
 ਤੱਮਿਸ ਰਤਿਨਾਥਸ ਗਵ ਬ੍ਰਮ ਧੀ ਜਿ ਦੀਵਾ ਚੁ ਤਿ ਅਖਾ —
 ਮਵਚਧ ਬਸ ਧਾਦੁਧ ਧੋਚ, ਛੁ ਨੁ ਹਤਖ ਸ਼੍ਰੂਬਾਨ ਵਿਸਿਮਤਧਨ ||੧੧੫||
 (ਵਿਨਪੋਸ਼, 2010 ਕਿਤਾਬਿ ਮੰਜੁ)

शुर्य अदब

खयॉली प्वलाव

(पंचतंत्र मंजु)

प्रेम नाथ कौल 'अर्पण'

आलुळ्य शखचा अख नादान
गामस मंज अँकिस रोजान।
कॉमाह कारा कैह नु करान
बैछ्य-बैछ्य ख्यवान खॉराथ मंगान।
कुनि दृहु ओसुस नु कैह मेलान
अदु ब्बछि होतुय ओस रोजान।
दृहु अकि वोत फेरान फेरान
गामस मंज अँकिस हालि हॉरान।
कुस्मथ चमक्योस वखुत ओस शाम
ऑट्य लेजाह अख दिचुस वॅम्य ताम।
ख्वश स्यठाह गव गरु आव लारान
लेज्य थैंवुन पानस निश अवेजान।
बिस्तरस प्यठ खोत रुद शौगिथ
ऑट्य लेजि कुन रुद मुदय गँडिथ।
ओस नु वेचान कुनि यिति पोज छा
यिकुवटु मे बनेयि ऑट्य लेजाह।
सोंचिनि लोग मेय रवपयि बनुहान
अदु मे बैछि कठ मा वनुहान।
त्रावुहा बैछुन बु ति ऑश करुहा
काँसि हुंज ऑड ज़ॉड मा ज़रहा।
सोंचुन छु ऑटिस अज्ञ कल बाव
होत तँम्य पकावुन खयॉली प्वलाव।
यीतिस ऑटिस बु करु क्याह

कुन ज्ञोन छुस तु खेमु कोताह।
 मुलकस मंज गोछ द्राग व्यथुन
 द्रवगि म्बलु ऑट्य फोल हैमु बु कुनुन।
 बाजरस मंज यिणि कमथ जान
 लेज्य ह्यथ कलस प्यठ नेरु बाशान।
 क्रख दिमु वैलिव सॉ ओट हैयिव
 ताजु छुवु मजुदार फुलकु खेयिव।
 बोजन न येलु लूख समन यकजा
 अख दप्यम दाह दिमय व्याख पंदाह।
 त्रैयिम थाव्यम रवपयि वुह अथस क्यथ
 ऑखुर चळि सुय ऑट्य लेज्य ह्यथ।
 दूत्य अख तु ख्वरबान ओसुम ह्योन
 ननुवोर फेरान छुस न्यथु नोन।
 मगर न - न वुनि कथ मे बकार
 बेहतर छु करुन कैह कारबार।
 छावजि जु हैमख वुहन रोपयन
 ताजु ताजु ख्यावख कुल्यन हुंद पन।
 जलदुय छावजन बचि ज़ैवन
 बचन ति बचि ज्यथ बैड्य गछन।
 दाह छावल्य गछन जलुद तयार
 कुनन्य कित्य वातुनावख बाजार।
 दिमु क्रख छावल्य मा हैयिव कांह
 जलदुय हैनु वोल नेरि कांछाह।
 सु प्रुछ्यम वन सॉ क्याह छुय द्युन
 बु वनस यिकुवटु माल छुय न्युन।
 सु दप्यम सारिनुय कर चु कुमथ
 बु वनस अख बराबर हथ।
 रवपयि हथ थाव्यम सु अथस क्यथ
 चळि सॉरी छावल्य मैल्य हेथ।
 व्यन्य करु क्याह यीचन रवपयन

सूठाह बूठाह बेयि ख्यन चेन।
 न सॉ न यि गव खरचि फोज्जूल
 बेहतर छु कारुबारस द्युन तूल।
 जान गछि गाँव जोराह हेमु मैल्य
 वॉल्यविनि आसन प्रसन वॉल्य वॉल्य।
 वछरि ज़ेवन तिमु होखरि बनन
 वॉल्यविनि रोज्जन तिम ति प्रसन।
 द्वद तु ग्यव नार्यव नट्यव कुनु बु
 जलदय बोड म्वहन्युव बनु बु।
 त्रावु हलवॉय वान करु बु तयार
 कुसमु कुसमु कम कम मिठायि मज्जुदार।
 शहरथ गछि म्यॉन्य सॉरी यिन
 मेय योत निश मिठायि मैल्य निन।
 मालस म्यॉनिस लगि चलेजाव
 सुबुह शाम रोपयन करु तुलु त्राव।
 कुन ज्ञोन वातु कोत यी छु बेहतर
 जान गव रटुन्य पांछ दाह नोकर।
 नोकर चलावन हलवॉय कार
 करुन पज्जि बोड कांह कारुबार।
 मे ह्युव कुस आसि दवलथ मंद
 जवहेय कारुबार करु बु पसंद।
 आसनम रोपयन हुंद्य अंबार
 लाल तु जवाहिर हेमु बिसियार।
 पानु मा ज्ञानु कैह रटख नोकर
 लाल शिनाख बेयि कैह कॉर्यगर।
 कुसमु कुसमु ज़ेवर करन तयार
 डेकु टिकु मछु बंद बेयि म्वखतुहार।
 द्वहु ख्यतु द्वहु हुरि म्योन कारुबार
 बोड अँमीर बनु बु नामावार।
 थदि ख्यतु थोद प्वशाख लॉगिथ नॉल्य

राज्ञस निमु म्वखत हारा डॉल्य ।
 राँनी ख्वश गछि हार वुछिथ
 राजु तम्बलि म्योन गाटुजार वुछिथ ।
 ओँखुर दिन मे यनाम यकराम
 पतु पतु मे नेरन मे न्यबर ताम ।
 मकाना आसि मे ऑलीशान
 डेडि प्यठ प्रारान आसि डीडच वान ।
 मकानस अँद्य अँद्य आसि सबज्ञार
 रंगु रंगु पोशा ग्रजुवन्य आबशार ।
 तालाबन मंज़ आसन कम पम्पोश
 कुल्यन प्यठ जानवर करान बोलबोश ।
 दूर दूर ताम गछि म्यॉन्य श्वरथ
 कोरि वॉल्य अँद्य पैक्य मे करन गथ ।
 वातन मे निश कॉत्याह मैंजिम यॉर्य
 मानख नु हरगिज्ज गछन हॉर्य हॉर्य ।
 ओँखुर राजु सुंद वाति पॉगाम
 राजु कूर आसि गुलि अंदाम ।
 बडु दूमु दामु सान करु खांदर
 लुख गछन हॉरान वुछिथ करु फर ।
 गछि कैह काला शुर्य तारु ज्ञेन
 आसन जु नैचिव्य तु अख कोरि हन ।
 दुनवय बॉच्च आसव नेरान
 शुर्य पनुन्य ह्यथ बागस फेरान ।
 शिहलिस बु आसु आराम त्रावान
 मॉज आसि शुर्यन हैछिनावान ।
 मॉलिस नखु यिनु लॉगिव शोर
 क्रकुनादु सुत्य छु गछान बोर ।
 शुर्य मानुनस नु कैह तिम नखु यिन
 चिर्यग्युश तुलन जोरु ज्ञोरु क्रकु दिन ।
 यि वुछिथ खसि मे सख शरारथ

ਥੋਦ ਵਥੁ ਸ਼ੁਰੰਨ ਲਾਰੁ ਲੂਰ ਹਘਥ ।
 ਬੇ ਖਧੱਲੀ ਮੰਜ਼ ਦ੍ਰਿਤੁਨ ਲੋਰਿ ਦਬ
 ਭ੍ਰੋਂਠ ਕਨਿ ਲੋਜ਼ ਆੱਸ ਤੁ ਪੱਤਿ ਕਿਨ੍ਯ ਲਬ ।
 ਲੋਜਿ ਧੋਲਿ ਲੋਰਿ ਦਬ ਪਾਵ ਜ਼ੋਰ ਸਾਨ
 ਟੁਕੁਰ ਗੱਧਿ ਤਥ ਆਂਟਿਸ ਗਵ ਫਾਨ ।
 ਅੱਛ ਮੁਚ਼ਰਾਵਨ ਗਵ ਪਸੋਮਾਨ
 ਖਧੱਲੀ ਪਲਾਵਾ ਕਧਾਹ ਸ਼ਪਠਾਹ ਜਾਨ ॥
 (ਪ੍ਰਾਨਿ ਕੁਥ 2000 ਕਿਤਾਬਿ ਮੰਜ਼)
ਸਵਖਨ ਭੁਜ

ਅਖ ਗਵ ਆਦਥ । ਬਾਖ ਗੱਧਿ ਹੌਲ । ਤ੍ਰੈਧਿਮ ਗੱਧਿ ਮਾਨ ।

(OTHER THINGS REMAINING SAME)

ਰਤਨ ਲਾਲ ‘ਸ਼ਾਨਤ’

ਪਿੰਡਿਤ ਸਵਖਾਨਦਨ ਛਿ ਸਵਖਨ ਬੋਜੁਨੱਵ੍ਯ ਬੋਜੁਨੱਵ੍ਯ ਮੇਂ ਤਿ ਜਨ ਮਾਂਦ ਕੱਰਮੁਚ ।
 ਯੁਥ ਜਿ ਬੋਜੁਨਾਵਿ ਤੁ ਬੁ ਛੁਸ ਤਾਂਗ ਧਿਵਾਨ ਤੁ ਦਪਾਨ ਕਰ ਕਾਰਿ ਛਾਵਪੁ ਤੁ ਤੁਲਿ ਥਫ ।
 ਬੋਜੁਨਾਵਨਿ ਧਿਧਿ ਨੁ ਬੁ ਛੁਸ ਬੇਕਰਾਰ ਗਛਾਨ । ਖਾਬਰ ਤਸ ਛਾ ਏਹਸਾਸ ਗਛਾਨ ਕਿਨੁ ਨ
 ਮਗਰ ਤਾਂਗ ਧਿਨੁਕ ਧਾ ਬੇਕਰਾਰ ਗਛਨੁਕ ਨਕਥਿ ਆਸਿ ਮੇ ਜ਼ੋਰੂਰ ਬੁਥਿਸ ਪਿਠ
 ਕਵਤਲਾਨ ।

ਯੋਲਿ ਤਸ ਕੁਛਨਸ ਰਧਥ ਖਾਂਡ ਗੋਸ ਤੁ ਮੈ ਹੋਚੁਨ ਬੇਕਰੋਂਹੀ ਗਛੁਨ੍ਯ । ਅਖਬਾਰੁਕ
 ਦੋਧਿਮ ਪੇਜ ਤਿ ਛੁਸ ਫਿਰ੍ਯ ਫਿਰ੍ਯ ਕੁਛਾਨ ਜਿ ਬਗਵਾਨ ਦੀਧਨਸ ਰਸੁ ਰੈਣੁਨ ਆਧ, ਖਾਬਰ
 ਕਧਾਹ ਛੇ ਤੁ ਵਸਾਹ ਕਧਾਹ ਛੁ ਜਿੰਦਗੀ ਪਿਠ । ਵੱਧਿਵ ਹੈ ਗਰੁ ਗੱਛਿਜਿ ਹੇਸ ਤੁ ਤਤੀ
 ਨਨਿਹੇ । ਮਗਰ ਸੁ ਕਧੁਥ ਗਰੁ ਤੁ ਕਸ ? ਗਰੁ ਗਵ ਧੋਲਿ ਗਰੁ ਵਾਜੇਨਿਆ ਆਸਿ । ਸਚ ਸਵਧਸ
 ਬਿਚਾਰਿਸ ਸਨੁ ਅਕਨਮਤਸ ਮੰਜੁਧ, ਸੁਠੀ ਕਮ੍ਪਸ ਮੰਜ ਸਰਫੁ ਟਵਧਿ ਸੂਤਧ । ਤਨੁ ਗਵ
 ਬੇ ਗਰੁ । ਮਗਰ ਕੇਂਚਨ ਬੋਗਰੁ ਵਾਲਧਨ ਛੇ ਨਾ ਦਧਨ ਜਿਮੁਦਾਰੀ ਥੱਵਮੁਚ ਆਸਾਨ, ਲੁਕੁ ਗਰੁ
 ਵਾਲਧਨ ਛੁੰਜੁ ਜਿਮੁਦਾਰੀ ਪਾਨਸ ਪਿਠ ਹੋਨਿ । ਸਵਖਾਨਦਨ ਤਿ ਕੋਰ ਤੀ । ਵੱਧ ਗਵ ਲੁਖ ਤਿ
 ਮਾ ਸੌਂ ਛਿ ਸੋਦਾ । ਦੋਪੁਖ, ਅੱਮਿਸ ਕਧਾਹ ਨ ਸ਼ੁਰ ਪੋਥੁਰ ਤੁ ਨ ਅੰਗ ਆਂਸਿਨਾਵ । ਗਰੁ ਗਰੁ
 ਫੇਰਿ ਨੁ ਤੁ ਅਦੁ ਕਧਾਹ ਕਾਰਿ । ਯੁਥੁਧ ਸੁ ਬੁਧਿ ਪਾਖ ਧਕਦਮ ਆਂਸਧ ਬੁਧ ਫਿਰਿਥ ਮੋਡ
 ਚਟਾਨ । ਤਿ ਤਿ ਗਛਿ ਕਰੁਨ ਤਗੁਨ । ਮੈ ਤੋਗ ਨੁ ਜਾਂਹ । ਸੁ ਬੁਛਿਥ ਓਸ ਮੇ ਸ਼ਾਧਦ
 ਝਕਕਸ ਰੰਗ ਬਦਲਾਨ ਧਾ ਛਾਵਚਰ-ਖਜਰ, ਤੁ ਸੁ ਓਸ ਪਰੇਸਾਨ ਗੱਛਿਥ ਮੇ ਅਥਸ

थफ करान, गरु तान्य सुत्य यिवान तु म्यानि आशिनि म्यॉनिस सेहतस प्यठ ह्यदायथ जाँरी करान। स्व ऑस तस कुन शुकुर करान ज़ि तोति छेस फिकिर नतय हतु बैद्य समखान छिम रुनिस (याने मे) मिटिंगन तु सबायन मंज़ थज़ु कुरसीयि दिवान छिम अॅमिस तु अॅम्य सुंज़ फिकराह छा काँसि। तोति छुस यि बुज़र्ग स्वखु जुव अख हमद्रुद।

वारु वारु गैयि मै स्वखानंदुन्य मांद, युथ ज़ि तसुंद्य स्वखन चोर नय बोजुहा, छूटु छूठ ऑसुम लगान। युथ बूज़िव ज़ि ऑखरस येलि रेत्य ख़ॅड्य अकि द्वहु सडकि वुचुम अपोर तरान, पतय गोसस तु नालु मति रोटुम। मॅहलु वाल्यव आसि मै चॉरिस प्यठ गोंछव तॉल्य औसमुत, मगरमै ओन पंडिथ थफ वॅरिथ पनुन गरु। चाय चावुनोवुम तु पंखस स्यदु बेहनॉविथ प्रार्योस नु तॅस्य बोलनस-ब्रूंठिम पॉँछ्य।

“क्याह माहरा न्यॅबरु ऑसिवु कुन गॉमुत्य ?”

हसबि मोमूल द्युत तॅम्य जचवाब जन तु सवाल प्रुछुन ——

“मै कुसू नैचुव-न्वश छु न्यॅबरु यसुंदिस ‘दुकमरी फलैटस’ मंज़ चकुज गॅखेरावुनि गछुहा ?” वनान वनान द्युतुन लफजि फलैटस वर द्युव तु ज्यादय पहन ज्झोर। अथ जवाबस मंज़ ओस तिमन माल्यन-माजन प्यठ टॉनु (सैटायर) यिम नैचिव्यन निश गछान तु शेयव रेतव खॉतरु मगर चॅलिथ यिवान अकी रेत्य ज़ि हे ततेय जन कॉद गैयि, अवय आयि चॅलिथ ब्रौंठुय।

“अदु क्याह येत्य ऑसिवु ? बखाँलन सर्दी गर्मा मा ऑसुव गॉमुच ? ”मतलब ओसुम वनुन ज़ि व्यमार मा ओसुख प्योमुत। कथि कोडुम वाश — “युहस वॅरुन नु माहरा सर्दी ति सख। जोम बन्यव वॅशीर !”

यि म्योन वनुन ज़ि तस जन लैंज ज्झीर। अॅश गंड आयस वॅरिथ — “चे क्याह छुय, वॅरुथ कथाह ! जोम बन्यव वॅशीर !”

मै दोप हयहे अतुर गव। वॅशीरि प्यठ छु पंडिथ जज्बॉत्य गछान। याद आस्यस प्यवान। बुडन छे नु वॅशीरि हुंज कल दुनिति सोरान। प्रकटिकली मा छि सोंचान अमा व्यन्य कति छु तोर गछुन, वॅशीर मॅशरावनी गव जान।.....

मगर सु ओस नु जज्बॉत्य गोमुत, बॅल्कि तस आसु अॅछ त्यंबरेमचु हिशि। म्यान्यन अॅछन सुत्य अॅछ रलावान वोथ मै कुन बडु राज्जदॉरी सान जन तु एलान करुन ओसुस —” बु आस ऊतरय वापस। वॅशीरि ओसुस तोरमुत।”

बूजिथ प्योस बु ज्नन पथर। क्या पंडिथ स्वखानंद तोरा केंशीरि। युस पनुनि चलनुक्य वाकात वैन्य वैन्य थकान ओस नु, युस जनवरी नमतुक खोफनाक माहोल तु तथ मंज पनुनि लाचौरी तु बे वैसीली हुंद्य कुसु तिथु वैन्य बावान ओस ज़ि तसुंदिस हकीकतस मंज ति बोज्जन वॉलिस अफसानुक ह्युव बयान बासान ओस, युस कसम करान ओस ज़ि मरनु पतु ति दिमख नु पनुनि लाशि केंशीरि कुन बुथ करनु ...सुय तरया केंशीरि, बैयि वंदस मंज, येलि नु तति ओर योर फीरिथ हेकि नु, बुहि बुहर्य फुटराव्या सु पनुन वृथबु छुस सूच्य सूच्य अकि बालु खसान तु बैयि बालु वसान। बु छुस दपान, बु प्रछु क्याह अॅमिस, वनस क्याह, मे छु नु बोज्जनुय तगान केंह।

मगर स्वखानंद! म्योन बुथ परन वोल जोतिश, डेकु तु अँछ परन वोल जोदगार, म्यानि दिलुच दुबराय ज्ञानन वोल नबुज शिनास पंडित स्वखानंद, बु ति नय ज्ञानन, अदु कुस ज्ञान्यस ? तॅमिस फोज वुठन प्यठ असन त्राय।

“हॉरान मु गळ! तोत मु खै! बु ओसुस रूपस सुत्य तोरमुत। र्यतस! तु अकि रेत्य तॉरुम स्व ति पानस सुत्य वापस। व्यन्य औयि समुज किनु?”

वैनिथ त्रोव तॅम्य लंबासाह तु म्यानि ज्ञानानि बोनुन —”ब्लुबी अन व्यन्य चायि खोसाह। चमव तु दिमव कदमाह। कॉम छै। यि ज्ञन यैम्य औनुस योर नरि थफ कैरिथ। नतु कति मे फुरसथ ?”

ज़ॉहिरे ओस ज़ि डाइलाग बूलिथ ऑस तॅम्य पनुनि कथि फुठ कॅडमुच तु पनुनि तरफु ओसुन म्यान्यन सारिनुय मुमाकिन सवालन जवाब ह्युतमुत। मगर तस ओस नु अंदाज़ ज़ि पनुनिस अथ अफसानस मंज रूपु तु शारिका याने प्रेम नाथुन्य कूर तु ज्ञानन, यिम ज़ु किरदार शॉमिल कैरिथ कॉत्यन सवालन ओसुन ज्डनुम ह्युतमुत। म्यॉन्य कथ त्रॉव्यतव, बु छुस तसुंद्यन स्वखनन हुंद्यन वर वकानन वॉकुफ, म्यॉन्य आशेन्य ऑस तसुंद म्वगुल्य चायि आउर बूजिथ ति तॅती दर-मांदु रूजिथ गँमुच।

प्रेम नाथ ओस स्वखानंदस बापोथुर युस मिलिटंटव तमी सातु गूल्य लॉयिथ मॉरिथ छुनमुत ओसुख येलि तॅम्य कुनवुह शथ नमतस मंज अँकिस बॉदूकचीयस सुत्य जेप्य मिलनावेयि, येम्य तसुंद मोल राथ क्युत गरि कॅडिथ न्युव ज़ि सोन सरदार छुय बुलावान। गामुक नॉमी ज्युठ आसनु किन्य ऑस्य तस मारनु ब्रोंठ ति आमुत्य मगर कामयाब ऑस्य नु गॉमुत्य। प्रेम नाथ प्यव तॅती तु मोल वुछुख्य सुबहस बैयिस गामस मंज फासि खॉरिथ अलोंद त्रोवमुत। तैलि कर्योव

स्वखानंदन्य जुरथ तु पगाह राथ क्युत चजोव गर बार तु गाम जादाद त्रॉविथ, प्रेमुन परिवार ह्यथ। जेमि मुठी कंपस मंज़ येलि पतु ज्ञान ति म्वयस, स्वर्गी सुंज़ वैदवाह न्वश तु कूर रेछिन पनुन्यन कोर्यन हुंद्य पॉठ्य। तनु प्यठु ऑसुस कॅशीरि हुंद नाव ह्यनु सुत्य ख्वर न्यठु प्यठय जन तु रेह गंडान तु नास त्रास ओस बोलान।

तु व्वन्य ओस स्वखानंद यिमु अबलायि जु ह्यथ कॅशीरि तोरमुत तु रेती चॅलिथ बैयि आमुत। अजीब मसला ओस। बु कथ त्रावुहन सु। चाय चोव म्यानि ज्ञानि तु मे रोट बतस .

तॅमिस गव मॅशिथुय जि कोतताम ओसुस क्याहताम कॉम करनि गछुन। म्यानि कैह प्रुछु ब्रोंठुय वोथुम ओरय –

“मैय हस्सो दोप रूपस, व्वथी कूरी सैदि बुथि नेरव। पगाह यि ज्ञन हालाथ तिथिय खराब गछुन जि बुथ दिन्य लायख रोज़व नु।”

मै ज्ञोन यि छु जु सास दैह क्यन गर्मी हुंद्यन दूहन हुंजि तमि व्वलहैरिशि नहुंज कथ करान येलि त्रेन च्वन र्यतन वैशीर यि दैपिजि ति रूजिथ गैयि। सॉरुय ज़िंदगी कैर आज़ॉदी हुंद्यव जोलूसव तु पुलसु गोल्यव हुंदि मारु तु नारु किन्च्य थामि। तिथी हालाथय बैयि गछुन तु यिम जवान लैँडकु तु कोरि नोकरीयन थफ करनि तोर तॅर्य, तिम गछुन बै कज़ा मॅरिथ कैरिथ। मै वोन स्वखानंदस “गव ना रूपस ओस नोकरी हुंद धडर म्यूलमुत तु तोह्य ऑसिवोस सुत्य तॅर्यमुत्य।”

“य्वहय छुव ना त्वहि अङ्जिक्यन रंगरेठन ऑब। बुनि छे आसान कथ अँडुय वैरमुच तु तोह्य छिवोस माने वैडिथ निवान।....बु ओसुसस नु सुत्य तोरमुत। मॉज ऑसुस। दृशवय माजि कोरि आसु गामुसय मंज़ मुसलमान गरु अङ्किसकिरायि कमरस मंज़ रोज़ान। स्कूल ओस बैयिस गामस मंज़ त्रै किलू मीटर दूर। बस ऑसुस व्वखतस प्यठ स्कूलु निश त्रावान ति तु तुलान ति

“मगर.....” मै चॅट तसुंज़ कथ मंज़य। “तत्यथ दपान सरकारन छि कवाटर ति बनॉव्यमुत्य , युथ तोर तरुन्य लूख रूजिथ ह्यकन” “हे अमि दोप गरस मॅहलस मंज़ रूजिथ बडाव, मकाँमी लूकन सुत्य प्र्य हिव्य तोलकात।”

“वाह वा! स्यठाह जान कोरुन।”

“क्याह – क्याह ? जान कोरुन ?”

“न माहरा, कति कोरुन जान ?” मै ह्यऱ्हन गुठ गोजि गळ्हनि। तँस्य त्रोव ठाह ठाह वॅरिथ असन खंगालु—” हय हे चु क्या सॉ बांबुर्योख बैयि। कथ छे बदल क्याहताम, चु छुख समजान बदलल !”

“अदु क्याह माहरा सपुद युथ त्वहि वोनवोस व्वथ चळव ? त्वहि वोनु कॉसि कैह ?”

“वाह्य म्यानि बगवानु ! हे चु कोनु समजान / बु ओसुसा बुनि तोरमुत ? बोज्ज सॉ यिम आसु माजि कोरि तरि मचु येमि खयालु जि तँती रोज़व। मै प्यव पतु तरुन येलि पॅछी फोन आम।”

“अछा !” व्वन्य ओस असली मसलस प्पठ वोतमुत। ”तु त्वहि क्याह वोनवोख तु क्याजि /”

“कोरि हनि दोपनम यिनु माहरा नु मै पतु वॅनिव नोकरी हय वॅह्यताम बनेयी तु त्रॅवुथ क्याजि। शारिकायि वोनुनम – बब, मै छु नु येमिस वनुनुय तगान, क्याह वनस।”

“ऑखुर त्युथ क्याह माहरा कुङ्डुर मसलु ओस प्योमुत जि दृशवुन्य ऑस अकलु बकल गाँमुच”

“रूपायि ऑस्य लॅडकु कम ताम वति पकुवुन, बसि अंदर तु गरि अचुवुन नेरवुन छेडखाँनी करान . मकानु वाल्यन वोनुक तु द्वहन तारन रुद मॉलिख तस नज़रि। नज़र डलुवुनी ऑस्य हुम बैयि नमूदार गळान . पत गयस मॉज सुत्य। बसि मंज ति तु स्कूल ति रुजुस सुत्य। तस ति हैतिख दकु दिन्य तु नास त्रास बोलुन। स्कूल वाल्यव वोनहस ऑस्य क्याह करोय अथ . पुलसस गळनस ब्वहरेयि नु। वति प्पठय कुनि पुलसु वोला ओस सु ति ओस असुना त्रावान। बस युतुय गव मामलु ...”

“यि कुस मामलय ओस !” मै कारर पनुनि कम अकलि अंदाजु। “छेडखाँनी तु गुङ्डु गरदी कति छे नु ? पुलसु वॅलिस डोल कति छु नु ? पानय गळि हे समाज बेदार तु मामलु बैहिहे गरदि हुँद्य पॅठ्य।”

“सु गव ना येलि रुदु राठाह पेयिहे। तति ओस ओबरुय औबुर, रुद ओस नु कुनी। बस मॉज तु कूर क्याह, यि जेमि प्यठु नोकरी करनि, बैठाक लागनि, यि ज्ञन गव समाजस बरतबाह ! चु छुहम समाजिच बेदाँरी वनान!”

“आहन माहरा, समाज आसि हुशार तु माजि कोरि हुंद यज्ञथ रछि!” “हे सु गव येलि बाकुय चीज हिवी रोज्ञन ?”

“हे इकनामिकुस छेय ना पॅरमुच ? इकनामिक ला याने असूलचि तथ समाजस मंज तेली लोगू गळान येलि तमि असूलक्य बाकुय याने खॉरिजी हालाथ डंजि रोज्ञन, इकनामिक फोरसन डालन नु बैलंस। वन्य तोरयि फिकरि किनु कॉशिर्य पॅठ्य समजावथ ?”

“न माहरा कॉशिरुय छिवु ना तोद्य ति बोलान ?”

“चे कति तरी यिथु कॅन्च फिकरि। बोज्ज—other things remaining same-गव ना ती ?”

“मगर अति मतलब कॅशीरि कम छि other things ?”

“हे चु हसॉ दिवनावख मे बुथि बुथि। तति कोर नु असि जुरथ कॉसि जि अस्य हा छि असूली, असि ना छु नु त्वहि सुत्य कुंही ठोसु ठोस। तोति चॅलराँविख ति क्याजि तिहुंद असूल ओस बदल। येति छु चोन तु म्योन असूल कुनुय, मगर ति कॅरिथ ति चॅलरावख चु मे।”

वनान वनान वोथ पॅडिथ स्वखानंद थोद तु हॅहर नु चळे तॅहर ख्याथ।

तबस्सर

नोव केंछा मेंछा (शुर्यन बापथ नजुम तु कहॉनी यि) ग्वलाम नबी आतश 2009
श्रीनगर, म्बल

कॉशिरिस मंज छु स्यठाह कम शुर्य अदब लेखनु आमुत। अम्युक अख खास वजह छु जि यि ज़बान ऑस नु स्कूलन मंज परनावनु यिवान। हाल हालुय आपि कॉशिर ज़बान स्कूलन मंज प्रझमरी तु मिडल सेंथरिस ताम रॉयिज करनु अमि सुत्य म्यूल कॉशिरिस शुर्य अदबस फाँफलनुक अख जान मोक्। वन्य छु वारयाहन कॉशिर्यन अदीबन शुर्य अदबस पोछर दिनस कुन दिलचस्पी बडेमुच़।

શુર્ય અદબ લેખુન છે નુ અખ સેંહલ કોમ। અમિ ખોતર છુ શુર્યન હુંજ દિલચસ્પી નજરિ તલ થાવુન્ય જોરૂરી। મોજૂ ગછન મોકૂલ આસુન્ય તુ જ્બાંન્ય હુંદ વરતાવ ગછિ સેંહલ તુ સ્યોદ સાદુ આસુન। જબાન તુ અસલૂબ ગછિ નુ મોજૂ સમજનસ મંજ ઠોર સૉબિથ ગછુન। શુર્યન હુંજ યિ જોરૂરથ હોકિ અખ જાન વ્સ્તાદ્ય જોનિથ .

ગવલામ નેંબી આતશ છિ વ્સ્તાદ। યિમવ છુ લ્વકટ્યન કલાસન મંજ પરનાવનુક વેંસી તજરૂબુ। વ્સ્તાદ આસનુ અલાવુ છુ યિમન વ્સ્તાદન તરબિયથ દિનુક કોશિરિસ મંજ દરસી કિતાબુ બનાવનુક તિ તજરૂબુ। યિમ છિ પાનુ શોયિર, મ્વહકિક તુ લિખ્યોર્ય। યિમવ છિ શોયિરી છોપમુચ્ચ, લુકુ બૉતન તુ લુકુ કથન હુંજિ સોંબરનિ તરતીબ દિચ્મુચ્ચ, તહકીકી તુ તનકીદી મજમૂન તુ મોનોગ્રામ લીખ્યમુત્ય। યિંહજિ બાજયાફત કિતાબિ પ્યઠ આવ યિમન સાહિત્ય અકાદમી હુંદ અવાર્ડ તિ દિનુ।

નોવ કેંદ્ર મેંદ્ર છે કોશિર્ય શુર્ય અદબસ મંજ અખ અહમ બ૱રચર કરાન। અથ મંજ છિ શુર્ય બોથ, આમ શુર્ય કથુ નજમાવનુ આમચુ તુ શરેન હુંદિ ખોતર કહાનીયિ દ્રુજ। યિ સોરુય મવાદ છુ શુરેન હુંદિ દિલચસ્પી હુંદ। જબાન છે આમ ફહમ તુ સ્યોદ સાદુ વરતાવનુ આમુચ્ચ। કિતાબિ હુંજ શકૂલ સૂર્થ તિ છે જાન।

મે છે વ્બમેદ જિ શુર્ય પરન યિ કિતાબ દિલચસ્પી સાન તુ યિ યિયિ પ્રાઇમરી સોથરિસ પ્યઠ કોશુર પરનાવનુ ખોતર તિ ઇસ્તિમાલ કરનુ। વ્બમેદ છેમ જિ આતશ સૉબ થવન યિ કોમ બ્રોંહ કુન તિ જોરી તુ બાકુય જ્બાંન્યન મંજ દેસ્યાબ જાન શુર્ય અદબ તિ ફિરન કોશિરિસ મંજ।

ઓમકાર કૌલ

તબસુર

જિગરુક મિશા શોયિર, મખન લાલ ‘કંવલ’, જમ્મુ 2009.

મખન લાલ ‘કંવલ’ સૉબુન્ય કિતાબ જિગરુક મિશ પેરિથ છુ રહ તાજુ ગછાન તુ દિલસ ફરહત મેલાન। કિતાબિ હુંદ નાવ તુ સરવરક બરમહલ આસનુ તલય છુ શોયિરુ સુંદ તજરૂબુ કાર, બહલિપાયિ તુ ફની સલોહિયોચ્ચ હુંજ શખસિયત આસનુક પય લગાન। યિથિસ કવહનુ મશુક શોયિરિસ મુતલક મ્યોન તબસુર કરુન ગવ સિરિયસ ચોંગ હાવનસ બરાબર। યિ છે નકાદન હુંજ કોમ। વ્યાંગ લોલ જોનિથ છોટ્ય પોઠ્ય બાવથ કરુન્ય છુસ બુ પનુન ફરુઝ જાનાન।

પ્રાન્યન તુ નવ્યન ગજલન પ્યઠ મુશતોમિલ કંવલ સૉબન્ય યિ તખલીક છે
પ૱જ્ય પૉઠ્ય થેકુન્ય લાયખ તુ મ્વલુવુન્ય। શૉયિર સુંજ સલોહિયથ, સૅન્ય નજર,
સોજિ દિલ, બંદુકિ સૅંદરુક આવલુન તુ બુખ છુ ગજલન મંજ ટાકારુ અથિ
યિવાન। તસ કુન તિ છિમ યિથુ પૉઠ્ય વનાન :

જન પુનિમ હુંજ જૂન ખોચ કવહુ પ૱ત્ય યુથુય તોંમ્ય પરદુ તુલ
બસ મોઠુમ તામથ ખ્વદા, તોંસબી, જુનારસ વૅન્યજિ ક્યા
તોંમ્ય અગર જન જિંદગી દિચ બસ બરાયે બંદગી
નોજ્-બિલા તોલિ તિથિસ પરવરદિગારસ વૅન્યજિ ક્યા

ચે કુન પ૱ર્ય મે કમ આયિ, તકબીર પાનસ
મે ક્યા ક્યા નુ પ્યોમુત પરુન ચાનિ બાપથ
મદનવારુ વોહ પ્વવ જરુન ચાનિ બાપથ
ગહે પ્વવ લસુન ગાહ મરુન ચાનિ બાપથ
જુડોઇ અંછવ ખૂનિ દિલ હારુનાવાન
છુ ‘કંવલસ’ પ્વવાન અથ દરુન ચાનિ બાપથ

યેત્યન પ્રાન્યન ગજલન મંજ શૉયિર સુંજ પેંની સલોહિયથ તુ પ્વખતુગી હુંદ
બારાન મહસૂસ છુ ગછોન તોંતી છિ તિમ માહોલ તુ અથ મંજ હોર્યસાતન રંગીન
અંદાજસ મંજ ગજલન અંદર ફિરનુચ મહારથ તિ થવાન। કુનિ કુનિ છિ શૉયિરસ
તિમ શિદ્ધા, પ૱હર, તિમ દ્વાહ, તમિ મેચિ હુંદ મુશુક, તમિ માહોલુચ અંતુર તુ તિમન
યારન હુંદ રાવન ત્યોલ વછ કૂરાન તુ તછુન તુલાન। ગહે છુ યાદુ વેતરિસ વ્ખખુર
લેંગિથ ગમન હુંદિસ સૅંદરસ મંજ છાલુ મારાન તુ ગાહે સૅગિસ્તાનુચન ખમ્બરેન
છાવનુ યિનુ સૃત્ય પનુન્યન જજબાતન એતિદાલસ રટાન।

યિ તિ છુ પય લગાન જિ કંવલ સૉબસ છુ તમિ મેચિ હુંદ લોલ તુ સોહ રુમન -
રુમન મંજ શ્રેપિથ। જ્માનુચિ ક્રેછિરુચ નારુ બ્રોહ, બેબસી તુ લાચોર્સી છે ગજલન
મંજ લબનુ યિવાન। પ્રાન્યન ગજલન મંજ તિહુંદ ફની અસલૂબ તુ પ્વખતુગી હુંદ બર
પૂર ઇજહાર કેરિથ કથ તામ કુન ઇશાર દિવાન છિ ખુદી હુંજ બાવથ કરાન
વનાન:

વૉસિ કેર્યમુત્ય છિમ ગવનાહ ચેય વૅન્ય દિનુક્ય

વન્ય વનય ક્યા ચાનિ મ્વખ સોમ્બરિમ સવાબ
 યુસ ગવનાહ જાંહ કોર નુ તેથ્ય બૂલુન સજા
 વુછ થોવુન પ્વતરુન વ્ય 'કંવલસ' બેલ્ય અજાબ
 આસ કથ બેસતી બદન રતુ દ્વાય ગવ
 શીશિ દિલ હ્યથ છુસ સૅગિસ્તાનસ અંદર
 લોલુ બુત 'કંવલસ' છુ રેહનાવાન વોજૂદ
 બસ યિહોય મ૱સતી છે મસ્તાનસ અંદર
 દજુવુન વોજૂદ મસતી હુંડિસ ફ્રેમસ મંજ બંદ કેરિથ છુ કંવલ શીશિવિસ
 દિલસ ચૂર ગઢુન નિશિ બચ્ચોવિથ મસ્ત રોજુનુચ કૂશિશ કરાન। તેંતી છુ બેહાલ
 જમાનુ તુ ખુદી યિથુ કેન્ય વ્યછુનાવાન :
 યેતિ આસિ ખવ્દોઈ દ્યારન મ૱લ્ય, યેતિ આસિ થેકુન તકદીર મત્યો
 યેતિ યેછિ નુ 'કંવલ' .જાંહ સેંજદુ કેરિથ મંદુછાવુન પાનુ જમીર મત્યો
 છેકરસ વાતનાવુ બુ અજીમ ગવનમાતુ સુંદ પનુન મ્વખસર જોયિજુ યેમિ
 શાર સુત્ય અંદ:
 તિમન પોશિ બાગન દિવય ચાનિ વસલુચ
 મગાર દૂરિએય દ્વાહ નિબાવુન્ય છિ 'કંવલસ'
 વોજૂદુક્ય સિયાહ ખાનુ વોલન કોતામથ
 દિલુક્ય ચ્રોંગ્ય જ્ઝાલિથ સજાવુન્ય છિ' કંવલસ'

રોશન લાલ 'રોશન'

વાખ ગોછ.ગર ગર વાતુન

દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરુન સેંહલ | કોંશુર પરનુ ખોતરુ છે દિલચસ્પી
 બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જરૂરી | અમિ ખોતરુ હોકિ વાખ અખ અંહમ વસીલુ
 બેનિથ | યિ ગોછ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન | કોંશિર જબાન છે સ્થાન્ય પ્રજનથ,
 અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ કોંધિમ થવુન્ય | વાખુ ખોતરુ સ્થૂજિવ તુ
 સોજનોવિવ ચંદુ | વાખ-પરિવારસ દિયિવ બુસજાર |

ખ્બર નામ

બાવુ પોશ

યિ છે દુખુચ કથ જિ નામાવાર કૉશિર્ય અંદીબ, શોધિર તુ લિખોર્ય સથિદ રોસુલ પોંપુર ગયિ ૪ મર્ઝ ૨૦૧૧ દુહ સ્વર્ગવાસ। તિમવ છે કૉશરિ જ્બાંન્ય મંજ લગબગ ૩૦ કિતાબુ લેછમચુ યિમન મંજ છે શોમિલ શોધરી સોંબરનુ, એસે સોંબરનુ, તહકીકી તુ તનકીદી મજમૂનન હુંજુ કિતાબુ, તુ કેંહ મોનોગ્રાફ। યિમવ છિ તરજમુ તિ વ્યાખ્યમુત્ય। યિમવ છુ કૉશરિ અદુબુક્યન અલગ-અલગ સિંફન પેઠ મજમૂન લીખ્યમુત્ય, તુ વારયાહન કિતાબન હુંદ્ય તબસરુ તિ લીખ્યમુત્ય। કૉશરિ અલાવુ આંસ્ય યિમ ઉર્ડુ જ્બાંન્ય મંજ તિ લેખાન। યિમન ઓસ સાહિત્ય અકાદમી હુંદ યનામુ સ્થૂલમુત। કૉશરિસ મંજ રોજિ યિહુંદ દ્વૃત હમેશા યાદ।

યિમ આંસ્ય વારયાહસ કાલસ શીરાજુ (કૉશુર) રિસાલુક્ય એડિટર તિ રૂદ્યમુત્ય। યિહુંદિસ ગુજરનસ પેઠ છુ વારયાહવ કૉશરેવ અદબી અદારવ તુ બડેવ-બડેવ અંદીબવ તુ ગ્વનમાતવ દ્વુવખ બોવમુત। વાખ પરિવાર તરફુ છિ આંસ્ય યિમવ બાવુ પોશ પેશ કરાન।

સેંટર ફાર કશમીરી લેંગવેજ લિટરેચર એંડ કલ્યાર (અભાકાસ)

વેંશીરિ નેબર કૉશરિ જ્બાંન્ય, અદબસ તુ સકાફતસ વુસજાર તુ પોછર દિનુ ખોતરુ આવ અભાકાસ કિ તરફુ સેંટર ફાર કશમીરી લેંગવેજ, લિટરેચર એંડ કલ્યાર પરુસ દિલિ મંજ કૉયિમ કરનુ। યિ સેંટર છ્યાયિ કૉશરિસ અદબસ સુત્ય વાબસ કિતાબુ દેવનાગરી લિપિ મંજ। યિમુ કિતાબુ યિન દેવનાગરી લિપિ મંજ તૈંહંદિ ખોતરુ છાપનુ યિમ નુ ફારસી-ઉર્ડુ લિપિ જાનાન છિ। યિમન કિતાબન મંજ આસન લલ વાખ, શેખુ શ્રુક્ય, લીલાયિ સોંબરનુ, અફસાનુ સોંબરનુ વગોરુ શોમિલ।

સેંટર કરિ કૉશરિસ પેઠ સેમિનાર તુ વર્કશાપ। દેવનાગરી લિપિ મંજ લેછમચન કિતાબન પેઠ દિયિ માસ્ટર જિંદુ કૌલ યનામુ।

કૉશરિ જ્બાંન્ય, અદબસ તુ સકાફતસ પેઠ બનાવિ અખ આંનલાઇન એંસાઇક્લોપીડિયા। યોમિચ કોમ શરૂ છે સપુજ્ઞમુચા।

સેંટરુ તરફુ આવ 19 માર્ચ 2011 દુહ લલદેદ સેંટર, પમ્પોશ એંક્લેવસ મંજ અખ સિમ્પોઝિયમ કરનુ યથ મંજ કશીરિ નેબર કૉશિર જ્બાન, અદબ તુ સકાફત

जिंद थावनु खॉतरु दुशवारियन पेठ बहस आव करनु त यिम दुशवारियि दूर करनु
खॉतरु आयि तजवीज पेश करनु।

यथ विचारगोष्ठी मंज यिमव पनुन्य खयाल बॉव्य, तिमन मंज ऑस्य शॉमिल:
डॉ० शेशि शेखर तोषखानी, डॉ० मोहनलाल सर, विजय साकी, बृजनाथ
बेतान्ब, बाल कृष्ण संयासी, ए ऐन कौल साहिब, अलका लाहोरी, डॉ० रमेश
रैना, मोती लाल कौल, तु प्रो० चमनलाल सपरु। सदारत कॅर श्री महाराज
कृष्ण काव सॉबन, खसूसी मैहमान ऑस श्रीमती पदमा सचदेव, तु मेज़बान
ऑस्य डॉ० रूपकृष्ण भठ। वारयाहव न्युव बहसस मंज हिसु। सेटर करि यिछु
विचार गोष्ठी ब्रॉ कुन ति।

सेटर फार कशमीरी लैंगवेज लिटरेचर एंड कल्यर (अभाकास) फंड

सेटर फार कशमीरी लैंगवेज, लिटरेचर एंड क्लचरचि कारकरदगी बडावनु खॉतरु
आव अख पब्लिक फंड कॉयिम करनु। प्रो० बृज बी काचरु सॉबन, यिम
युनिविसटी ऑफ इलिनाय मंज एमेरिटस प्रोफेसर छि, दित्य अमि खॉतरु रु०
50,000 (पंचाह सास रोपयि)। ऑस्य छि तिहुंद्य स्यठा शुकुरगुजार। ऑस्य छि
सारिनुय अपील करान जि तिम ति दियिन अमि खॉतरु मदद। कुल राशि हुंद
तफसील छु यिथु कुन्य:

1. प्रो० बृज बी काचरु रोपयि 50,000 अप्रैल 2011
 2. प्रो० ओमकार कौल रोपयि 5,000 अप्रैल 2011
- ऑस्य छापव तफसील ब्रॉह कुन ति।

स्व० सर्वानन्द कौल प्रेमी सुंद शहीदी दोह

जम्मू एंड कशमीर कल्यरल अकादमी कॅर कॉशरि ज़बॉन्य हुंदिस ऑकिस नामवर
अदीब तु समाज सुधारक पं० सर्वानन्द कौल प्रेमी सुंदिस 21 हिम वरी शहीदी दोह
किस यादस मंज 1 मई 2011 के ऐल सहगल हालस मंज जमि अख तकरीब।
यथ मंज तिमन बावु पोश पेश आयि करनु। अथ मंज वॅर वारयाहव कॉशरेव
कलमकारव शारकत। सरकॉर्य अदारु तरफु आयि शायद यि ग्वडुनिचि लटि
तंदिस यादस मंज यिछि तकरीबि हुंद संज्ञ करनु।

डा० चौधरी सुंज नॅव किताब

जम्मू कश्मीरक्य गवर्नर श्री ऐन ऐन वोहरान वैर डॉ० के एल चौधरी सुंज किताब Homeland after Eighteen Years जम्मू क्लबस मंज ८ मई २०११ द्वह रिलीज़। किताबि पेठ आयि ज़ु तनकीदी पर्यु परनु। सदारथ वैर डा० रतनलाल शांत सॉबन। किताबि पेठ आयि खुलु दिलु तॉरीफ करनु। यथ मोकस पेठ ऑस्य वारयाह मुकाँमी अँदीब तु दॉनिशवर मूजूद। डा०चौधरी छि अंग्रीज़ी ज़बॉन्य मंज लेखान। तिहुंजु ज़ु किताबु छे ब्रोह ति छपेमचु तु अँकिस किताबि पेठ छुख जम्मू कश्मीर अकादमी हुंद यनामु ति तोरमुत।

तुहुंद वनुन

१. “बु छुस वाख परान। गवडु गवडु ओस परुन मुश्किल बासान, व्वन्य छु सहल। मे छु व्वन्य कॉशरिस मंज लेखुन ति शरु कोरमुत। मे छे दिलचस्पी लुकु अदबस सुत्य। मे निश छे अथ मुतलख कैह किताबु ति। बु सोजोवु जलदुय कांह लेख छापनु खाँतरु।”

एम के भट, द्वारिका, दिल्ली

२. “मे वुछ वाख २२ अँकिस रिश्तदारु सुंदि गरि। मे दिच अथ पेठ्य पेठ्य नज़र तु आम स्यठा पसंद। मे पैर दीना नाथ नॅदिम सुंज नजुम बडु शोकु सान। मे आयि अफसानु ति पसंद। बु सोजु अमि खाँतरु चंदु। यि गछि प्रथ कॉशरिस गरस मंज आसुन। ल्वकृठ्य शुर्य ति ह्यकन यि आसॉनी सान पैरिथ। व्यंती छम ज़ि अथ मंज गछन प्रानि मशहूर लीलायि तु बाँथ ति छापुन्य।”

सरला रैना, जनकपुरा, नई दिल्ली।

३. “वाख छि अँस्य गवडु पेठ्य परान। यि छु द्वह खोतु दोह तरकी करान। मे आसु कैह नज़मु अमि खाँतरु सोजमचु अमापोज़ तिमु छपेयि नु। तिम आसु मे जोम सोजमचु। शायद आसन नु तोहि निश वाचमचु। बु सोजोवु बैयि। बु छुस नु कांह बोड शॉयिर। मे छु बस लेखनुक शोख।”

राजेश कौल, चंडीगढ़।

૪. “...બુ ઓસુસ વારયાહ કાલુ પ્યઠુ સોંચાન જિ બુ તિ લેખુ કાંશિરિસ મંજ કેંહ। મે પેયિ અજ ઑકિસ અંગ્રીજ્ય પૉઠ્ય લીખિથ પીસસ પ્યઠ નજર। મે સૂંચ બુ કરુ અથ તરજમુ।

બુ છુસ અંગ્રીજ્ય લેખ તિ સોજાન તુ અમ્યુક કાંશુર તરજમુ તિ। મે છિ વ્ઘેડ જિ ત્વહિ યિયિ પસંદ। ફકત તુહંદ નેક ખાહાન!”

માહરાજ કૃષ્ણ કાવ, પમ્પોશ એંકલેવ, નર્હ દિલ્લી

૫. “સ્યઠાહ ખ્વશ સપદુસ “વાખ” (જનવરી-માર્ચ) વુછિથ। નૈવિસ આકારસ મંજ છુ યિ રિસાલુ જ્યાદય પહન મૌર્યમોદ બન્યોમુત। મવાદ છુ મેંયોરી, કુસુમવાર તુ રેંછ્રુન લાયખ। યેમિ બાપથ અમ્યુક યિ કિતોબી આકાર તિ બિલકુલ મોજૂન છુ। મગર રિસાલુ જ્રન બાસ્યોમ જુવ કિન્ય હના લાગર પહન। તિ ગવ મ્વચર છુસ કમ પહાન, યેમિ બાપથ સાનિ સમાજિક્યન કલમકારન પનુનિ માજિ જોવિ હુંજ કલ ફિકિર બડાવનુચ છિ સ્યઠાહ તૉજિલી। મે છિ પૂર વ્ઘેડ જિ તિમ દિન ઓર કુન દ્યાન તુ માજિ જોવિ બરન વાછી વૉલિજિ લોલ તુ ત્વહિ દિન બર પૂર અથવાસ।

તુહંદ રૂત કાંછન વોલ”

ડા૦ ઎૦ એન૦ પ્રશાન્ત

૬. “... તુહંદિસ ઇદારતસ તહત કોર વાખન નોવ કાડ તુ પ્રોવુન નોવ જુવ જેતુ। વ્ઘેડ છમ યિ રફતાર રોજેસ જોરી। મેન્ય અફસાનુ છાંપિવુ તોહિ ‘ખ ૨૧ તુ ૨૨ હસ મંજ। બુ છુસ તુહંદ શુકુરગુજાર। મગર વોતુમ નુ કાંહ યોર। અજ ચુસ બ્યાખ અફસાનુ સોજાન। અગર લિખારેન હુંદ પૂર પતા તુ મોબાઇલ નમ્બરા તિ દ્રજ કેરિહિવ જાનુ ગયાવ। તુહંદ ખોરખા।

અવતાર હુગામી, શાલીમાર ગાર્ડન, સાહિબાબાદ, યૂ.પી.

(બુ છુસ સારિન્ય હુંદ મશકૂર યિમવ પનુન્ય રાય સૂ.જ -એડિટર/)

अख तहकीकी सवाल

यि छे खोशी हुंज कथ ज़ि कॉशरि ज़बॉन्य मंज़ छु अख अदबी रिसालु वाख देवनागरी लिपि मंज़ नेरान। बु छुस यछान ज़ि अथ मंज़ गछन कैह मज़मून कॉशरि ज़बॉन्य पेठ ति छपुन्य। या ज़बॉन्य मुतलख मसलन पेठ बहस सपदुन।

लिसॉनियॉती लेहाजु छे कॉशिर ज़बान स्यठा दिलचस्प। आर्य ज़बानन मंज़ छे अथ अख खास जाय हॉसिल। तिक्याज़ि सिरिफ छु कॉशरि ज़बॉन्य मंज़ुय जुमलस मंज़ हमेश क्रिया देयिमि जायि यिवान।

अमि अलावु छे अमिच जुमलु बनावठ बाकुय ज़बानव खोतु बिलकुल अलग। मे गयि यथ ज़बॉन्य सृत्य दिलचस्पी पॉदु स्यठा ब्रॉह। मे ल्यूख गवडु अख तहकीकी मज़मून अमिकिस लफजु. तरतीबस पेठ युस इंडियन लिंगविस्टक्स जरनलस मंज़ १९७६ ई० मंज़ छप्योव। अमि पतय सपुद म्योन राबतु केंचन कॉशिरेन झ्कालरन सृत्य यिम कॉशरि ज़बॉन्य पेठ कॉम ऑस्य करान। यिमन मंज़ ऑस्य शॉमिल ओमकार कौल यिम तमि सातु पटियाला नौकरी ऑस्य करान। ओमकारन तु मे लॉज कॉशिरि ज़बॉन्य पेठ यिकवटु कॉम शर्क करुन्य। असि लीख्य वारयाह मज़मून यिम वारयाहन र्जनलन तु किताबन मंज़ छपेयि। अज़कल छि ऑस्य पनुन्यन ताजु मज़मूमन हुंज सॉबरन छापनु खॉतरु तयार करान।

अज़कल छुस बु ऑकिस दिलचस्प मोजोहस पेठ कॉम करान। कॉशरिस मंज़ छि रुद त्रोवनस, .ज्ञांड तुजिनस हिशि जुमलु -बनघटु मेलान। यिमन मंज़ छु कर्ता अमूर्त। बु छुस ख्योन क्रियायि सृत्य वाबस मिसालु छांडान, मसलन मार ख्योन, टास ख्योन, दब खेन्य, वगॉरु। बु रोजु मशकूर तिमन वाख परन वाल्यन हुंद अगर मे तिम यिछु मिवसालु जुमलु वरताव हेथ सोज़न।

पीटर हुक

Charlottesville (VA) USA
peter.e.hook@gmail.com

लेखन वॉल्य

श्री रविंद्र रवि 13/497, लोधी कालोनी, नई दिल्ली 110003.
 श्री प्रेम नाथ शाद, जम्मू।
 डॉ० अमर मालमोही, पुणे।
 श्री महाराज कृष्ण काव, बी ३६ पम्पोश एंकलेव, नई दिल्ली 110048.
 डॉ० रतन लाल शांत, ९०४ सुभाश नगर, जम्मू १८०००५.
 श्री हृदय कौल भारती, अहमदाबाद।
 श्री त्रिलोकीनाथ धर 'कुन्दन, बैंगलोर
 डॉ० ओमकार कौल, सी-१३, ग्रीनविव अपार्टमेंट्स, ३३ सैक्टर ९, रोहिणी,
 दिल्ली ११००८५
 श्री शंभुनाथ भट्ट हलीम, आई-१, कश्मीरी अपार्टमेंट्स, पीतमपुरा, दिल्ली ११००३४
 श्री बाल कृष्ण संयासी, २७६, MIG Flats, Southend Apartments, Pulpralhad
 Pur, नई दिल्ली ११००४४.
 श्री मखन लाल 'कंवल' पुरखू कैप, जम्मू।
 श्रामती सुनीता रैना शालिमार गार्डन एक्स छ, साहिबाबाद २०१००५.
 श्रामती नसीम शफाई, विमेन का लिज, नवाकदल, श्रीनगर।
 श्री जगन नाथ सागर, विनायक नगर, मुट्ठी, जम्मू १८१२०५.
 डॉ० रोशन सराफ रोशि रोशि जम्मू।
 डॉ० ए एन प्रशांत, एफ-३१५, नेगौर एनकलेव II, C-३४८ शालिमार गार्डन एक्स II,
 साहिबाबाद २०१००५.
 डॉ० बी० के० मोज़ा, कोलकता।
 श्री रोशनलाल रोशन, ४६९ सैक्टर ४ वैशाली गाजियाबाद २०१०१०
 डॉ० पीटर हुक, १९४० माइक्ल प्लेस, Charlottesville (VA) USA